ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

č.j. ZŠ a MŠ/

Škola – základ života

Základní škola a mateřská škola Bohuslavice,
příspěvková organizace

Opavská 222
74719 Bohuslavice

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 2

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 3

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP 5

3.1. Zaměření školy 5
3.1.1. Základní cíl: 5
3.1.2. Prostředky k dosažení cíle: 6

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie 7

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 8
3.3.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 8
3.3.2. Zodpovědné osoby – školní poradenské pracoviště 9
3.3.3. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 9

3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných 10

3.5. Průřezová témata 12
3.5.1. I. stupeň 12
3.5.2. II. stupeň 15

4. UČEBNÍ PLÁN 18

***5.* UČEBNÍ OSNOVY 20**

***5.1.* I. stupeň 20**
5.1.1. ČESKÝ JAZYK 20
5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 20
5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 22
ČESK JAZYK - 1. ROČNÍK 22
ČESKÝ JAZYK - 2. ROČNÍK 23
ČESKÝ JAZYK - 3. ROČNÍK 24
ČESKÝ JAZYK - 4. ROČNÍK 25
ČESKÝ JAZYK - 5. ROČNÍK 26
5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK 27
5.1.2.1. 27
5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 27
5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 29
ANGLICKÝ JAZYK – 3. ROČNÍK 29
ANGLICKÝ JAZYK - 4. ROČNÍK 31
ANGLICKÝ JAZYK - 5. ROČNÍK 32
5.1.3. INFORMAČNI A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 33
5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 33
5.1.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 34
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČN TECHNOLOGIE - 5. ROČNÍK 34
5.1.4. MATEMATIKA 35
5.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 35
5.1.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 37
MATEMATIKA - 1. ROČNÍK 37

MATEMATIKA - 2. ROČNÍK 38
MATEMATIKA - 3. ROČNÍK 39
MATEMATIKA - 4. ROČNÍK 40
MATEMATIKA - 5. ROČNÍK 41
5.1.5. PRVOUKA 42
5.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 42
5.1.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 44
PRVOUKA 1. - 3. ROČNÍK 44
5.1.6. PŘÍRODOVĚDA 45
5.1.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 45
5.1.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 48
PŘÍRODOVĚDA 4. – 5. ROČNÍK 48
5.1.7. VLASTIVĚDA 52
5.1.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 52
5.1.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 54
VLASTIVĚDA 4. - 5. ROČNÍK 54
5.1.8. HUDEBNÍ VÝCHOVA 55
5.1.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 55
5.1.8.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 57
HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. ROČNÍK 57
HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. ROČNÍK 57
HUDEBNÍ VÝCHOVA - 3. ROČNÍK 58
HUDEBNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK 59
HUDEBNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK 60
5.1.9. VÝTVARNÁ VÝCHOVA 61
5.1.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 61
5.1.9.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 63
VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. - 3. ročník 63
VÝTVARNÁ VÝHOVA 4. - 5. ročník 64
5.1.10. TĚLESNÁ VÝCHOVA 65
5.1.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 65
5.1.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 67
TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. - 3. ROČNÍK 67
TÉLESNÁ VÝCHOVA 4. - 5. ročník 68
5.1.11. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 70
5.1.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 70
5.1.11.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 72
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 1. – 3. ROČNÍK 72
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 4. - 5. ročník 73

5.2. II. Stupeň 74
5.2.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 74
5.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 74
5.2.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 76
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK 76
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK 78
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK 80
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK 82
5.2.2. ANGLICKÝ JAZYK 84
5.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 84
5.2.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 86
ANGLICKÝ JAZYK – 6. ROČNÍK 86
ANGLICKÝ JAZYK – 7. ROČNÍK 88
ANGLICKÝ JAZYK – 8. ROČNÍK 89
ANGLICKÝ JAZYK – 9. ROČNÍK 89
5.2.3. DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ 91
5.2.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 91

5.2.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 93
DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ 7. - 9. ROČNÍK 93
5.2.4. Informační a komunikační technologie 94
5.2.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 94
5.2.4.1. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 96
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 6. ROČNÍK 96
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 7. ROČNÍK 96
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 8. ROČNÍK 98
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 9. ROČNÍK 99
5.2.5. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 100
5.2.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 100
5.2.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 102
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 6. ROČNÍK 102
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 7. ROČNÍK 104
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 8. ROČNÍK 106
MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 9. ROČNÍK 107
5.2.6. CHEMIE 108
5.2.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 108
5.2.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 110
CHEMIE – 8. ROČNÍK 110
CHEMIE – 9. ROČNÍK 113
5.2.7. FYZIKA 115
5.2.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 115
5.2.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 117
FYZIKA - 6. ROČNÍK 117
FYZIKA – 7. ROČNÍK 118
FYZIKA – 8. ROČNÍK 119
FYZIKA – 9. ROČNÍK 120
5.2.8. PŘÍRODOPIS 121
5.2.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 121
5.2.8.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 123
PŘÍRODOPIS – 6. ROČNÍK 123
PŘÍRODOPIS – 7. ROČNÍK 124
PŘÍRODOPIS – 8. ROČNÍK 126
PŘÍRODOPIS – 9. ROČNÍK 126
5.2.9. ZEMĚPIS 129
5.2.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 129
5.2.9.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 131
ZEMĚPIS – 6. ROČNÍK 131
ZEMĚPIS – 7. ROČNÍK 133
ZEMĚPIS – 8. ROČNÍK 134
ZEMĚPIS – 9. ROČNÍK 134
5.2.10. DĚJEPIS 136
5.2.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 136
5.2.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 138
DĚJEPIS – 6. ROČNÍK 138
DĚJEPIS – 7. ROČNÍK 139
DĚJEPIS – 8. ROČNÍK 140
DĚJEPIS – 9. ROČNÍK 141
5.2.11. VÝCHOVA K OBČANSTVÍ 142
5.2.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu 142
5.2.11.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu 144
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 6. ROČNÍK 144
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 7. ROČNÍK 145
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 8. ROČNÍK 145
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 9. ROČNÍK 147
5.2.12. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ 148

5.2.12.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 148
5.2.12.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 151
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 6. ROČNÍK ... 151
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 7. ROČNÍK ... 154
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 8. ROČNÍK ... 157
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 9. ROČNÍK ... 160
5.2.13. HUDEBNÍ VÝCHOVA ... 163
5.2.13.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 163
5.2.13.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 165
HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6. ROČNÍK ... 165
HUDEBNÍ VÝCHOVA – 7. ROČNÍK ... 167
HUDEBNÍ VÝCHOVA – 8. ROČNÍK ... 168
HUDEBNÍ VÝCHOVA – 9. ROČNÍK ... 169
5.2.14. VÝTVARNÁ VÝCHOVA ... 170
5.2.14.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 170
5.2.14.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 172
VÝTVARNÁ VÝCHOVA 6. - 9. ROČNÍK ... 172
5.2.15. Člověk a svět práce ... 173
5.2.15.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 173
5.2.15.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 175
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 6. – 9. ROČNÍK ... 175
5.2.16. TĚLESNÁ VÝCHOVA ... 176
5.2.16.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 176
5.2.16.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 178
TĚLESNÁ VÝCHOVA 6. - 9. ROČNÍK ... 178

5.3. Volitelné předměty ... 180
5.3.1. KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE ... 180
5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 180
5.3.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 182
KONVERZAVE V ANGLICKÉM JAZYCE 8. - 9. ROČNÍK ... 182
5.3.2. Počítačová grafika ... 184
5.3.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu ... 184
5.3.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ... 186
POČÍTAČOVÁ GRAFIKA 8. - 9. ROČNÍK ... 186

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ ... 187

6.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou 187
6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ... 187
6.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole ... 190

6.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků ... 190

6.3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií ... 191
6.3.1. Stupně hodnocení prospěchu ... 191
6.3.1.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření ... 191
6.3.1.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření ... 193
6.3.1.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření ... 194
6.3.2. Stupně hodnocení chování ... 196

6.4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií ... 196

6.5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace 197

6.6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení 198

6.7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách 200
6.7.1. Komisionální zkouška 200
6.7.2. Opravná zkouška 201

6.8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 202

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název instituce:	Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, příspěvková organizace
Adresa:	Opavská 222 747 19 Bohuslavice
Zřizovatel:	Obec Bohuslavice Poštovní 119 747 19 Bohuslavice Tel.: 553 659 075, 553 659 064 Fax: 553 659 064 e-mail: obec@bohuslaviceuhlucina.cz
Ředitelka:	Mgr. Gabriela Prchalová
Kontakt:	tel. 553 659 008 e- mail zsbohuslavice@tiscali.cz web www.zsbohuslavice.cz IČO 00 299 839 IZO 102 432 180 RED - IZO 600 143 082
Koordinátoři:	Mgr. Irena Václavková **pro I. stupeň:** Mgr. Lenka Lasáková **pro II. stupeň:** Mgr. Andrea Kupková

ŠVP projednán pedagogickou radou dne

ŠVP projednán Školskou radou:

Platnost dokumentu od: 1.9.2016

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola a mateřská škola Bohuslavice, příspěvková organizace je tvořena základní školou, mateřskou školou, školní družinou a školní jídelnou. Celé zařízení má 42 zaměstnanců.

Základní škola vzdělává přibližně 190 žáků (1. a 2. stupeň). Průměrná naplněnost tříd činí 20 žáků na třídu. Do školy dojíždí asi 40 žáků ze sousední obce Závada. **Školní družina** má 2 oddělení a je zde zapsáno 50 dětí.

Mateřskou školu tvoří 5 oddělení s asi 120 dětmi (1 oddělení v Závadě).

Školní jídelna vaří asi pro 470 strávníků a zaměstnává 7 pracovnic.

Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Bohuslavice je vesnická škola pavilónového typu založena v roce 1964. Je rekonstruovaná, nově zastřešená, má nové sociální zařízení, třídy jsou vybaveny novým nábytkem. Je úplnou základní školou s I. i II. stupněm. Škola vzdělává asi 190 žáků, průměrná naplněnost tříd je 20 žáků. Do školy dojíždí asi 40 žáků ze sousední obce Závada, dopravní obslužnost je dobrá.

Umístění školy

Škola je umístěna v centru obce, v přímé blízkosti autobusové zastávky.

Podmínky školy

V budově školy je 9 kmenových tříd a 7 odborných učeben (učebna informatiky, fyzika a chemie, cvičná kuchyně, učebna literatury a hudební výchovy, učebna cizích jazyků a interaktivní učebna na I. stupni vybavena počítači). Na škole pracují dvě oddělení školní družiny. K pohybovým aktivitám žáci využívají tělocvičnu a víceúčelové školní hřiště s průlezkami a možnosti výuky v přírodní učebně – altánu.

V době přestávek mohou žáci využívat všech prostor na chodbách, areál školní zahrady a školního dvora.

Vyučující mají volný přístup na internet v celé budově školy. Mohou využívat tiskárny i kopírky. Scházejí se ve sborovně, kde je umístěna učitelská knihovna. Materiální vybavení je dostatečné.

Velká pozornost se věnuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Těmto žákům jsou poskytována podpůrná opatření, podle potřeby je pro ně sestaven plán pedagogické podpory. Žáci vyšetřeni školským poradenským zařízením pracují podle individuálního vzdělávacího plánu.

Pro nadané a mimořádně nadané žáky je taktéž zpracován plán pedagogické podpory a mají možnost účasti v různých olympiádách a soutěžích.

Od 1. do 4. třídy žáci navštěvují výuku plavání, v 7. třídě se mají možnost zúčastnit lyžařského výcviku. Dále škola pořádá celou řadu exkurzí, besed, přednášek, kulturních a preventivních akcí.

Škola je zapojena do různých projektů, např. Školní mléko, Ovoce do škol a Recyklohraní.

Ve volném čase mohou žáci navštěvovat celou řadu zájmových kroužků.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 15 členů s věkovým průměrem 35 let. Tvoří jej 2 muži a 13 žen. Všichni učitelé jsou plně kvalifikovaní. Čtyři učitelky prošly kurzem pro dyslektické asistenty. Ve škole pracuje metodik prevence, koordinátor environmentální výchovy a výchovný poradce. Ve velké míře využívají všichni pedagogičtí pracovníci nabídek KVIC Nový Jičín a NIDV Praha pro další vzdělání pedagogických pracovníků.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek, ve dni otevřených dveří. Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím obecního zpravodaje, webových stránek obce a školy, žákovských knížek a žákovských mailů.

Při škole pracuje Rada školy, Klub rodičů. Ve spolupráci s Klubem rodičů probíhá řada akcí pro žáky i jejich rodiče – světluškové dlabání, mikulášská nadílka, maškarní rej, pálení čarodějnic, dětský den, zábavné akce na ukončení školního roku, rozloučení s vycházejícími žáky. Všechny tyto akce mají již tradici a těší se velké oblibě.

Úzce spolupracujeme s obcí, Krajským úřadem MSK, Městským úřadem v Hlučíně, Pedagogicko-psychologickou poradnou v Opavě, Speciálním pedagogickým centrem, KVIC Nový Jičín, NIDV Praha pracoviště Ostrava, PC Ostrava a Obecním úřadem v Bohuslavicích. Spolupracujeme rovněž s okolními školami a místními složkami.

Organizujeme nebo účastníme se řady kulturních akcí pro širokou veřejnost – setkání seniorů, vítání občánků, dětský den pro děti z MŠ, pořádáme výstavky, program ke Dni matek. V rámci Dne Země se podílíme na úklidu vesnice a jejího okolí a připravujeme tematické projekty.

3. CHARAKTERISTIKA ŠVP

- Školní vzdělávací program vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti.
- Škola vyniká svou otevřeností jak dětem, tak rodičům, zároveň také široké veřejnosti.
- Dětem obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, diferencovaným přístupem.
- Rodičům možností zapojit se do dění ve škole ať už jako vedoucí zájmových kroužků, či spolupráci prostřednictvím Klubu rodičů, což má za následek společné prožitky učitelů, rodičů, žáků i široké veřejnosti.
- Široké veřejnosti nabídkou možnosti využití tělocvičny k různým pohybovým aktivitám, počítačové učebny k celoživotnímu vzdělávání formou počítačových kurzů.
- Škola vychází ze zájmu rodičů v náboženské výchově.
- Komunikace a vztahy uvnitř i navenek jsou jedním z nejdůležitějších témat pro školu a její vedení.

V základním vzdělávání usilujeme o naplňování těchto cílů:

- Motivovat žáky pro celoživotní učení.
- Vést žáky k tvořivému logickému myšlení, řešení problémů.
- Rozvíjet u žáků účinné komunikační schopnosti.
- Podněcovat u žáků schopnost spolupracovat, respektovat úspěchy i neúspěchy vlastní i druhých.
- Učit žáky rozvíjet a chránit zdraví své i ostatních a být za ně zodpovědný.
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a učit je žít společně.
- Pomáhat žákům při rozhodování v profesní orientaci.

Školní vzdělávací program sleduje rozvíjení klíčových kompetencí žáků důležitých pro život každého jedince.

3.1. Zaměření školy

3.1.1. Základní cíl:

- Poskytnout žákům kvalitní základy všeobecného vzdělání. Vytvořit podmínky pro další vzdělávání, komunikaci mezi lidmi a uplatnění v životě.
- Rozvíjet osobnost každého žáka, aby byl schopen samostatně myslet, svobodně se rozhodovat a projevovat se jako demokratický občan, to vše v souladu s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami.

3.1.2. Prostředky k dosažení cíle:

1.Vzdělávací program školy

- Základní prostředek k dosažení cílů je plnění školního vzdělávacího programu, rozpracovaného tematickým plánem do jednotlivých předmětů.
- Při plnění vzdělávacího programu je důležité, aby vedle cílů poznávacích byly plněny i cíle hodnotové, orientované k formování osobnostních rysů a mravních vlastností žáků.

2. Klima školy

- Zaměřovat se na celkové kulturní prostředí školy a na systém mezilidských vztahů. Ten je dán především vztahy mezi učiteli a žáky, mezi učiteli a ostatními pracovníky školy, učiteli a rodiči, vztahy mezi vedením školy a pedagogickým sborem a v neposlední řadě i mezi žáky samotnými.
- Dále rozvíjet loajalitu ke škole, která je dána podporou cílů školy a zájem o vše, co s prací školy souvisí.

3. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaní a mimořádně nadaní žáci

- Škola bude vytvářet prostor pro všechny žáky.
- Ve spolupráci dyslektickými asistentkami a výchovnou poradkyní bude pečovat o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Pro talentované žáky bude zpracován školní systém soutěží, na který budou navazovat okresní a krajská kola.

4. Mimotřídní a zájmová činnost

Mimotřídní a zájmová činnost musí být přirozenou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Zaměří se především na:

- Práci školní družiny
- Činnost kroužků
- Další výchovy (protidrogová, environmentální, dopravní,…)
- Využívání venkovního hřiště a zahrady.

5. Škola a veřejnost

- Velmi intenzívně spolupracovat s rodiči, poskytovat jim základní a objektivní informace o škole a informovat je o studijních výsledcích dětí. Snažit se více rozvíjet oboustranný tok informací (rodiče o škole), otevřenost školy vůči rodičům (den otevřených dveří, třídní schůzky, konzultační hodiny pro rodiče).
- Veřejnosti poskytovat základní a objektivní informace o škole, nabízet jim vhodné služby (jazykové a počítačové kurzy, pronájem tělocvičny). Připravovat pro rodiče kulturní programy (výstavky, akademie), společné akce pro rodiče a děti.

6. Trendy

V souvislosti se současnými trendy se škola zaměří:

- na výpočetní techniku, aby každý žák, který dokončí docházku v základní škole, ovládal uživatelsky výpočetní techniku a uměl pracovat s internetem; zájemci o výpočetní techniku budou ovládat programování,
- na cizí jazyky, aby každý žák, který dokončí docházku, dovedl komunikovat jedním cizím jazykem a dalším cizím jazykem alespoň na základní úrovni.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společné postupy k rozvoji vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění ve společnosti.

Osvojování těchto klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání. Na konci základního vzdělání tvoří důležitý základ pro celoživotní učení a vstup do života.

Klíčové kompetence se prolínají a mají nadpředmětovou podobu.

V základním vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

1. KOMPETENCE K UČENÍ **umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení**	Během výuky klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vést k sebehodnocení. Zadávat diferencované úkoly, aby žáci v rámci třídy zažili úspěch. Umožnit žákům ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcovat jejich tvořivost. Zúčastňovat se různých soutěží a olympiád.
2. KOMPETENCE K ŘEŠ. PROBLÉMU **podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů**	Zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů řešení, při kterých žáci sami objevují, řeší, vyslovují závěry. Ve vhodných oblastech vzdělávání používat netradiční úlohy (Scio, matematický Klokan, ap.). Při výuce motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. U žáků postupně zdokonalovat kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáky vést úměrně věku k používání internetu. Prezentace žákovských myšlenek a nápadů ve školním časopise Pohodář. Podle schopností a dovedností žáky zapojovat do soutěží.
3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ **vést žáky k všetranné a účinné komunikaci**	Vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učit žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Ke komunikaci a informovanosti ve škole využívat školní časopis Pohodář. Podporovat přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. Začleňovat metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vést děti ke spolupráci ve vyučování i mimoškolní činnosti.

4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých**	Během vzdělávání mimo jiné používat skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Usilovat, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vést k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učit je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Naučit žáky základům kooperace a týmové práce.
5. KOMPETENCE OBČANSKÉ **připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící povinnosti**	Pravidla chování vytvořená ve třídách musí navazovat na školní řád. Respektovat individuální rozdíly (integrovaní žáci, národnostní, kulturní, mimořádně nadaní). Klást důraz na environmentální výchovu. Žáky vést k třídění odpadů. Při pobytech v přírodě se chovat jako zodpovědné osoby.
6. KOMPETENCE PRACOVNÍ **Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci**	Žáky motivovat k aktivnímu zapojení do oblasti Světa práce. Vést je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní práci. Výuku doplňovat o praktické exkurze. Pestrou nabídkou zájmových útvarů podněcovat u žáků zájem o další orientaci.

3.3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

3.3.1. Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V posledních letech stále přibývá žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou to žáci, kteří mají problémy se zvládnutím učiva a potřebují k naplnění svých vzdělávacích možností poskytnutí podpůrných opatření.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti dělí do pěti stupňů.

Podpůrná opatření 1. stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě Plánu pedagogické podpory (PLPP). Pokud třídní učitel pozoruje u některého žáka ve své třídě výukové obtíže, sestaví pro něj za pomocí výchovného poradce PLPP. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, aby se stanovily metody práce s žákem, způsob kontroly osvojených znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami od 2. stupně podpůrných opatření zpracuje škola Individuální vzdělávací plán (IVP) a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP vychází z ŠVP a obsahuje údaje o druhu podpůrných opatření pro žáka (specifické metody práce a formy výuky, střídání činností apod.).

V případě podpůrného opatření pro žáky s lehkým mentálním postižením (LMP) od 3. stupně podpory (spočívá v úpravě očekávaných výstupů), bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů stanovená v RVP ZV. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodické podpory na Metodickém portále rvp.cz.

3.3.2. Zodpovědné osoby – školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem a metodikem prevence. Výchovný poradce koordinuje činnost pracoviště a je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením (PPP nebo SPC).

3.3.3. Hodnocení a klasifikace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlédne k charakteru postižení.
- Žáky lze hodnotit na žádost rodičů po celou dobu jejich vzdělávání slovně.
- Je třeba postupovat velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření**,** podpořit jeho možnosti být úspěšný (jedna z podstatných podmínek pro zdravý rozvoj osobnosti).

Při slovním hodnocení se uvádí:

a) ovládnutí učiva předepsaného osnovami
- ovládá bezpečně
- ovládá
- podstatně ovládá
- ovládá se značnými mezerami
- neovládá

b) úroveň myšlení
- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatné myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

c) úroveň vyjadřování
- výstižné, poměrně přesné

- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávné i na návodné otázky

d) úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- s pomocí učitele řeší úkoly, překonává obtíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští
- dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
- praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele

e) píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci potřebuje mnoho podnětů
- malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné.

Smyslem hodnocení je objektivně posoudit jednotlivé složky školního výkonu dítěte.

3.4. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žáci nadaní a mimořádně nadaní mají také své speciální vzdělávací potřeby. Nadaní žáci jsou ti, kteří vykazují ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v oblasti rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech, mimořádně nadaní jsou pak žáci, jejichž schopnosti dosahují mimořádné úrovně v celém okruhu činností.

Škola pro tyto žáky vytváří vhodné podmínky pro optimální rozvoj jejich nadání, může využít podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb těchto žáků v rozsahu 1. – 4. stupně podpory.

Pro žáky nadané sestaví třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími Plán pedagogické podpory, v němž se určí metody a postupy práce s nadaným žákem.

Pro každého mimořádně nadaného žáka vypracuje třídní učitel Individuální vzdělávací plán a bude spolupracovat s učiteli předmětů, ve kterých žák vyniká, s výchovným poradcem a se školským poradenským zařízením. IVP má písemnou podobu a při jeho sestavení spolupracuje učitel také s rodiči mimořádně nadaného žáka. IVP může být v průběhu školního roku doplňován a upravován.

Žákům, kteří reprezentují své nadání v naukových předmětech, jsou zadávány problémové úkoly, které převyšují stanovené požadavky. Jedná se o kvízy, záhady, hlavolamy a další samostatné úkoly. Jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Zastupují školu ve vyšších kolech soutěží a olympiád.

Žáci s hudebním nadáním jsou zapojováni do činností, jako je doprovod na hudební nástroje, sólový zpěv. Jsou vysíláni na hudební a pěvecké soutěže.

Výtvarně nadaní žáci se podílejí na výzdobě školy a účastní se výtvarných soutěží.

Žáci technicky a manuálně zruční jsou pověřováni náročnějšími úkoly.

Pohybově nadaní reprezentují školu na sportovních soutěžích.

Všechny vedeme k toleranci a taktnímu přístupu k méně nadaným žákům.

Identifikace mimořádného nadání
Identifikace mimořádného nadání je dlouhodobý proces. Uplatňují se při něm metody pedagogické, psychologické, pedagogicko-psychologické i laické.

- pozorování žáků ve školní práci
- rozbor výsledků práce žáka
- hodnocení testů a úloh
- rozhovory se žákem a jeho rodiči
- pomoc při identifikaci a následné péči o mimořádně nadaného žáka mohou učitelům se souhlasem rodičů žáka poskytnout psychologové v síti pedagogicko-psychologických poraden.

Specifika mimořádně nadaných žáků:
žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky

- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

Možné úpravy způsobů výuky mimořádně nadaných žáků

- individuální vzdělávací plány
- doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů
- zapojení do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů
- vnitřní diferenciace žáků v některých předmětech
- účast ve výuce některých předmětů se staršími žáky
- přeřazení do vyššího ročníku

3.5. Průřezová témata

3.5.1. I. stupeň

1. Osobnostní a sociální výchova

Číslo	Název TO	l.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
1.1	**Rozvoj schopností poznávání**	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK	
1.2	**Sebepoznání a sebepojetí**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
1.3	**Seberegulace a sebeorganizace**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
1.4	**Psychohygiena**				Int/Vl	Int/Vl
1.5	**Kreativita**				Int/Vl	Int/Vl
1.6	**Poznávání lidí**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
1.7	**Mezilidské vztahy**	Int/Prv Int/Tv	Int/Prv Int/Tv	Int/Prv Int/Tv		
1.8	**Komunikace**	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK Int/AJ	Int/JaJK Int/AJ	Int/JaJK Int/AJ
1.9	**Kooperace a kompetice**	Int/Tv Int/ČaSP	Int/Tv Int/ČaSP	Int/Tv Int/ČaSP	Int/Tv Int/ČaSP	Int/Tv Int/ČaSP
1.10	**Řešení problémů, rozhodovací dovednosti**	Int/M	Int/M	Int/M	Int/M	Int/M
1.11	**Hodnoty, postoje, praktická etika**				Int/Vv	Int/Vv

2. Výchova demokratického občana

Číslo	Název TO	l. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
2.1	**Občanská společnost a škola**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
2.2	**Občan, občanská společnost a stát**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
2.3	**Formy participace v občanském životě**				Int/Vl	Int/Vl
2.4	**Principy demokracie**				Int/Vl	Int/Vl

3.Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Číslo	NázevTO	l. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
3.1	**Evropa a svět nás zajímá**				Int/Vl	Int/Vl
3.2	**Objevujeme Evropu**			Int/AJ	Int/AJ Int/Vl	Int/Vl
3.3	**Jsme Evropané**				Int/Vl	Int/Vl

4. Multikulturní výchova

Číslo	Název TO	l. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
4.1	**Kulturní diference**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv Int/AJ	Int/AJ	Int/AJ
4.2	**Lidské vztahy**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
4.3	**Etnický původ**				Int/Př	Int/Př
4.4	**Multikulturalita**	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK
4.5	**Princip sociálního smíru a solidarity**				Int/Př	Int/Př

5. Environmentální výchova

Číslo	Název TO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
5.1	**Ekosystémy**				Int/Př	Int/Př
5.2	**Základní podmínky života**				Int/Př	Int/Př
5.3	**Lidské aktivity a problémy**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		
5.4	**Vztah člověka k prostředí**	Int/Prv	Int/Prv	Int/Prv		

6. Mediální výchova

Číslo	Název TO	l. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
6.1	**Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení**				Int/JaJK	Int/JaJK

6.2	**Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality**		Int/JaJK			
6.3	**Stavba mediálních sdělení**				Int/JaJK	
6.4	**Vnímání autora mediálního sdělení**			Int/JaJK	Int/JaJK	Int/JaJK
6.5	**Fungování a vliv médií ve společnosti**					Int/JaJK
6.6	**Tvorba mediálního sdělení**					Proj/ Škol. časopis
6.7	**Práce v realizačním týmu**					Int/JaJK

Vysvětlivky zkratek:

Int = integrace
Proj = projekt
JaJK = jazyk a jazyková kultura
Prv = prvouka
ČaJS = člověk a jeho svět
AJ = anglický jazyk
M = matematika a její aplikace
ČaSP = člověk a svět práce
Vv = výtvarná výchova
Tv = tělesná výchova
Př = přírodověda
Vl = vlastivěda

3.5.2. II. stupeň

1. Osobnostní a sociální výchova

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
1.1	**Rozvoj schopností poznávání**	Int/F,M, IaKT,Hv	Int/F,M, IaKT,Hv	Int/F,M, IaKT, ČaSP,Hv	Int/F,M, IaKT,Hv
1.2	**Sebepoznání a sebepojetí**	Int/VkZ	Int/Čj,VkZ	Int/Čj,VkZ	Int/Čj,VkZ
1.3	**Seberegulace a sebeorganizace**	Int/Tv,ČaSP	Int/ČaSP,Tv, VkZ	Int/ČaSP,Tv, VkZ	Int/ČaSP,Tv, VkZ
1.4	**Psychohygiena**	Int/ČaSP	Int/ČaSP, VkZ	Int/ČaSP, VkZ	Int/ČaSP, VkZ
1.5	**Kreativita**	Int/Vv,Hv, ČaSP	Int/Vv,Hv, ČaSP	Int/Vv,Hv, ČaSP	Int/Vv,Hv, ČaSP
1.6	**Poznávání lidí**	Int/VkZ			
1.7	**Mezilidské vztahy**	Int/VkZ	Int/VkZ	Int/VkZ	Int/VkZ
1.8	**Komunikace**	Int/AJ,,IaKT	Int/AJ, DCJN ,IaKT	Int/AJ, DCJN ,IaKT	Int/AJ, DCJN ,IaKT
1.9	**Kooperace a kompetice**	Int/F,Tv	Int/Tv	Int/Tv	Int/Tv
1.10	**Řešení problémů a rozhodovací dovednosti**	Int/F,M,Tv, VkZ	Int/M,Tv, VkZ	Int/M,Tv, VkZ	Int/Inf,M, Tv,VkZ
1.11	**Hodnoty, postoje, praktická etika**	Int/F,Vv, VkZ	Int/Vv,VkZ	Int/Vv,VkZ	Int/ČJaL,Vv, VkZ

2. Výchova demokratického občana

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
2.1	**Občanská společnost a škola**	Int/VkO			
2.2	**Občan, občanská společnost a stát**		Int/VkO		Int/VkO
2.3	**Formy participace občanů v politickém**				Int/VkO

	životě				
2.4	**Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování**				Int/VkO

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
3.1	**Evropa a svět nás zajímá**	Int/D,Z	Int/Z	Int/D,M	Int/D,Z
3.2	**Objevujeme Evropu**	Int/AJ, D	Int/AJ, DCJN, Z	Int/AJ, DCJN, D	Int/AJ, DCJN, Z
3.3	**Jsme Evropané**	Int/D	Int/D	Int/Z	Int/D,Z

4. Multikulturní výchova

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
4.1	**Kulturní diference**	Int/AJ	Int/AJ, DCJN	Int/AJ, DCJN	Int/AJ DCJN,
4.2	**Lidské vztahy**	Int/VkZ	Int/VkZ	Int/VkZ	Int/VkZ,Z
4.3	**Etnický původ**		Int/Z		Int/Z
4.4	**Multikulturalita**		Int/Z		Int/Z
4.5	**Princip sociálního smíru a solidarity**		Int/VkZ	Int/VkO,VkZ	Int/Z,VkZ

5. Environmentální výchova

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
5.1	**Ekosystémy**	Int/Z	Int/Př	Int/Z	Int/Z
5.2	**Základní podmínky života**	Int/Z		Int/F,Ch	Int/Z, Ch
5.3	**Lidské aktivity a problémy životního prostředí**		Int/VkZ	Int/VkZ, Ch	Int/AJ,F,Př, VkZ, Ch

5.4	**Vztah člověka k prostředí**	Int/Z,VkZ	Int/VkZ	Int/Z,VkZ, Ch	Int/ČaSP,F,Z, VkZ, Ch

6. <u>Mediální výchova</u>

Číslo	Název TO	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
6.1	**Kritické myšlení a vnímání mediálního sdělení**	Int/ČJaL	Int/ČJaL	Int/ČJaL	Int/ČJaL
6.2	**Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality**	Int/ČJaL			
6.3	**Stavba mediálního sdělení**				Int/ČJaL
6.4	**Vnímání autora mediálního sdělení**	Int/ČJaL			
6.5	**Fungování a vliv médií ve společnosti**				Int/AJ,DCJN
6.6	**Tvorba mediálního sdělení**			Int/IaKT	
6.7	**Práce v realizačním týmu**	Int/F			Int/IaKT

Vysvětlivky zkratek:

Int = integrace
F = fyzika
M = matematika
IaKT = informač.a komunikač.technologie
HV = hudební výchova
ČaSP = člověk a svět práce
VV = výtvarná výchova
AJ = anglický jazyk
DCJN = další cizí jazyk - německý
TV = tělesná výchova
ČJaL = český jazyk a literatura
D = dějepis
Z = zeměpis
Př = přírodopis
Ch = chemie
VkZ = výchova ke zdraví
VkO = výchova k občanství

4. UČEBNÍ PLÁN

Předmět	1.stupeň 1. – 5. ročník					2.stupeň 6. – 9. ročník			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Český jazyk a literatura	8	9	9	7	7	4	4	4	4
Anglický jazyk			3	3	3	3	3	3	3
Další cizí jazyk - německý							2	2	2
Inf.a kom.technologie					1	1	1	1	1
Matematika a její aplik.	5	5	5	4	4	4	4	4	4
Prvouka	2	2	3						
Přírodověda				2	2				
Vlastivěda				2	2				
Chemie								2	2
Fyzika						2	2	2	2
Přírodopis						2	2	2	2
Zeměpis						2	2	2	2
Dějepis						2	2	2	2
Výchova k občanství						1	1	1	1
Výchova ke zdraví						1	1	1	1
Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Výtvarná výchova	1	2	1	2	2	2	2	1	1
Člověk a svět práce	1	1	1	2	2	1	1	1	1
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Volitelné předměty								1	1
Týdenní dotace povinných předmětů	**20**	**22**	**25**	**25**	**26**	**28**	**30**	**32**	**32**
Nepovinné předměty Environment. výchova Náboženství	 1	 1	 1	 1	 1	 1 1	 1	 1	 1

Disponibilní dotace:

I.stupeň:

- **1.tř.** – matematika
- **2.tř.** – český jazyk / speciálně pedagogická péče, výtvarná výchova
- **3.tř.** – prvouka, český jazyk / speciálně pedagogická péče
- **4.tř.** – vlastivěda, člověk a svět práce / speciálně pedagogická péče

- **5.tř. –** vlastivěda, člověk a svět práce / speciálně pedagogická péče

II.stupeň:

- **6.tř**. – informační a komunikační technologie /1 hod./
- **7.tř. -** informační a komunikační technologie /1 hod./
- **8.tř.** – informační a komunikační technologie /1 hod./
- **9.tř.** – informační a komunikační technologie /1 hod./
- **7.tř.** – další cizí jazyk /2 hod./
- **8.tř.** – další cizí jazyk /2 hod./
- **9.tř.** – další cizí jazyk /2 hod./

- **8.tř.** – fyzika /1hod./
  přírodopis / 1hod./
  zeměpis /1hod./
  volitelný předmět /1hod./
- **9.tř.** – fyzika /1hod./
  přírodopis /1hod./
  zeměpis /1hod./
  volitelný předmět /1hod./

<u>Nabídka volitelných předmětů:</u>

1. Konverzace v cizím jazyce
2. Počítačová grafika

5. UČEBNÍ OSNOVY

5.1. I. stupeň

5.1.1. ČESKÝ JAZYK

5.1.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět český jazyk má časovou dotaci: v 1. - 3. třídě 8 hodin a ve 4. a 5 třídě 7 hodin týdně.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: ***Jazyková výchova*** – kde žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka, vede žáky k přesnému a logickému myšlení které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování, ***Komunikační a slohová výchova*** – kde se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu a ***Literární výchova*** **–** kde žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se formulovat vlastní názory o přečteném díle, rozlišovat literární fikci a skutečnost, postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace a produkce literárního textu.

Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správné vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

. Při realizaci daného oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní lidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Do předmětu jsou z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** zařazeny dva tematické okruhy **Rozvoj schopnosti poznávání** v 1.- 4.ročníku a **Komunikace** ve všech ročnících nižšího stupně. Z tématu **Multikulturní výchova** je ve všech ročnících zařazen tematický okruh **Multikulturalita**. Z průřezového tématu **Mediální výchova** je do předmětu začleněno šest tematických okruhů **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** ve 4. a 5. ročníku, **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality –** ve 2. ročníku, : **Stavba mediálních sdělení** ve 4. ročníku, **Vnímání autora mediálních sdělení** ve 3. - 5. ročníku: **Fungování a vliv médií ve společnosti** v 5. ročníku a **Práce v realizačním týmu** v 5. ročníku.

2. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v českém jazyku a literatuře směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- vést žáky k sebehodnocení
- podněcovat jejich tvořivost a samostatnost

Kompetence k řešení problémů:

- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, motivovat úlohami z praktického života
- pracovat s informacemi z různých zdrojů – vyhledávat je, třídit a využívat
- podněcovat podle schopností k zapojení do soutěží

Kompetence komunikativní

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učit žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj názor a zároveň poslouchat názory jiných
- rozvíjet a podporovat přátelské vztahy ve třídě a mezi třídami
- spolupráce ve vyučování

Kompetence sociální a personální

- využívat skupinovou práci žáků, klást důraz nevzájemnou pomoc při učení, střídat role ve skupině
- vést k respektování společně dohodnutých pravidel chování, odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

- zvyšovat žákovu sebedůvěru

Kompetence pracovní

- zapojit žáky k aktivním činnostem
- podněcovat k tvořivosti a zvídavosti
- zpestřit výuku – vycházky, exkurze, výlety

5.1.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESK JAZYK - 1. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hláska, slabika, slovo, věta	**Jazyková výchova** Rozlišuje hlásky, slabiky, slova, věty, Poznává písmena abecedy, učí se psát správné tvary písmen a číslic, spojuje písmena, tvoří slova a věty.
Tečka, čárka, otazník, vykřičník	Seznamuje se s používáním těchto diakritických znamének.
Nadpis, článek, řádek, odstavec	Na názorných příkladech si uvědomuje tyto termíny.
Prosba, poděkování, omluva, blahopřání	Seznamuje se s pojmy, vyjadřuje se srozumitelně.
Rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení	**Komunikační a slohová výchova** Srozumitelně se vyjadřuje.
Uvědomělé čtení, výslovnost délky hlásek	Při vyslovování dodržuje délku samohlásek.
Přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých tvarů. Psaní jednotlivých prvků písmen a číslic. Orientace v liniatuře. Psaní krátkých slov a jednoduchých vět	Získává základní hygienické návyky při nácviku uvolňování ruky k psaní. Orientuje se v liniatuře. Osvojuje si psaní písmen, slabik a slov. Dodržuje základní pravidla při psaní, sklon tužky a sešitu. Učí se psát čitelně a úhledně.
Opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát	Seznamuje se s pravidly psaní velkých písmen vlastních jmen a na začátku věty. Převádí slova a věty z podoby mluvené do polohy psané.
Výcvik čtení – přípravná cvičení sluchová a zraková, správné čtení slabik, uvědomělé čtení snadných slov a krátkých vět	**Literární výchova** Plynule čte jednoduchý text s porozuměním. Orientuje se v textu Slabikáře, čítanky a jiných textů pro děti.
Pojmy: rozpočitadla, hádanky, říkadla, přísloví, báseň, pohádka, divadlo, loutkové divadlo, kniha, spisovatel, ilustrace	Povídá si nad literárním textem, knihou, hodnotí jednotlivé postavy, vyjadřuje své pocity Všímá si ilustrací literárních děl pro děti, zná některý dětský časopis.

ČESKÝ JAZYK - 2. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hlásky, samohlásky, souhlásky, dvojhlásky	**Jazyková výchova** Orientuje se v rozdělení hlásek, rozlišuje výslovnost a psaní dlouhých a krátkých samohlásek.
Souhlásky znělé a neznělé Slabikotvorné r, l, písmeno ě,	Poznává souhlásky znělé a neznělé. Učí se správně vyslovovat a psát skupiny dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.
Slovní význam: slov	Učí se rozlišovat slova nadřazená, podřazená a souřadná, slova obecná a vlastní.
Pořádek slov ve větě,	Dodržuje pořádek slov ve větě. Seřadí slova podle abecedy s použitím přehledu.
Slovní druhy: podstatná jména, slovesa, předložky	Učí se poznávat podstatná jména, slovesa a předložky v textu.
Spojky a jejich funkce	Učí se používat spojky v souvětí i ve větě jednoduché.
Věta jednoduchá a souvětí	V mluveném i psaném projevu rozlišuje spojování a oddělování vět, pracuje s větou.
Vypravování, popis	**Komunikační slohová výchova** Zvládne jednoduché vypravování a popis.
Nácvik psaní velkých tiskacích písmen	Správně užívá velká písmena, píše správně obvyklá vlastní jména.
Psaní psacích písmen s důrazem na dodržování správných tvarů stejnosměrné	Píše písmena a číslice podle normy psaní v přirozené velikosti a liniatuře, dodržuje sklon písma. Píše čitelně a úhledně.Rozlišuje v textu nadpis a odstavec.
Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání, spojování obsahu textu s ilustrací	**Literární výchova** Poslouchá četbu poezie a prózu. Naslouchá literárním textům, všímá si ilustrací
Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes básní, vyprávění a dramatizace	Vypráví děj pohádky, domýšlí příběhy, jednoduše zdramatizuje postavu.
Pojmy báseň, verš, rým, , vyprávění, vypravěč, příběh, divadlo, jeviště, herec, divák, maňásci, loutky, ilustrace, ilustrátor	Seznamuje se s těmito pojmy.

ČESKÝ JAZYK - 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hlásky, slabiky	**Jazyková výchova** Rozlišuje hlásky a slabiky, správně určuje počet slabik.
Vyjmenovaná slova	Procvičuje pravopis po obojetných souhláskách podle přehledu.
Slovní druhy – ohebné a neohebné	Poznává a rozlišuje slovní druhy, kromě zájmen a příslovcí.
Skloňování podstatných jmen, vlastní jména	Učí se rozlišovat pád, číslo a rod.Vyhledává v textu vlastní jména osob, zvířat, měst, hor a řek.
Slovesa	Učí se určovat osobu, číslo a čas, seznamuje se s časováním sloves
Členění jazykového projevu, otázky a odpovědi, reprodukce textu,osnova, vypravování, popis, formy společenského styku	**Komunikační a slohová výchova** Procvičuje členění projevu,. sestavuje nadpis, souvisle se vyjadřuje, klade otázky, využívá osnovu. Reprodukuje jednoduše text. Vypráví podle obrázků, popisuje jednoduchý předmět a činnost. Dokáže požádat o informaci, uvítá návštěvu, rozloučí se, sdělí přání.
Plynulé čtení členění textu, větný přízvuk.Hlasité, tiché čtení, Četba uměleckých, a naučných textů	Čte se správným přízvukem jednoduché texty. Čte hlasitě, orientuje se v textu. Upevňuje si čtenářské dovednosti.
Správné tvary písmen a číslic v souladu s normou psaní, automatizace psacího pohybu	Odstraňuje individuální nedostatky. Dodržuje hygienické návyky při psaní, kontroluje vlastní projev.Čte a píše základní římské číslice. Učí se vyplňovat podací lístek
Vyprávění pohádky, povídky, přednes básně, dramatizace pohádky, pověsti místní, regionální	**Literární výchova** Vypráví pohádky, jednoduše, recituje básně. Hledá podstatu příběhu, charakterizuje hlavní postavy, vyjadřuje své pocity a postoje. Vyhledává pověsti
Výtvarný doprovod, ilustrace, ilustrátor	Seznamuje se s některými ilustrátory dětských knih.

ČESKÝ JAZYK - 4. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Nauka o slovu slova jednoznačná,mnohoznačná, spisovná, nespisovná,citově zabarvená	**Jazyková výchova** Rozlišuje slova podle významu, poznává slova spisovná, nespisovná a citově zabarvená.
Stavba slov kořen, část předponová a příponová	Poznává kořen slova, část předponovou a příponovou.
Vyjmenovaná slova	Učí se uvědoměle používat i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov,
Slovní druhy předložky, podstatná jména, slovesa	Rozlišuje předponu a předložku.Učí se skloňovat podstatná jména podle vzorů U sloves se učí rozlišovat slovesné tvary jednoduché a složené a poznávat infinitiv slovesa.
Stavba věty	Rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, seznamuje se se spojovacími výrazy v souvětí.
Podmět a přísudek, shoda přísudku s podmětem	Učí se určovat podmět a přísudek ve větách, seznamuje se s psaním i/y v příčestí minulém.
Přímá řeč	Rozpozná a vyhledává přímou řeč v textu.
Osnova, nadpis, členění textu na odstavce. Popis osoby a předmětu. Vypravování. Formy společenského styku	**Komunikační a slohová výchova** Sestavuje osnovu, člení text na odstavce, tvoří nadpis. Dodržuje následnost dějových složek. Dodržuje pravidla při psaní krátkého dopisu, přání, píše správně adresu.
Správné, plynulé čtení uměleckých i naučných textů, uvědomělé tiché čtení, recitace.	**Literární výchova** Čte plynule a správně se slovním přízvukem, intonací a frázováním, vyjadřuje své dojmy z četby. Přiměřeně reprodukuje obsah sdělení, přiměřeně porozumí textu.. Recituje básně přiměřené věku.
Základní literární pojmy:poezie, próza, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, verš, rým	Seznamuje se s těmito pojmy, vyhledává informace v encyklopediích.

ČESKÝ JAZYK - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Slovo: kořen, část předponová, příponová, koncovka	**Jazyková výchova** Osvojuje si stavbu slova a slovní vazby
Předpony s-,z-,vz- předložky z, ze,s, se	Uvědoměle používá tyto předložky ve slovních spojeních.
Slova se skupinou hlásek Bě, bje, vě, vje, pě, mě, mně	Orientuje se při psaní těchto skupin hlásek v konkrétních slovech.
Pravopis i/y po obojetných souhláskách	Učí se uvědoměle určovat pravopis ve slovech vyjmenovaných i příbuzných..
Slovní druhy v gramaticky spisovných tvarech	U podstatných jmen procvičuje pád, číslo, rodu/životnost/, vzor U sloves:procvičuje osobu, číslo, čas, způsob oznamovací, rozkazovací, prvotně se seznamuje a procvičuje způsob podmiňovací.Seznamuje se s druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek. Neohebné slovní druhy určuje v textu
Skladba: Základní větné členy. Věta jednoduchá, souvětí. Přímá řeč a věta uvozovací	Ve větách určuje podmět holý, nevyjádřený, několikanásobný, přísudek slovesný, shodu přísudku s podmětem. Spojuje věty v souvětí vhodnými spojovacími výrazy. Seznamuje se s využitím interpunkce u přímé řeči
Čtení přiměřeně náročného textu s porozuměním. Recitace	**Literární výchova** Čte texty hlasitě i potichu s porozuměním, reprodukuje přečtený text, rozlišuje podstatné od méně podstatného, vyjadřuje dojmy z četby, předčítá z novin, časopisů, encyklopedií, využívá místní knihovnu, pracuje s Pravidly českého pravopisu. Recituje intonačně správně.
Základní literární pojmy: pohádka, bajka, povídka, postavy hlavní, vedlejší, herec, režisér, film, divadelní a loutkové představení	Rozlišuje tyto základní literární pojmy
Sestavení osnovy k textu. Slohový útvar vypravování, popis jednoduchého předmětu, popis pracovního postupu, popis děje	**Komunikační a slohová výchova** Vytvoří krátký projev s dodržením časové posloupnosti. Procvičuje dané slohové útvary, pracuje s nimi, dodržuje základní pravidla hygieny a techniky písemného projevu s důrazem na úhlednost a čitelnost

5.1.2. ANGLICKÝ JAZYK

5.1.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět anglický jazyk má časovou dotaci tři hodiny týdně, na 1. stupni základního vzdělávání se vyučuje od 3. ročníku. Výuka probíhá buď ve třídách dělených na dvě skupiny nebo v celých třídách. K dispozici je odborná jazyková učebna.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou na nejzákladnější úrovni seznamováni také s modelem americké angličtiny. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, připravují se k praktickému užívání jazyka. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který je obsahem slov na jejich jazykové úrovni. Prostřednictvím předmětu se žáci seznamují také s kulturou anglicky mluvících zemí.

Výuku na 1. stupni lze rozčlenit do dvou období:

1. období – 3. ročník – tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde o probuzení zájmu o předmět. Pozornost se věnuje osvojení zvukové podoby jazyka a zvládnutí vztahů mezi zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku.

Metody práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Výuka je propojena s mateřským jazykem, s hudební a výtvarnou výchovou.

2. období – 4. a 5. ročník – navazuje na první období. Jde již více o osvojování cizího jazyka jako prostředku dorozumívání. Rozvíjí se dovednost číst a písemně se vyjadřovat. Začínají se uplatňovat takové metody a formy práce, které vyžadují uvědomělý přístup k osvojování gramatického učiva. Slovní zásoba je v souladu s osvojovanými tématy. Žáci si začínají uvědomovat odlišnost struktur anglického a českého jazyka.

Do předmětu jsou začleněny okruhy těchto průřezových témat:

1) **Osobnostní a sociální výchova** – téma: **Komunikace** – zařazeno ve všech ročnících (cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální sdělování, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace), ve všech hodinách.

2) **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – téma: **Objevujeme Evropu a svět** - 3. ročník – anglické názvy evropských států,
- 4.ročník – názvy anglicky mluvících zemí.

3) **Multikulturní výchova** – téma: **Kulturní diference** – realizováno průběžně ve všech ročnících (svátky v anglicky mluvících zemích a jejich oslavy).

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v anglickém jazyce směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na správnou výslovnost, intonaci, znalost tematické slovní zásoby, zodpovědný přístup k plnění zadaných úkolů
- vést k práci se slovníkem, další anglickou literaturou a četbě časopisů
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a podněcovat tak jejich tvořivost a zvídavost, vybízet je ke kladení otázek
- vést žáky k poznávání různých kultur, seznamovat na elementární úrovni s reáliemi a tradicemi anglicky mluvících zemí
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- utvářet kompetenci práce s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace ve výuce v podobě jednoduchých projektů
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné a účinné komunikaci, ke správné výslovnosti, využívání osvojené slovní zásoby v konverzaci a diskusi
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci, učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- učit žáky respektovat své spolužáky

Kompetence občanské:

- povzbuzovat zájem o naše tradice a posilovat vztah k našemu kulturnímu dědictví
- zaujímat postoj k různým textům, tématům a problémům, vyjádřit svůj názor
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků

5.1.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK – 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Tune in to English **- Abeceda, oslovení, pozdravy, představování, seznamování, zadávání a plnění pokynů, anglicky mluvící země** **G:**Pravidla výslovnosti, transkripční znaky	Hláskuje anglickou abecedu a jednotlivé hlásky, ovládá anglické pozdravy a oslovení, představí se. Používá seznamovací fráze, reprodukuje seznamovací rozhovor. Rozumí základním pokynům učitele a plní je, je schopen tyto pokyny zadávat. Vyjmenuje největší anglicky mluvící země, ukáže je na mapě. Ovládá zvláštní transkripční symboly, nacvičuje jejich výslovnost a psaní. Průběžně se zdokonaluje ve spellingu.
Práce se slovníkem učebnice	Dle pokynů učitele pracuje se slovníkem učebnice a vyhledává potřebné údaje.
Barvy **Čísla 1 - 20**	Rozeznává barvy, vyjmenuje čísla 1 – 20, nacvičuje jejich slovní zápis. Odpovídá na otázky týkající se barev a čísel.
Poděkování **Dny a měsíce v roce** **Školní potřeby** **G:** Členy, ukazovací zájmena „this / that“, zdvořilá žádost	Slušně poděkuje, vyjmenuje dny v týdnu a měsíce v roce. Pojmenuje základní školní potřeby. Odpovídá na otázky týkající se školních potřeb. Rozeznává člen určitý a neurčitý, reprodukuje základní pravidla jejich použití. Rozlišuje zájmena tento – tamten. Formuluje zdvořilou žádost.
Nábytek **Osobní údaje** **G:** Otázky a odpovědi týkající se věku	Anglicky jmenuje základní kusy nábytku. Klade otázky týkající se věku a je schopen na ně také odpovídat. Ovládá slovní zásobu tématu Osobní údaje, udá jméno, příjmení, adresu, věk, zemi původu, národnost.
Domácí zvířecí mazlíčci **G:** Krátké odpovědi	Vyjmenuje domácí mazlíčky. Zvíře jednoduše popíše – barvu a velikost. Krátce odpovídá na otázky související s tímto tématem.
Nálady a pocity, zdvořilostní fráze **G:** Osobní zájmena, sloveso „to be“	Ovládá jednoduchou slovní zásobu tématu Nálady a pocity. Dokáže vyjádřit, že má hlad a žízeň nebo že je smutný či veselý, popíše, jak se má. Prakticky používá některé anglické zdvořilostní fráze. Ovládá osobní zájmena. Časuje sloveso „to be“ (i v záporu).
Obličej, popis vzhledu **G:** Sloveso „have got“, přivlastňovací zájmena	Vyjmenuje základní části obličeje. Přiměřeně své jazykové úrovni obličej popíše. Ovládá slovní zásobu přídavných jmen souvisejících se vzhledem. Krátce odpovídá na otázky. Časuje sloveso „have got“, používá nesamostatná přivlastňovací zájmena.
Rodina, příbuzenské vztahy	Vyjmenuje základní členy rodiny, ovládá některé příbuzenské vztahy. Zeptá se na počet sourozenců.

G: Množné číslo podstatných jmen, How many …?	Intuitivně tvoří množné číslo podstatných jmen.
Lidské tělo	Přiměřeně svým jazykovým znalostem popíše lidské tělo.Pracuje se slovesy pohybu.
Oblečení **G:** Přivlastňovací pád v jednotném čísle	Anglicky pojmenuje základní kusy oděvů, stručně popíše, co má na sobě a co mají spolužáci. Tvoří přivlastňovací pád v jednotném čísle.
Svátky a tradice ve Velké Británii a USA **- Halloween** **-Vánoce** **-Velikonoce**	Seznámí se s Halloweenem a jeho oslavou. Ovládá jednoduchou slovní zásobu týkající se oslav Vánoc ve Velké Británii a USA. Česky pak popíše oslavu Vánoc v těchto zemích a srovná se slavením v naší vlasti. Zpívá některé anglické vánoční písně. Vytvoří vánoční přání. Osvojí si základní slovní zásobu týkající se Velikonoc. Česky srovná oslavu Velikonoc v naší vlasti a ve Velké Británii a USA.
Naši sousedé – státy Evropy, světadíly **Světové strany**	Ovládá a používá anglické názvy světadílů a států Evropy. Pojmenuje světové strany.

ANGLICKÝ JAZYK - 4. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Jídlo **G: Sloveso „like“**	Ovládá základní slovní zásobu týkající se jídla. Dokáže jednoduchým způsobem objednat jídlo. Pomocí slovesa „like“ vyjadřuje, co má a nemá rád. Odpovídá na otázky.
Zvířata – divoká a volně žijící zvířata **G: Vazba „there is / are“, popis obrázku**	Vyjmenuje a určí podle obrázku některá divoká a volně žijící zvířata. Používá vazbu „there is / are“ především při popisu obrázků.
Hračky, osobní a oblíbené věci **G: Předložky (umístění předmětů)**	Pojmenuje některé hračky, osobní věci a oblíbené předměty. Krátce o těchto věcech hovoří. Dokáže popsat, kde se předměty nacházejí, tj. jejich umístění.
Čísla 20 – 100 **G: Množné číslo podstatných jmen, rozkazovací způsob, neurčitý člen**	Ovládá čtení a zapisování číslovek 20 – 100, opakuje 0-20. Tvoří množné číslo podstatných jmen, využívá přitom osvojená mluvnická pravidla. Tvoří rozkazovací způsob sloves.
Názvy zemí **Rodina** **G: Sloveso „to be“, přivlastňovací zájmena**	Pojmenuje nejznámější evropské a světové státy. Představí své kamarády a svou rodinu. Pracuje se slovesem býti v přítomném čase, používá přivlastňovací zájmena, přivlastní osobám běžné předměty.
Hovoříme o svátcích a tradicích v USA a Velké Británii	Průběžně se během školního roku seznamuje s dalšími podrobnostmi a slovní zásobou oslav různých svátků a s dodržovanými tradicemi ve Velké Británii a USA.
Práce se slovníkem	Průběžně se věnuje práci s dvojjazyčným slovníkem, vyhledá potřebné údaje.

ANGLICKÝ JAZYK - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Můj svět **Moje škola** **G: Sloveso „have got“, postavení přídavných jmen ve větě**	Stručně hovoří o předmětech osobní potřeby a zvířatech, které vlastní. Vyjmenuje vyučovací předměty, přeloží do angličtiny svůj rozvrh hodin. Seznámí se s rozdíly mezi českou a britskou školou. Pracuje se slovesem „have got“ i v záporu a otázce.
Čas a časové údaje **Každodenní činnosti** **G: Přítomný čas prostý, předložky s časovými údaji**	Anglicky určuje čas – hodiny s ručičkami i digitální, rozlišuje dopoledne a odpoledne. Osvojí si slovní zásobu týkající se denního režimu. Popíše, co celý den dělá a co dělá ve volném čase. Seznámí se s pravidly tvoření přítomného času prostého. Tvoří kladné i záporné věty a otázky v přítomném čase prostém. Formuluje krátkou odpověď.
Náš dům **Naše město** **G: Vazba there is / are, sloveso can, předložky místa**	Zvládne přiměřeně své jazykové úrovni popsat svůj dům a jeho okolí, vyjmenuje místnosti v domě a jejich vybavení, jmenuje některé domácí spotřebiče. Postupně si tak osvojí rozsáhlejší slovní zásobu. Na elementární úrovni popíše bydlení ve Velké Británii. Dokáže pojmenovat různé budovy a místa ve městě. Vyjmenuje také významná místa a instituce ve svém bydlišti. Krátce popíše vesnici, ve které žije. Při popisech správně používá předložky „to / at“ a další předložky místa. Aktivně používá vazbu „there is / are“. Popíše, co umí – pomocí slovesa „can“.
Popis osob **Oblečení** **G: slovesa „být“ a „mít“ při popisu osob, přítomný čas průběhový, otázka na cenu**	Používá rozsáhlejší slovní zásobu týkající se popisu osob (vzhled, některé charakterové vlastnosti). Zvládne popsat osobu. Používá širší slovní zásobu tématu Oblečení. Zvládá nakupování oblečení, zeptá se na cenu. Popíše, co má kdo na sobě.
Počasí	Dokáže pomocí základní slovní zásoby popsat počasí. Odpovídá na otázky související s počasím. Ptá se na počasí.
Svátky a tradice Velké Británie a USA	Během škol. roku si průběžně připomíná nejvýznamnější svátky a tradice Velké Británie a USA. Ovládá základní slovní zásobu, je schopen odpovídat na otázky týkající se svátků.

5.1.3. INFORMAČNI A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

5.1.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

l. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně v 5. ročníku.

Výuka probíhá ve speciální učebně Informatiky. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. stupni.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Prostřednictvím tohoto předmětu se žák učí pracovat s výpočetní technikou, osvojí si zásady bezpečnosti práce, hygieny práce, správné zacházení s výpočetní technikou a ochrany zdraví při práci. Do předmětu je začleněno toto průřezové téma: **Tvorba mediálního sdělení.**

2. Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke:

Kompetenci pracovní:

- - porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- - šetrné práce s výpočetní technikou

Kompetence k řešení problému:

- pochopit funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- ověřovat věrohodnosti informací a informačních zdrojů

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- využívat výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Kompetence občanské:

respektovat práv k duševnímu vlastnictví při využívání software

5.1.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČN TECHNOLOGIE - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Základní informace o počítači	Naučí se správně vypínat, zapínat PC, restartovat, přihlásit se, seznámí se s pojmy uživatelský účet, seznámí se s hardwarem PC, popíše základní jednotku, procesor, harddisk, RAM, externí a interní zařízení PC. Naučí se pracovat s tiskárnou, se záznamovými médii a tabletem. Seznámí se dalšími připojitelnými zařízení PC (reproduktory, dataprojektorem, interaktivní tabulí)
Operační systémy	Seznámí se s druhy OS, uspořádání dat na disku, s pojmy – soubor, adresář, stromová struktura, Windows, práce se složkami a soubory, s programy (Wordpade, Kalkulačka, Malování). Vytvoří jednoduchý obrázek m programu Malování, napíše text pomocí programu Wordpade, ovládá kalkulačku.
Internet služba WWW jako zdroj informací	Jak internet funguje? Seznámí se s pojmy IP adresa, doménová adresa, www stránka, hypertext, internet, intranet, email a počítačová pošta. Zvládne poslat email s přílohou, odpovědět na něj a přeposlat ho. Další služby a možnosti internetu.
Textový editor Word 1. část	Naučí se pracovat v textovém editoru, zvládne základní funkce Wordu, základní formátování textu, naučí se pracovat s dokumenty
Vytvoření a publikování prezentací 1. část	Naučí se pracovat v prezentačním programu, umí vytvořit jednoduchou prezentaci

5.1.4. MATEMATIKA

5.1.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace na prvním stupni poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získat matematickou gramotnost. Je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Na 1. stupni se vyučuje tento předmět ve všech ročnících 5 hodin týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je rozložena na prvním stupni na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu ***Čísla a početní operace*** si žáci osvojují aritmetické operace a učí se získávat údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Nově zařazeným tematickým okruhem je ***Finanční gramotnost***. Žáci jsou seznamováni se světem financí, poznávají české mince a bankovky, odhadují ceny zboží. Učí se řešit úlohy z běžného života. V modelových situacích se učí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy.

V dalším tematickém okruhu ***Závislosti, vztahy a práce s daty*** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles. Tyto změny a závislosti v jednoduchých případech žáci analyzují z tabulek, diagramů, grafů. Na číselné ose dovedou zapsat celé záporné číslo, např. měření teploty na teploměru.

V tematickém okruhu ***Geometrie v rovině a v prostoru*** žáci určují a znázorňují geometrické útvary, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod a obsah, zdokonalovat svůj grafický projev. Logické myšlení mohou žáci uplatnit v tematickém okruhu ***Nestandardní aplikační úlohy a problémy*****,** jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Tyto úlohy se prolínají všemi tematickými okruhy. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory) a používat další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a rýsovacích technikách.

Do předmětu je začleněno toto průřezové téma: **Osobnostní a sociální výchova** - tematický okruh: **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – Při realizaci tohoto tématu je kladen důraz na samostatné i kolektivní řešení a rozhodování úkolů. Zařazeno v 1. – 5. ročníku.

2. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v matematice směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- nabízet žákům řadu aktivačních metod, které jim přiblíží problematiku matematiky a povedou k ochotě se o ni dále zajímat
- předkládat žákům dostatek informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- zadávat diferencované úkoly, aby žáci v rámci třídy zažívali úspěch
- umožňovat žákům účastnit se různých soutěží a olympiád

Kompetence k řešení problémů:

- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, užívat při řešení problémů logické a matematické postupy
- ověřovat prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledovat vlastní pokrok při zdokonalování problémů
- činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit

Kompetence komunikativní:

- formovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovat se výstižně a souvisle v písemném i ústním projevu
- naslouchat spolužákům, porozumět jim, vhodně reagovat, obhájit svůj názor a vhodně argumentovat
- vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracovat ve skupině, podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- podílet se na utváření příjemné atmosféry ve vyučování, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání se spolužáky přispívat k upevňování dobrých vztahů
- čit žáky respektovat své spolužáky a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence občanské:

- respektovat přesvědčení spolužáků, váží si jejich vnitřních hodnot, schopnost vcítit se do situací ostatních
- poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- učit žáky respektovat individuální rozdíly (integrovaní žáci, mimořádně nadaní)

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- využívat znalosti a zkušenosti získané v matematice v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

5.1.4.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA - 1. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Číselná řada. Vztahy větší, menší, rovno. Číslice Znaménka <, >, +, –, = Čtení a psaní čísel Porovnávání čísel	Žák spočítá prvky daného konkrétního souboru do 20. Vytvoří soubor s daným počtem prvků do 20. Porovnává čísla do 20. Přečte a zapíše čísla 0 až 20.Používá matematická znaménka.
Součet čísel (bez přechodu přes desítku) Rozdíl čísel (bez přechodu přes desítku)	Sčítá a odčítá čísla v oboru 0 – 10, v oboru 10 – 20 bez přechodu přes desítku.
Řešení slovních úloh	Řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 20-ti bez přechodu přes desítku.
Poznávání českých mincí a bankovek, práce s nimi	Rozezná české mince a bankovky, v modelových situacích počítá cenu nákupu do 20 Kč.
Geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za	Orientuje se v prostoru, určuje co je vpravo, vlevo, před ním nebo za ním.
Rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh Tělesa: krychle, kvádr, válec, koule Užití dětských skládanek a stavebnic, vystřihávání obrazců	Rozeznává geometrické útvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh a snaží se je podle předlohy graficky znázornit. Seznamuje se s tělesy: krychle, kvádr. Rozpoznává tyto tělesa ve svém okolí.

MATEMATIKA - 2. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva z I. ročníku	Řeší početní a slovní úlohy z matematiky s využitím dosavadních znalostí.
Číselný obor 0 až 100 Číselná řada. Porovnávání čísel. Zaokrouhlování čísel na desítky	Žák čte a zapíše čísla v oboru 0–100. Porovnává a orientuje se na číselné ose, v jednoduchých příkladech používá závorky. Seznamuje se zaokrouhlováním čísel na desítky.
Součet a rozdíl čísel, Řešení slovních úloh Závorky	Žák sčítá a odčítá v oboru do 100 s přechodem přes desítku, řeší slovní úkoly v oboru do 100. V jednoduchých příkladech používá závorky.
Násobení jako opakované sčítání. Násobilky 1,2,3,4,5 Dělení v oboru těchto násobilek. Kontrola výpočtu. Řešení jednoduchých slovních úloh na násobení a dělení	Násobí a dělí v oboru násobilek 1, 2,3,4,5. Provádí kontrolu svého výpočtu záměnou činitelů nebo zkouškou. Řeší jednoduché slovní úkoly na násobení a dělení.
Poznávání českých mincí a bankovek, práce s nimi	Rozezná české mince a bankovky, v modelových situacích počítá cenu nákupu do 100 Kč. Dokáže vrátit peníze nazpět. Snaží se odhadnout cenu základních potravin. Uvede příklad využití platební karty.
Hodina – 60 minut Minuta – 60 sekund Den – 24 hodin Práce s tabulkou	Orientuje se v čase – den, hodina, minuta, určuje čas na hodinách. V jednoduchých případech používá tabulku.
Základní útvary v rovině úsečka, přímka, lomená čára, délka úsečky jednotky metr, centimetr, milimetr označení bodů a úseček	Pozná a nakreslí křivou a rovnou čáru, narýsuje úsečku, změří její délku na centimetry, označí body.
Základní útvary v prostoru: krychle, kvádr, koule, válec	Seznamuje se s tělesy – koule, válec. Tělesa krychle, kvádr, koule a válec poznává v terénu.

MATEMATIKA - 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva z II. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Využívá své dosavadní poznatky při řešení reálných problémů.
Počítání po stovkách, desítkách a jednotkách Čtení, zápisy, znázornění a porovnání trojciferných čísel na číselné ose	Čte a píše trojciferná čísla. Zakreslí obraz daného čísla na číselné ose. Porovnává čísla do tisíce na číselné ose.
Sčítání a odčítání do sta Písemné sčítání a odčítání Kontrola výsledků. Zaokrouhlování čísel na stovky a desítky Rozklad čísla v desítkové soustavě	Používá sčítání a odčítání v daném oboru při řešení praktických úloh. Písemně sčítá a odčítá dvě dvojciferná čísla. Provádí kontrolu svého výpočtu. Řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, na vztahy o *n*-více (méně). Provádí předběžný odhad výsledku řešení. Zaokrouhluje čísla na stovky a desítky.
Násobky 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 Dělení v oboru těchto násobilek Dělení se zbytkem. Užití závorek	Automaticky užívá spoje všech násobilek. Násobí pamětně dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech. Určuje neúplný podíl a zbytek v jednoduchých případech. Užívá násobení a dělení při řešení praktických úloh. Řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k násobení.
Poznávání českých mincí a bankovek, práce s nimi	Rozezná české mince a bankovky, v modelových situacích počítá cenu nákupu do 1000 Kč. Dokáže vrátit peníze nazpět. Snaží se odhadnout cenu základních potravin i celkovou cenu nákupu. Uvede příklad využití platební karty. Vlastními slovy vyjádří, co je banka.
Orientace v čase, jednoduché převody jednotek času. Doplňování tabulek, posloupnosti čísel	Orientuje se čase, provádí jednoduché převody jednotek času. Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel.
Rýsování přímek, polopřímek. Kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti Měření úseček s přesností na milimetry. Odhad délky úsečky. Rovnoběžky, různoběžky	Označí bod, krajní body úsečky, polopřímku, průsečík dvou přímek. Změří délku úsečky s přesností na milimetry. Sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr. Převádí jednotky délky. Provádí odhad délky, vzdálenosti.
Rovinné obrazce – trojúhelník, čtverec, pětiúhelník, čtyřúhelník Základní útvary v prostoru – koule, válec	Narýsuje obdélník a čtverec ve čtvercové síti. Poznává základní útvary v prostoru – koule, válec

MATEMATIKA - 4. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva z III. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Využívá své dosavadní poznatky při řešení reálných problémů.
Posloupnost přirozených čísel do 1 000 000. Zápis čísel v desítkové soustavě. Porovnávání čísel do 1 000 000. Číselná osa Zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce. Sčítání a odčítání čísel v daném oboru. Násobení a dělení čísel v daném oboru. Písemné algoritmy násobení a dělení Kontrola výpočtu. Pamětné násobení a dělení jednociferným číslem. Písemné násobení jedno a dvojciferným činitelem. Písemné dělení jednociferným dělitelem	Počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících. Dovede číst, psát a vyhledávat čísla na číselné ose. Porovnává čísla do 1 000 000. Zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky. Pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od nuly. Písemně sčítá a odčítá alespoň dvě čísla. Písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem. Provádí kontrolu svých výpočtů. Řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace. Pracuje s tabulkou a jednoduchým diagramem.
Zlomky	Seznamuje se zlomky. Názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu zlomku.
Finanční gramotnost	Vysvětlí pojem banka. Zváží své finanční možnosti v osobním účtu. Vysvětlí základní příjmy a výdaje domácnosti. Vyhodnotí cenu nákupu, placení a vrácení peněz.
Obvod čtverce a obdélníku. Obsah čtverce a obdélníku. Jednotky obvodu a obsahu. Vzájemná poloha dvou přímek v rovině. Kolmice. Kružnice. Střed a poloměr kružnice	Narýsuje základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici. Určuje vzájemnou polohu přímek v rovině. Rýsuje rovnoběžku s danou přímkou. Rýsuje kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou. Rýsuje kružnici s daným středem. Rozezná prostorové útvary – kvádr, krychle, koule, jehlan, kužel.Seznamuje se s obvodem a obsahem čtverce a obdélníka.
Osa souměrnosti. Souměrné útvary	Snaží se poznat a nakreslit souměrný útvar.

MATEMATIKA - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva ze IV. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Využívá své dosavadní poznatky při řešení reálných problémů.
Přirozená čísla do miliónu a přes milión. Čtení a zápis čísel. Porovnávání a zobrazení na číselné ose. Početní výkony s přirozenými čísly. Pamětné sčítání a odčítání, násobení a dělení. Užití písemných algoritmů početních operací. Slovní úlohy	Čte a zapisuje čísla do milionu a přes milion. Porovnává a dovede zobrazit na číselné ose. Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel. Zaokrouhluje přirozená čísla. Řeší a tvoří úlohy, ve kterých využívá osvojené početní operace. Písemně násobí až čtyřciferné činitele, dělí jedno a dvoj-ciferným dělitelem. Slovní úlohy řeší na jeden až dva početní výkony.
Desetinná čísla (desetina, setina) Čtení, psaní, porovnávání, násobení a dělení deseti, stem, násobení přirozeným číslem menším než 10. Slovní úlohy na užití desetinných čísel	Čte, píše, porovnává a vyznačí na číselné ose desetinná čísla. Zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád. Seznamuje se s písemným sčítáním, odčítáním, násobením a dělením desetinných čísel. Užívá kapesní kalkulátor. Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly. Provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh.
Zlomky	Modeluje a určí část celku. Používá zápis ve formě zlomku. Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.
Záporná čísla	Porozumí významu znaku "-"pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose (teploměr, model)
Tabulky a diagramy - sestavit na základě jednoduchého zadání	Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy.
Konstrukce pravoúhlého trojúhelníku . Upevnění pojmů odvěsna, přepona. Obdélník, čtverec – výpočet obvodu a obsahu Převádění jednotek Řešení slovních úloh na výpočet obvodu a obsahu obdélníka a čtverce. Tělesa – krychle, kvádr	Sestrojí pravoúhlý trojúhelník. Určí obvod a obsah obrazce a užívá základní jednotky obsahu. Určí povrch krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn. Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy.

5.1.5. PRVOUKA

5.1.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět se vyučuje v 1. - 3. ročníku ZŠ. V 1. a 2. ročníku má časovou dotaci 2 hodiny týdně, ve 3. ročníku 3 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo formou vycházek.

Učivo je členěno do pěti tematických okruhů: ***Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví.*** Součástí témat ***Lidé kolem nás*** *a* ***Člověk a jeho zdraví*** je nově ***Dopravní výchova, Zdraví a Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí***. Obsahové zaměření jednotlivých témat se prolíná a v podstatě tvoří celek s vnitřními souvislostmi a vztahy. Učivo prvouky proto není striktně rozděleno do jednotlivých ročníků. Výuka začíná s poznatky a činnostmi, které jsou žákům nejbližší (rodina, domov). Postupně se přechází k tématům složitějším (zdraví, bezpečnost apod.).

Učivo si žáci osvojují formou různých tvořivých činnosti a her. Často jsou zařazovány vycházky, kde se žáci učí pozorovat a pojmenovávat jevy a věci kolem nás (živočichy, rostliny, lidské výtvory) a učí se orientovat v nejbližším okolí.

Do předmětu jsou zařazeny z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** tematické okruhy **Seberegulace a sebeorganizace. Sebepoznání a sebepojetí**, **Poznávání lidí** a **Mezilidské vztahy.** Při realizaci těchto témat je kladen důraz na porozumění sobě samému i druhým a na utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě, mezi kamarády apod. Žáci se učí sebeovládat, kontrolovat své jednání a chování, komunikovat s dospělými i s vrstevníky. Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** jsou zařazeny dva tematické okruhy **Občanská společnost a škola** a **Občan, občanská společnost a stát.** Tato témata jsou zaměřena na vytváření příjemné atmosféry v každodenním životě školy, na vzájemnou komunikaci a spolupráci mezi žáky a učiteli i mezi žáky navzájem. Z průřezového tématu **Multikulturní výchova** jsou zařazeny dva tematické okruhy **Kulturní diference** a **Lidské vztahy.** Při realizaci těchto témat je kladen důraz na individuální zvláštnosti žáků, na rozvoj spolupráce s jinými lidmi a na zapojení všech žáků do třídního kolektivu. Z průřezového tématu **Environmentální výchova j**sou zařazeny dva tematické celky **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** a **Vztah člověka k přírodě**. Tato témata mají umožnit žákům pochopit vztah člověka k přírodě a k životnímu prostředí. Žáci budou prezentovat vlastní názory a návrhy na ochranu životního prostředí ve svém okolí.

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v prvouce směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k orientaci v nejbližším okolí školy
- klást důraz na užívání správných termínů
- vést žáky k samostatnému pozorování daných jevů

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k řešení problémových situací v třídním kolektivu
- umožnit žákům práci s odbornou literaturou formou encyklopedií, atlasů rostlin a živočichů
- umožnit žákům zažít úspěch
- podněcovat zvídavost žáků

Kompetence komunikativní

- učit žáky vhodnou formou vyjádřit svůj názor
- učit žáky naslouchat druhým a porozumět jim

Kompetence sociální a personální

- účinně zařazovat skupinovou práci
- podporovat sebedůvěru žáků
- učit žáka přijmout citlivou kritiku okolí

Kompetence občanská

- učit žáky vcítit se do situace jiných
- podporovat u žáků kladný vztah ke svému okolí
- učit žáky tvořivě a aktivně se zapojovat do kulturního a sportovního dění ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- učit žáky plánovat postupy, které vedou ke splnění úkolů
- vést žáky k dodržování vymezených pravidel
- naučit žáky využívat získané znalosti a zkušenosti v praktickém životě

5.1.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA 1. - 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Domov: krajina v okolí školy, název obce, okolní obce, kulturní a sportovní život v obci, obecní úřad, důležitá tel. čísla 150, 155, 158	**Místo, kde žijeme:** Uvede svou adresu. Orientuje se v bytě, v okolí bydliště, v okolí školy. Pojmenuje okolní obce. Zvládne přivolat pomoc.
Člověk mezi lidmi: lidský život, průběh života, rodina, chování členů rodiny, příbuz. vztahy, zásady společens. chování Technika, výroba, doprava: výroba a řemesla, lidská práce, vývoj a pokrok, povolání, chodec, cyklista, dopravní prostředky	**Lidé kolem nás:** Rozlišuje příbuzenské vztahy. Zná základní úkoly členů rodiny. Přiměřeně se chová k ostatním členům rodiny. Vhodně se chová ve škole i mimo ni. Zná význam a potřebu některých nástrojů, přístrojů a strojů. Rozlišuje různá povolání, uvědomuje si jejich význam. Chápe nebezpečí nevhodného chování v dopravě ve funkci chodce, cyklisty, pasažéra. Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. Rozezná nebezpečí různého charakteru,(např. kontakt s neznámými lidmi, práce s elektronickými médii, neznámá místa, atd.) a dovede jim čelit. Využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času. Snaží se o zlepšení svého režimu dne a náplně volného času.
Poznávání hodin naše vlast v minulosti, současnost, budoucnost, orientace v čase, roční období, měsíce, rok	**Lidé a čas:** Orientuje se v čase, chápe rozdíl mezi minulostí, přítomností a budoucností. Pojmenuje názvy dnů, měsíců, ročních období.
Příroda kolem nás: živočichové a rostliny v našem okolí, zelenina, ovoce, stromy, keře, domácí zvířata, ochrana a péče o volně žijící zvířata	**Rozmanitost přírody:** Uvede nejznámější rostliny a živočichy. Uvědomuje si přínos zvířat i rostlin a vhodně s nimi zachází. Rozdělí některé rostliny a živočichy do základních skupin. .
Zdraví: čistota, osobní hygiena a její význam, smysly, zdraví, první pomoc, u lékaře, v nemocnici, užívání léků, měření teploty, ošetření drobných úrazů, tísňová volání	**Člověk a jeho zdraví** Uplatňuje základní návyky hygieny a čistoty. Chápe význam odpočinku a pohybu pro zdraví. Dovede poskytnout pomoc při drobném poranění a přivolat pomoc. Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek, krizové linky a nezneužívá je.

5.1.6. PŘÍRODOVĚDA

5.1.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět se vyučuje ve 4, a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo formou vycházek a exkurzí např. exkurze do planetária, do zoologické zahrady apod.

V přírodovědě se realizují tři tematické okruhy učiva **Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví a Lidé kolem nás.** Cílem přírodovědy je utvářet u žáků kladný vztah k přírodě, ke svému zdraví, k životnímu prostředí a chránit je. Na základě poznání sebe a**,** svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení)**,** učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

V tematickém okruhu ***Rozmanitost přírody*** jsou spojovány vlastní zkušeností žáků s osvojenými poznatky a dovednostmi z předcházejícího období. Žáci získávají základní vědomosti o přírodě živé i neživé, o Zemi ve vesmíru, o rozdílných podmínkách života na Zemi. Učivo si žáci osvojují především pozorováním a porovnáváním přírodnin a jevů v přírodě. Učivo tematického okruhu ***Člověk a jeho zdraví*** je obsahově zaměřeno na vývoj člověka v jednotlivých etapách jeho života Žáci se učí postupně chápat fyziologické a sociální změny spojené s životem člověka Jsou vedeni k tomu, aby si uměli organizovat svůj denní režim. Tematický okruh ***Lidé kolem nás*** je zaměřen na rodinu, mezilidské vztahy, základní práva a povinnosti člověka.

Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)**.** Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Součástí této vzdělávací oblasti je učivo týkající se finanční gramotnosti.

Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života**.** Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Do předmětu je zařazen z průřezového tématu **Multikulturní výchova** dva tematické okruhy **Etnický původ** a **Principy sociálního smíru a solidarity** Při realizaci těchto témat jsou žáci vedení k tomu, aby dovedli tolerovat jedince s odlišnými zájmy a mentalitou. Žáci jsou informování o národnostních menšinách,

které žijí na našem území. Z průřezového tématu **Enviromentální výchova** jsou realizovány dva tematické okruhy **Základní podmínky života** a **Ekosystémy.** U žáků jsou tak podporovány aktivity, které vedou k ochraně životního prostředí a k prezentaci svých názorů na zlepšení životního.

2. Výchovně vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v přírodovědě směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vést žáky k osvojení a užívání správných termínů
- předkládat žákům poznatky srozumitelnou formou
- učit žáky pozorovat jevy v přírodě a dávat je do širších souvislostí
- učit žáky bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických medií
- umožnit žákům poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení

Kompetence k řešení problémů:

- učit žáky vyhledávat informace v odborné literatuře např. atlasy rostlin a živočichů
- učit žáky hledat vhodný způsob řešení úkolů
- nastínit žákům orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- vést žáky k tolerantnímu chování a jednání na základě respektu
- umožnit žákům poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke spolupráci
- učit žáky vyjádřit svůj názor a přijmout i názory jiných
- rozšiřovat žákům slovní zásobu při pojmenování pozorovaných skutečností

Kompetence sociální a personální:

- zadávat úkoly, při kterých žáci pracují společně
- učit žáky pracovat ve skupinách
- učitel respektuje názory a náměty žáků

Kompetence občanská:

- pěstovat u žáků kladný vztah k přírodě
- učit žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- učit žáky tolerantnímu chování a jednání vůči ostatním lidem
- umožnit žákům zažít úspěch

Kompetence pracovní:

- umožnit žákům pozorovat a manipulovat s danými předměty
- učit žáky správně používat pomůcky potřebné k výuce
- vést žáky k dodržování pravidel bezpečností
- upevňovat u žáků pracovní návyky při samostatné i skupinové práci

5.1.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOVĚDA 4. – 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Rozmanitost rostlin Třídění přírodnin byliny a dřeviny, léčivé, užitkové a plevely	**Rozmanitost přírody** Objevuje propojení prvků živé a neživé přírody. Rozlišuje některé houby, keře, stromy a rostliny z daného regionu.
Vlastnosti látek Měření vlastností látek Magnet, magnetická síla	Rozlišuje vlastnosti látek. Měří hmotnost, objem, teplotu a čas.
Třídění hornin a nerostů	Poznává vybrané horniny a nerosty.
Živočichové bezobratlí a obratlovci. Vliv člověka na přírodní společenstva. Základní společenstva v regionu, ochrana životního prostředí	Rozlišuje základní ekosystémy – les, pole, rybník, louka. Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu a zdůvodňuje vzájemné vztahy mezi organismy. Porovnává základní projevy života organismů. Hodnotí činnost člověka v přírodě. Založí jednoduchý pokus, hodnotí jej a vysvětluje výsledek.
Slunce a jeho planety Postavení Země Střídání ročních období Střídání dne a noci Model Země – glóbus Podnebí a počasí	Dovede elementárně vysvětlit poznatky o Zemi jako součásti vesmíru, o významu Slunce pro život na Zemi, používá glóbus. Chápe rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi a mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi. Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí a v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit.
Lidské tělo Stavba těla, základní funkce, projevy a vývoj člověka – etapy vývoje Denní režim - plánované uspořádání volného času Zdraví a jeho ochrana Nemoci a jejich příznaky Nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů První pomoc při drobných poraněních	**Člověk a jeho zdraví** Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života. Chrání si své zdraví dodržováním základních hygienických zásad. Dbá na svou pravidelnou tělesnou a intimní hygienu. Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu, odpočinek a denní režim. Ošetří drobná poranění a zajistí první pomoc. Uplatňuje zásady zdravé výživy. Ošetří drobné úrazy a poranění a je schopen poskytnout první pomoc. Orientuje se v oblasti osobní, intimní a duševní hygieny.

Osobní hygiena. Pohybový režim žáků. Zdravý styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, Prevence úrazů, poskytování první pomoci, základy obvazové techniky	
Rodina, funkce a vývoj. Vztahy mezi lidmi. Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy Vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality Principy demokracie Ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	**Lidé kolem nás** Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života. Rozlišuje základní rozdíly mez lidmi a odůvodní své názory. Orientuje se ve vztazích mezi lidmi. Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví, ale i ostatním lidem. Orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku. Uvědomuje si rovnost mezi lidmi a vrstevníky. Snaží se eliminovat situace, které mohou ohrozit jeho život či zdraví
Návykové látky Prevence návykových látek Hrací automaty a počítače Závislost Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	Ví o škodlivosti návykových látek. Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. Uvědomuje si nebezpečí komunikace na sociálních sítích.
Finanční gramotnost Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky Protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci	Orientuje se v základních formách vlastnictví. Používá peníze v běžných situacích. Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze. Na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů. Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy. Zná možnost ochrany člověka při protiprávních jednáních.
Krizové situace Vhodná a nevhodná místa pro hru**,** bezpečné chování v rizikovém prostředí Označování nebezpečných látek	Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události. Rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. Uplatňuje pravidla bezpečnosti v podmínkách silničního provozu, při pobytu v přírodě apod. Uvědomuje si hrozbu šikany, týrání a

Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	zneužívání. Setkání s lidmi agresivními nebo pod vlivem návykových látek.
Dopravní výchova Bezpečné chování v silničním provozu Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Výbava jízdního kola a cyklisty Způsob jízdy na jízdním kole Bezpečná cesta Cyklista na silnici a v křižovatce Rodinný cyklistický výlet V ohrožení Volný čas a sportovní aktivity Přecházení silnice Cesta dopravními prostředky Bezpečná cesta do školy i ze školy	Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista. Uplatňuje pravidla bezpečnosti v podmínkách silničního provozu. Popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě. Zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole. Při vhodných podmínkách školy prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu), chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu. Bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty. Vybere bezpečné místo pro pohyb na kole. Jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola. Rozeznává vybrané dopravní značky. Naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty. V modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci. Bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty. Poznává vztahy účastníků silničního provozu. Odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci. Zná ohleduplné chování a osvojuje si ho. Snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu.
Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) Integrovaný záchranný systém Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému Služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na	Rozpozná situace ohrožující zdraví. Stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí. V modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit. Zná telefonní čísla linek tísňového volání. Přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího. Bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty). Aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích. Zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm. Rozezná označení uzávěrů vody a plynu. Poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu). Rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby. V modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem. Ošetří úrazy různého charakteru. Charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému. Rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár. Pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí

tísňovou linku Rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	přivolat pomoc.

5.1.7. VLASTIVĚDA

5.1.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět se vyučuje ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v každém ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo formou vycházek a exkurzí např..obecní úřad, beseda se starostou obce apod.

Ve vlastivědě se realizují tři tematické okruhy učiva **Místo,kde žijeme,Lidé kolem nás** a **Lidé a čas.**

V tematickém okruhu ***Místo,kde žijeme*** žáci prakticky poznávají místní krajinu a vytvářejí si tak prvotní ucelenou představu o České republice,Evropě a světě. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapou a získané vědomosti využívat v praktickém životě. Seznamují se s organizací života v obci a ve společnosti. Postupně se u nich rozvíjí vztah k rodné zemi a podporuje se u nich národní cítění. Důraz je kladen na dopravní výchovu.

Učivo v tématickém okruhu ***Lidé a čas*** je koncipováno jako orientační Tematický okruh ***Lidé kolem nás*** je zaměřen na rodinu, mezilidské vztahy,základní práva a povinnosti člověka., přiblížení významných událostí českých dějin a vytváří tak přirozený základ pro výuku ve vyšších ročnících základní školy. Žáci ke své práci využívají zeměpisné mapy, obrazové materiály a encyklopedie.

Do předmětu jsou zařazeny z průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** tři tematické okruhy **Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět** a **Jsme Evropané** Realizace daných témat je organizována formou osobních zážitků žáků z návštěv jiných zemí. U žáků je tak rozvíjen zájem o poznání přírody, života a tradic v jiných zemích světa. Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** jsou realizovány dva tématické okruhy **Psychohygiena** a **Kreativita.**. Žáci rozvíjejí své schopnosti a učí se realizovat vlastní nápady. Z průřezového tématu **Výchova demokratického občana** jsou zařazeny dva tematické okruhy **Formy participace občanů v politickém životě** a **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.** Při realizaci těchto témat jsou žákům předávány elementární údaje o volebním systému,o základních jednotkách samosprávy obce a státu. Žáci jsou seznamování se základními právy a povinnostmi občana.

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve vlastivědě směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vést žáky k užívání správných termínů,symbolů a znaků na mapách

- srozumitelně žákům vysvětlovat učivo
- učit žáky využívat poznatky z vlastivědy v praktickém životě
- učit žáky samostatně vyhledávat a třídit informace a uvědoměle je využívat ve výuce

Kompetence k řešení problémů:

- umožnit žákům pracovat s odbornou literaturou např. encyklopedie,soubory map,obrazové publikace
- učit žáky samostatně řešit úkoly ,volit k tomu vhodné postup, které vedou k úspěchu

Kompetence komunikativní:

- podněcovat žáky k vhodné komunikací, k vyjádření svých názorů a nápadů
- učit žáky při řešení úkolů vzájemně spolupracovat v menších i větších skupinách
- učit žáky zapojovat se do diskuse, vhodnou formou obhajovat svůj názor, ale také naslouchat druhým

Kompetence sociální a personální:

- vybízet žáky k prezentování svých znalostí a zážitků formou referátů
- učit žáky spolupráci vhodně zařazovanou skupinovou práci
- učit žáky k ohleduplnému chování a k úctě při jednání s jinými lidmi

Kompetence občanská:

- učit žáky respektovat názory jiných
- vést žáky k uvědomělému plnění školních i mimoškolních povinností
- umožnit žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení jejich činností

Kompetence pracovní:

- vést žáky k plánování úkolů a postupů práce
- vytvářet situace, kdy žáci mohou využít získané znalosti
- rozvíjet u žáků tvořivost

5.1.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VLASTIVĚDA 4. - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Orientace v místě, naše obec, region	Místo,kde žijeme Určí a vysvětlí polohu svého bydliště Vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody a způsobu života.
Práce s kompasem, určování světových stran	Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich.
Práce s mapou – druhy map, orientace na mapě ČR, sousední státy ČR, orientační seznámení s polohou světadílů a oceánů na Zemi, významné evropské státy, významné oblasti a města ČR, cestovní ruch v ČR	Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map. Vyhledává základní údaje na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí. Zprostředkuje ostatním zkušenosti a zajímavosti z vlastních cest.
ČR – státní zřízení státní symboly, ČR – státní svátky	Lidé kolem nás Rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam.
Mezilidské vztahy, pravidla slušného chování. Základní lidská práva. Vlastnictví osobní, veřejný majetek, kultura	Dodržuje pravidla slušného chování. Rozpozná ve svém okolí situace, kdy se porušují základní lidská práva. Orientuje se v základních formách vlastnictví. Vyjadřuje se k možnosti zlepšení životního prostředí.
Nejstarší osídlení a způsob života Slovanů, Velká Morava, český přemyslovský stát,český stát za vlády Karla IV,doba husitská	Lidé a čas Rozeznává současné a minulé. Orientuje se v časové posloupnosti minulých a současných jevů.
České země a způsob života v období habsburské monarchie. Počátky utváření novodobého českého národa. První světová válka, vznik ČR. Druhá světová válka, vznik ČSR, ČSSR. Současný vývoj ČR.	Srovnává a hodnotí způsob života a práce předků s využitím regionálních specifik. Vyhledává údaje v encyklopediích. Zjišťuje údaje o historických událostech v regionu.

5.1.8. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.1.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Je vyučován ve všech ročnících. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy nebo ve kmenové třídě.

Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností, které jsou vzájemně provázány a vzájemně se doplňují. Jejich obsahem je hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností, jednohlasý i vícehlasý zpěv s doprovodem i bez doprovodu, osvojování hry na orffovy nástroje, nutné k instrumentálním doprovodům písní a hudebně pohybovému projevu.

Prostřednictvím těchto činností se žák učí uplatňovat svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti

při doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Žáci pracují s tóny, motivy a tématy, seznamují se s hudebními formami a výrazovými prostředky hudby (s rytmickou, tempovou a dynamickou složkou).

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v hudební výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na práci s hudebním materiálem – texty, notové zápisy
- seznamovat žáky se životy a díly předních představitelů hudby
- posilovat správné pěvecké návyky, klást důraz na hlasovou hygienu
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a podněcovat tak jejich tvořivost a zvídavost
- vést žáky k poznávání různých kultur
- vybízet k účasti v pěveckých soutěžích

Kompetence k řešení problému:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace ve výuce v podobě referátu

- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné a účinné komunikaci, ke správnému používání hudebních pojmů a termínů
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat zpívání ve skupinkách
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vést žáky k oceňování kvalitního hudebního projevu spolužáka nebo jiné osoby
- učit žáky respektovat své spolužáky, jejich individuální pěvecké, pohybové, instrumentální a poslechové dovednosti

Kompetence občanské:

- povzbuzovat zájem o naše tradice a posilovat vztah k našemu kulturnímu dědictví
- projevovat postoj k uměleckým dílům, různým hudebním žánrům, písním, textům, skladbám
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků
- klást důraz na správné zacházení a používání hudebních nástrojů, dalšího vybavení odborné hudební učebny

5.1.8.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Zvuk – tón, řeč - zpěv	Správně dýchá, zřetelně vyslovuje, rytmizuje říkadla, uvolněně zpívá.
Tón dlouhý, krátký, hluboko, vysoko, silně, slabě	Seznámí se s pravidly hlasové hygieny a snaží se je dodržovat, melodizuje krátké texty.
Pomalu, rychle, vesele, smutně	Rozlišuje tempo písní, náladu písní.
Hlas mužský, ženský, dětský	V hudebních ukázkách rozlišuje tyto hlasy.
Hudba vokální a instrumentální	Rozlišuje hlasy při poslechu vokální hudby, rozpozná hru na zobcovou flétnu, klavír, housle.
Ukolébavka	Zazpívá v rámci svých možností, rozpozná charakter, význam ukolébavky.
Pochod	Využívá rytmické nástroje při pochodu, vyjadřuje pochod vokálně a pohybově.
Hymna České republiky	Seznamuje se s hymnou při poslechu, uvědomuje si význam hymny.

Poslechové skladby:

Během školního roku pracují s nejméně 4 poslechovými skladbami a 2 hudebně pohybovými hrami.

Písně:

Žáci pracují nejméně s 10 písněmi dle výběru učitele.

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Melodie stoupavá a klesavá	Sleduje melodii v notovém zápisu, pohybově vyjadřuje stoupání a klesání melodie.
Melodie - doprovod	Rytmicky a melodicky doprovází jednoduché texty a písně.
Lidová píseň, píseň vytvořená skladatelem pro děti	Seznámí se s lidovými a umělými písněmi, dbá na zřetelnou výslovnost a uvolněné zpívání.

Hudba k tanci	Osvojuje si poskok, jednotlivě, ve dvojici, pohybově vyjadřuje tempo, dynamiku a emocionální zážitek z hudby, poznává další hudební nástroje – trubka, klarinet, buben.
p, mf, f, zesilování, zeslabování, zrychlování, zpomalování, opakování	Na poslechových a vokálních skladbách rozlišuje dynamiku, tempo.
Takt 2/4 a 3/4	Na písních vnímá tempo těchto taktů, doprovází písně na rytmické nástroje.
Hodnota not (nota celá, půlová, čtvrťová)	Seznámí se s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty, hodnotou not celé, půlové a čtvrťové.

Poslechové skladby:

Žáci pracují nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně 3 hudebně pohybovými hrami.

Písně:

Při rytmizaci textů pracuje ve 2/4 a ¾ taktu. Sluchově rozlišuje, pěvecky a instrumentálně realizuje jednoduchou melodii a pohybově vyjadřuje její charakter.

Pracuje nejméně s 10 písněmi.

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hudba k slavnostním příležitostem	Poznává hudbu k slavnostním příležitostem a hudbu populární, zdokonaluje se v poznávání hudebních nástrojů.
Orchestr, sólo	Rozlišuje orchestrální hudbu, rozezná instrumentální a vokální sólo, vokální a instrumentální hry, skladby B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka.
Noty c 1 – a 1	Seznámí se s názvy not, noty osminové a pomlky.
Notová osnova, taktová čára	Zapisuje do notové osnovy houslový klíč, noty celé, půlové, pomlky, odděluje je taktovou čarou.
2/4 takt, taktování	Získává návyky nutné při taktování ve 2/4 taktu.
Hlasová výuka	Pokračuje v osvojených činnostech z předešlých ročníků, dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv.

Poslechové skladby:

Žáci pracují nejméně se 4 poslechovými skladbami a nejméně se 3 hudebně pohybovými hrami.

Písně:

Při rytmizaci a melodizaci textů pracují se čtvrťovými, osminovými a půlovými hodnotami, pracují nejméně s 10 písněmi v durové i mollové tónině.

Průběžně:

Aktivně se zapojují do hudebních aktivit, využívají při nich svůj hlasový potenciál, zapojují se do doprovodu na rytmické hudební. nástroje z orffova instrumentáře. Uplatňují poznatky z předchozích ročníků.

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 4. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Repetice, legato, staccato	V proudu znějící hudby rozpozná tyto hudební výrazové prostředky.
Dvojhlas, lidový dvojhlas, kánon	Zpívá na základě svých dispozic, intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase, či dvojhlase, v kánonu.
Stupnice - dur	Rozpozná a zapisuje noty stupnice C dur. Zapisuje noty h1, c2 a d2, orientuje se v zápisu jednoduché lidové písně.
Předznamenání křížek, bé	Seznamuje se s předznamenáními v textech písní.
Malá hudební forma (a,b a,b,a)	Na jednoduchých písních se s těmito hudebními. formami seznamuje.
Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby	Poslouchá skladby B. Smetany a A. Dvořáka, seznamuje se s jejich životopisem, postupně nabývá povědomí o jejich významu, slovně se vyjadřuje k hudbě.

Poslechové skladby:

Žáci pracují s 8 poslechovými skladbami a nejméně se 3 hudebně pohybovými hrami.

Písně:

Žáci během roku pracují nejméně s 10 písněmi v durové i mollové tónině.

Průběžně:

Aktivně se zapojuje do hudebních aktivit, využívá při nich svůj hlasový potenciál a získané pěvecké návyky. Rozšiřuje si hlasový rozsah. Dále využívá dříve získané poznatky. Využívají jednoduchých nástrojů k doprovodné hře. Ztvárňují hudbu pohybem.

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 5. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hudební výraz	Upevňuje si vokální dovednosti osvojené v nižších ročnících, hraje na orffovy nástroje melodické a rytmické, rozpozná výraz skladby nebo písně.
Symfonický orchestr	Rozlišuje jednotlivé hudební nástroje v symfonickém orchestru, hudbu chrámovou, koncertní, lidovou kapelu, rockovou kapelu, rozpoznává ji v ukázkách.
Dirigent, sbormistr, kapelník	Rozpoznává rozdíly.
Skupiny not osminových	Rytmizuje tyto noty, rozeznává je v notovém zápisu, pracuje s notovým záznamem.
3/4 a 4/4 takt	Seznamuje se a využívá techniku taktování v těchto taktech, rozpozná takty v notovém zápisu, v hudebních ukázkách.
Hudební styly a žánry	Rozeznává hudbu taneční, pochodovou, ukolébavku na ukázkách.
Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby	Nabývá povědomí o skladatelském významu J.S.Bacha, W.A.Mozarta, L.Janáčka.

Poslechové skladby:

Žáci pracují nejméně s 8 poslechovými skladbami v dur i moll a nejméně se 4 hudebně pohybovými hrami.

Písně:

V průběhu školního roku pracují nejméně s 10 písněmi v dur.

Průběžně:

Žáci se aktivně zapojují do hudebních aktivit, využívají při nich svůj hlasový potenciál, získávají pěvecké návyky. Dodržují pravidla hlasové hygieny.

Zpívají na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Využívají získané vědomosti a dovednosti z předchozího ročníku.

Zdokonalují se ve hře na orffovy nástroje, zdokonalují se v orientaci v notovém zápisu. Spolupracují s ostatními.

5.1.9. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.1.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Předmět výtvarné výchovy je vyučován ve všech ročnících na nižším stupni a jeho časová dotace je jedna hodina týdně v 1.-3. ročníku a dvě hodiny týdně ve 4.-5.ročníku..

Na 1. stupni základních škol se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. Snaží se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro vlastní sebevyjádření.

Výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově a seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti pak umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost a fantazii, a to prostřednictvím různorodých uměleckých prostředků. Výtvarná výchova učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace.

K realizaci tvůrčí činnosti nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky tradiční i nově vznikající v současném výtvarném umění.

U žáků jsou podporovány také činnosti založeny na experimentování, což vede k jejich odvaze uplatnit své osobně jedinečné pocity a prožitky.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

1) Rozvíjení smyslové citlivosti

2) Uplatňování subjektivity

3) Ověřování komunikačních účinků

Do předmětu je začleněn jeden tématický okruh průřezové tématu **Osobnostní a sociální výchova**: **Hodnoty, postoje, praktická etika**. Téma je realizováno ve všech ročnících v druhém období.

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve výtvarné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vést žáky ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vést žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- posilovat u žáků využívání poznatky v dalších výtvarných činnostech
- učit žáky zaujímat a vyjádřit svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problému:

- vést žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- vést žáky k využívání získaných poznání při vlastní tvorby

Kompetence komunikativní:

- během výuky zapojit žáky do diskuse
- usilovat o respektování názorů jiných
- vést žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální:

- učit žáky tvořivě pracovat ve skupině
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- vést žáky ke kolegiální pomoci

Kompetence občanské:

- učit žáky chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- pomáhat žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence pracovní:

- vést žáky užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- klást důraz na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel

5.1.9.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 1. - 3. ročník	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Malba - hra s barvou, barvy základní, míchání barev, barevný kontrast a harmonie	Užívá a zdokonaluje techniku malby. Používá barvy vodové i temperové. Barevně vyjadřuje své pocity a nálady. Vnímá barevné kontrasty a harmonii.
Kresba - podle fantazie i podle skutečnosti. Kresba různým materiálem - uhel, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída.	Prohlubuje a zdokonaluje techniku kresby. V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace.
Kombinované techniky – koláž, tiskátka, frotáž, dotváření, kombinace přírodních materiálů	Snaží se uspořádat prvky do větších celků a organizovat vlastní výtvarnou práci. Vhodnou formou zobrazuje danou skutečnost
Modelování – modelovací hmota, těsto,přírodní materiály	Snaží se řešit přiměřené úkoly v plošných a prostorových pracích, chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů a uplatňovat při práci představivost a fantazii.
Besedy,výstavy Ilustrátoři dětských knih	V rámci možností navštíví výstavu. Seznamuje se s díly ilustrátorů dětských knih.

VÝTVARNÁ VÝHOVA 4. - 5. ročník	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Malba - hra s barvou, míchání barev, barevné a propoziční kontrasty	Prohloubí a zdokonalí techniku malby . Barevně vyjadřuje své pocity a nálady. Vnímá barevné kontrasty a propoziční vztahy.
Kresba – výrazové vystižení linie, linie v ploše. Kresba různým materiálem - tuš, úhel, tužka, křída.. Kresba podle fantazie i podle skutečnosti.	Prohlubuje a zdokonaluje techniku kresby. Snaží se kresbou vystihnout tvar a linii předmětu. Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku (dbá na rytmické a dynamické proměny barevných ploch). Zaměřuje se na vyjádření vlastních životních zkušeností. Hledá vhodné prostředky pro vizuálně obrazné vyjádření , uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.
Grafické techniky - tisk ze šablon, otiskování, vosková technika	Rozeznává grafické techniky. Volí a kombinuje prostředky pro vyjádření svých pocitů a prožitků.
Kombinované techniky textilní a papírová koláž, reklama, modelování	Snaží se uspořádat prvky do větších celků. Ve své tvorbě využívá vlastních životních zkušeností. Vhodnou formou zobrazuje danou skutečnost
Ilustrátoři dětských knih	Poznává díla ilustrátorů dětských knih. Hledá charakteristické rysy ilustrací v dětské literatuře
Besedy,výstavy	V rámci možností navštíví výstavu. Dovede přiměřenou formou seznámit spolužáky s uměleckou tvorbou.

5.1.10. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.1.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci dvě hodiny týdně. Je vyučován ve všech ročnících.

Výuka probíhá v tělocvičně nebo na školním hřišti, v případě plaveckého výcviku v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel využívá různé metody a formy práce a společně s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Tělesná výchova vede k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů, a zároveň k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Od spontánní pohybové činnosti přechází žáci postupně k činnosti řízené a výběrové.

Prostřednictvím těchto činností se žáci učí samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a zařazovat do svého denního režimu pohybové činnosti, které vedou k uspokojení jeho vlastních pohybových potřeb a zájmů, k optimálnímu rozvoji zdatnosti a výkonnosti a k regeneraci sil.

Úkolem tělesné výchovy je také rozpoznání a rozvíjení pohybového nadání, což předpokládá diferenciaci činností a hodnocení výkonů žáků. Stejně důležité je i zjištění zdravotních oslabení žáků a jejich náprava.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tématické okruhy:

1) Činnosti ovlivňující zdraví

2) Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

3) Činnosti podporující pohybové učení

Do předmětu jsou začleněny dva tématické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova**: **Mezilidské vztahy** a **Kooperace a kompetice**. První téma je zařazeno v 1.-3.ročníku a druhé je zařazeno ve všech ročnících ..

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tělesné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vést žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- klást důraz na osobní hygienu při pohybových aktivitách
- umožnit žákům změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími
- umožňovat žákům účastnit se různých pohybových soutěží

Kompetence k řešení problému:

- vést žáky k aktivnímu podílu na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení činností
- posilovat u žáků odpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů

Kompetence komunikativní:

- posilovat reakce žáků na základní pokyny, signály, gesta a povely učitele
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinové hry, uplatňovat zásady fair play jednání ve hře
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- učit žáky respektovat své spolužáky a jejich individuální pohybové výkony

Kompetence občanské:

- vést žáky ke společnému stanovení pravidel chování
- vést žáky k odpovědnosti při zacházení se sportovním náčiním
- zvyšovat žákovu sebedůvěru

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- klást důraz na správné zacházení a používání sportovního náčiní, údržbu tohoto náčiní či školního hřiště

5.1.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

TĚLESNÁ VÝCHOVA 1. - 3. ROČNÍK	
Učivo	Očekávané výstupy
Bezpečnost při sportování	Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování. Reaguje na smluvené povely, gesta a signály pro organizaci činnosti. Používá vhodné oblečení a obuv. Jedná v duchu fair-play.
Komunikace v TV	Užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, pravidla sportů a soutěží.
Příprava organismu ke sportov. výkonu	Učí se základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.
Rytm. a kondor. cvičení, zákl. kroky lid. tanců, cvičení během dne	Snaží se osvojovat kompenzační a relaxační cviky. Učí se kroky některých lidových tanců. Seznámí se s aerobikem. Snaží se dbát na správné držení těla při různých činnostech a při provádění cviků a na správné dýchání. Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím.
Míčové a pohybové hry	Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích. Snaží se dodržovat základní pravidla her. Soutěží v družstvu a snaží si uvědomit porušení pravidel a jejich následků. Procvičuje přihrávky jednoruč, obouruč a dribling. Nacvičuje střelbu na koš a přehazovanou.
Základy atletiky – běh rychlý, vytrval. a štafet., skok do dálky, hod míčkem	Učí se nízký start, taktiku při běhu na delší vzdálenost a při běhu terénem s překážkami. Běhá 60 m. Nacvičuje známou techniku skoku z místa. Učí se techniku hodu kriketovým míčkem.
Základy gymnastiky – cvičení na nářadí, průpravná cvičení a úpoly	Učí se šplhat na tyči. Procvičuje kotoul vpřed a vzad, stoj na lopatkách apod., jednoduchá cvičení na žebřinách a lavičkách a učí se skákat přes švihadlo. Provádí přetahy a přetlaky. Učí se správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze.
Vztah ke sportu	Projevuje přiměřenou radost z pohybu, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti. Učí se respektovat zdravotní handicap a snaží se pochopit význam sportování pro zdraví.
Plavání	Snaží se zvládnout techniku jednoho plaveckého stylu.

TÉLESNÁ VÝCHOVA 4. - 5. ročník	
Učivo	Očekávané výstupy
Bezpečnost při sportování	Dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování. Učí se adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka. Reaguje na smluvené povely, gesta a signály pro organizaci činnosti. Používá vhodné oblečení a obuv. Jedná v duchu fair-play. Respektuje opačné pohlaví.
Komunikace v TV	Užívá základní tělocvičné pojmy – názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní, pravidla sportů a soutěží. Snaží se porozumět povelům pořadových cvičení a správně na ně reagovat.
Příprava organismu ke sportovnímu výkonu	Snaží se prohloubit základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou, protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění.
Rytmické a kondiční cvičení, základní kroky lidových tanců, cvičení během dne	Učí se kompenzační a relaxační cviky. Učí se další kroky některých lidových tanců. Seznámí se s aerobikem a kondičním cvičením s hudbou. Snaží se dbát na správné držení těla při různých činnostech a při provádění cviků a na správné dýchání. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti. Uplatňuje zásady pohybové hygieny. Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu.
Míčové a pohybové hry	Spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, má možnost vytvářet varianty osvojených pohybových her. Učí se dodržovat základní pravidla her. Soutěží v družstvu a učí se dohodnout na spolupráci. Snaží si uvědomit porušení pravidel a jejich následků, zjevné přestupky proti pravidlům poznává a označuje. Procvičuje přihrávky jednoruč, obouruč a dribling. Nacvičuje střelbu na koš a přehazovanou. Učí se ovládat hru s basketbalovým míčem. Učí se pravidla přehazované, malé kopané, florbalu a řídí se jimi.
Základy atletiky – běh rychlý, vytrvalostní a štafetový, skok do dálky, hod míčkem	Procvičuje nízký start, taktiku při běhu na delší vzdálenost a při běhu terénem s překážkami. Běhá 60 m. Nacvičuje známou techniku skoku z místa. Učí se techniku hodu kriketovým míčkem.
Základy gymnastiky – cvičení na nářadí, průpravná cvičení a úpoly	Snaží se vyšplhat na tyči. Procvičuje kotoul vpřed a vzad, stoj na hlavě. Provádí přitahování na hrazdě do výše čela. Trénuje správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku, výskok do kleku a dřepu. Provádí cvičení na švédské bedně. Snaží se zdokonalit ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky.

Vztah ke sportu	Projevuje přiměřenou radost z pohybu, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti. Snaží se respektovat zdravotní handicap a poznat význam sportování pro zdraví. Dovede získat informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a v místě bydliště. Má možnost zhodnotit svůj výkon a porovnat ho s předchozími výsledky.
Plavání	Učí se a prohlubuje techniku dvou plaveckých stylů – prsa a kraul.

5.1.11. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

5.1.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační zaměření předmětu</u>

Vyučovací předmět má v 1.-3. ročníku časovou dotaci jednu hodinu týdně a ve 4-5. ročníku dvě hodiny týdně.

Oblast Člověka a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesí orientace žáků.

Tato vzdělávací oblast vychází z konkrétních životních situací a cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky. Doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je na 1.stupni rozdělena do 4.tématických okruhů

- ***Práce s drobným materiálem***
- ***Konstrukční činnosti***
- ***Pěstitelské práce***
- ***Příprava pokrmů***

Ve všech tématických okruzích jsou žáci soustavně vedení k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim v odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Do předmětu jsou z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** zařazeny tematický okruh **Kooperace a Kompetice.** Žáci pracují ve skupinách a pomáhají méně zručným spolužákům. Zdravě soutěží mezi sebou, uvědomují si hodnoty lidské práce.

2. <u>Výchovně vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Člověk a svět práce směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence pracovní

- používat bezpečné materiály
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality,funkčnosti, hospodárnosti ale i z hlediska ochrany zdraví a zdraví druhých, ochrany životního prostředí
- činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Kompetence k řešeni problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému,nacházet jejich shodné, podobné i odlišné znaky
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu
- kompetence komunikativní
- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor
- vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální

- účinná ve skupině
- podílet se na vytváření pravidel práce v týmu
- chápat potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, je schopen vcítit se do situace jiných lidí
- respektovat,chránit a oceňovat naše tradice, kulturní a historické dědictví

5.1.11.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 1. – 3. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Stříhání, ohýbání, propichování, navlékání, překládání, trhání, nalepování, jednoduché práce s kartónem, skládanky, vystřihovánky	**Práce s drobným materiálem** Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. Pracuje podle slovního návodu a předlohy.Zhotovuje jednoduché výrobky z papíru.a kartonu. Učí se pracovat se šablonou.
Seznámení se s návodem a předlohami stavebnice, sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic.	**Konstrukční činnosti** Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi. Sestavuje jednoduché konstrukce podle předlohy a dle vlastní fantazie.
Ošetřování pokojových květin, pěstování jednoduchých plodin, úprava půdy-setí,sázení.	**Pěstitelské práce** Provádí pozorovaní přírody. Zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování. Pečuje o nenáročné rostliny. Učí se upravovat půdu pro setí a sázení nenáročných plodin. Učí se zacházet s běžným zahradnickým nářadím.
Jednoduché prostírání,-rodinný stůl pro běžné každodenní stolování, obsluha a chování u stolu.	**Příprava pokrmů** Učí se připravit jednoduché prostírání stolu. Chová se vhodně při jídle u stolu. Dodržuje základní pravidla slušného chování.

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 4. - 5. ročník	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Určování vlastností materiálů-tvar,barva,povrch Rozlišování přírodních a technických materiálů. Seznámení se základními nástroji a pomůckami. Vytváření návyků organizace a plánovaní práce	**Práce s drobným materiálem**. Polepuje,děruje,vystřihává a vytváří složitější výrobky z papíru. Učí se volit vhodné druhy papírů pro konkrétní výrobek. Zná různé druhy stehů. Učí se bezpečně pracovat s jehlou. Seznámí se s technikou tkaní a háčkováním. Vytváří jednoduché výrobky z přírodnin.. Při své tvořivé činnosti využívá prvky lidových tradic. Volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje.
Sestavování modelů podle předlohy i podle představy.. Montáž, demontáž a údržba jednoduchých předmětů. Poznávání vlastnosti materiálů a jejich porovnávání a funkční využití.	**Konstrukční činnosti** Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou i složitější montáž a demontáž. Pracuje podle slovního návodu, ale také podle předlohy. Zvládá sestrojit jednoduchý náčrtek.
Jednoduchá vazba a úprava květin. Pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin, klíčivost, růst rostlin Exkurze do zahradnictví, vycházka do lesa a na pole	**Ošetřování pokojových květin**. Učí se ošetřovat a pěstovat pokojové rostliny i některé druhy zeleniny na školním pozemku.. Volí správné pomůcky a nástroje k dané pěstitelské činnosti. Seznámí se s jednoduchými prvky aranžování.
Základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha spotřebičů. Výběr a nákup potravin a jejich skladování. Příprava jednoduchého pohoštění ze studené kuchyně. Slavnostní prostírání.	**Příprava pokrmů**. Učí se orientovat v základním vybavení kuchyně (přístroje, náčiní, nádobí). Učí se samostatně nebo ve skupině připravovat jednoduché jídlo ze studené kuchyně.Upevňuje si základní pravidla stolování a společenského chování. Při všech činnostech udržuje na svém místě pořádek,dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce,dovede ošetřit drobná poranění,dokáže poskytnout pomoc při drobném úrazu.

5.2. II. Stupeň

5.2.1. ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

5.2.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah předmětu má komplexní charakter. Je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu, Literární výchovu. Ve výuce se však vzdělávací obsah vzájemně prolíná. V každé hodině českého jazyka a literatury si žáci uvědomí propojenost jazyka, stylizačních prvků.

Vyučovací předmět má v 6. - 9. ročníku časovou dotaci 4 hodiny týdně. Učivo 2. stupně navazuje na 1. stupeň. Získané dovednosti jsou nezbytné pro kvalitní jazykové vzdělání, a také pro úspěšné osvojování poznatků v dalších vzdělávacích oblastech.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí rozlišit rozdílná jazyková sdělení, kultivovaně psát, mluvit, číst s porozuměním.

V Jazykové výchově se získané vědomosti a dovednosti snaží aplikovat při osvojování spisovné podoby českého jazyka. Kromě pozornosti na učivo právě probíraného tématu se celoročně zařazují jazykové rozbory, pravopisná, lexikálně sémantická a stylizační cvičení.

V Literární výchově získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky, učí se pozorně vnímat literární text, rozumět jeho významům a smyslu. Na základě četby rozeznají základní literární druhy, doloží jejich příznačné znaky, formulují vlastní názory na literární text.

Do předmětu je začleněn tematický okruh průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova: Sebepoznávání a sebepojetí** a tematické okruhy průřezového tématu **Mediální výchova: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení.**

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu český jazyk a literatura směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- maximální pozornost věnovat čtení s porozuměním, pracovat s různými texty, vyhledávat v nich myšlenky, klíčová slova
- klást důraz na vyhledávání a zpracovávání informací z různých zdrojů
- správnost řešení si ověřit v jazykových příručkách, slovnících, poznatky poté aplikovat v procesu učení

- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- klást problémové otázky, zadávat problémové úkoly; žák problém rozpozná, pochopí, promyslí a naplánuje způsob řešení
- zařazovat metody, při kterých žáci sami objevují, vyslovují závěry; žáci mají možnost pracovat s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení
- vést žáky k vyhledávání, třídění a prezentování získaných informací ve výuce v podobě referátu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky k logickému vyjádření svých myšlenek a názorů; žák se dovede v písemném i ústním projevu výstižně, souvisle vyjadřovat
- využívat informačních a komunikačních prostředků pro účinnou komunikaci s okolním světem
- často zařazovat metodu diskuze, žáci vyjadřují a obhajují své názory

Kompetence sociální a personální:

- zadávat úkoly, při kterých žáci spolupracují, pomáhají si, oceňují se
- učit žáky diskutovat o problému, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat různá hlediska
- zadávat různorodé úkoly, aby žáci využili své individuální schopnosti, zažili úspěch

Kompetence občanské:

- stanovit spolu se žáky kritéria hodnocení, chování, spolupráce; žák si je vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- důsledně dbát na dodržování dohodnutých pravidel
- povzbuzovat zájem o naše tradice, zapojovat se do kulturního dění obce
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění svých povinností a závazků
- vyžadovat dokončení každé práce v dohodnuté kvalitě a stanoveném čase
- zadávat dlouhodobé úkoly, při kterých musí žáci své činnosti organizovat a plánovat

5.2.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA Národní jazyk a jeho útvary Složky jazykovědy Jazykové příručky	Vymezí pojem jazyk, jeho vznik a vývoj. Na ukázkách doloží spisovný a nespisovný jazyk. Rozliší spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití. Vysvětlí základní jazykovědné pojmy. Dokáže používat jazykové příručky, orientuje se v nich, vyhledá potřebné informace.
Zvuková stránka jazyka **Spisovná výslovnost** **Přízvuk**	Rozliší znělé a neznělé souhlásky, vysvětlí spodobu znělosti, uvede příklady. Dokáže označit slovní přízvuk, znázorní větnou melodii.
Základní a rozvíjející větné členy **Shoda přísudku s podmětem** **Věta jednoduchá, souvětí** **Řeč přímá, nepřímá**	Vyhledá ve větě podmět a přísudek. Rozliší rozvíjející větné členy. Uvede jejich charakteristické znaky. Rozpozná věty s nevyjádřeným podmětem. Dokáže správně aplikovat pravidlo shody přísudku s podmětem. Psaní koncovek zdůvodní. Rozpozná větu hlavní, vedlejší. Určí spojovací výrazy. Dokáže správně užívat přímou, nepřímou řeč; interpunkci.
Ohebné druhy slov	Rozpozná jednotlivé slovní druhy podle významu ve větě. Správně třídí druhy slov. Vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci. Určí mluvnické kategorie jednotlivých druhů slov. Rozliší a správně píše podst. jména obecná, vlastní. Dokáže stupňovat příd. jména. Přiřadí zájmeno k danému druhu. Určí druhy číslovek. Používá správné koncovky. V písemném projevu zvládá morfologický pravopis.
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Vypravování** **Popis** **Zpráva a oznámení** **Výtah, výpisky** **Dopis**	Vymezí slohový útvar. Stanoví charakteristické rysy, ty dokáže vyhledat v textu. Sestaví osnovu daného textu. Na základě svých dispozic a osobních zájmů napíše samostatně text. Odlišuje spisovný a nespisovný projev, se zřetelem ke komunikačnímu záměru vhodně užívá spisovné jazykové prostředky. Z textu vymezí charakteristické rysy popisu, doloží různé postupy. Zpracuje popis předmětu, osoby, děje. Vytvoří jednoduchý popis pracovního postupu. Rozliší zprávu a oznámení, doloží jejich charakteristické znaky. Vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu.

	Vytvoří výpisky, výtah z přečteného textu (z výkladu v učebnici). Uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem. Vyjmenuje části, které dopis obsahuje. Vysvětlí rozdíly v dopisech různým adresátům. Napíše osobní dopis.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA **Téma v literatuře** **Literární hrdina** **Pohádka** **Dobrodružná literatura** **Svět zvířat v literatuře** **Humorná literatura** **Lidová kultura**	Diskutuje o tématice vlasti, domova, národním cítění. Charakterizuje a rozlišuje základní prozaické žánry. Rozpozná er-, ich-formu. V textu doloží charakteristické znaky pohádky, vyhledá jména známých spisovatelů, sběratelů pohádek. Rozvíjí svou představivost a fantazii. Uceleně reprodukuje přečtený text. Čte s porozuměním ukázky z děl. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu. Sestaví osnovu příběhu. Doplní další knihy z vlastní čtenářské zkušenosti. Rozpozná strukturu literárního díla. Vymezí pojmy umělecká a věcná literatura. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém, filmovém zpracování. Dokáže ústně i písemně formulovat dojmy z četby, návštěvy divadelního představení. Vyhledá informace ve slovnících, knihovně, dalších informačních zdrojích.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Druhy vět** **Věty dvojčlenné, jednočlenné** **Základní, rozvíjející větné členy. Jejich vyjádření ve větě.** **Druhy vedlejších vět**	Vyjmenuje druhy vět, uvede příklady. Doloží prostředky charakteristické pro jednotlivé věty. Vysvětlí podstatu rozdílu mezi větami dvojčlennými a jednočlennými, rozezná je v textu. Dokáže tyto věty vzájemně nahradit. Vyhledá a určí základní a rozvíjející větné členy. Uvede, kterými slovními druhy mohou být dané větné členy vyjádřeny. Dokáže se orientovat v různých typech vedlejších vět.
Psaní velkých písmen **Neohebné druhy slov**	Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u pods. jmen vlastních, doloží na příkladech. Užívá v textu správně podle pravidel a významu velká a malá písmena. Rozliší neohebné druhy slov, vyhledá je v textu. Stupňuje příslovce. Rozliší nejčastější spojky souřadící, podřadící Dokáže spojky v souvětí nahrazovat synonymními spojkami. Na základě získaných vědomostí užívá správnou interpunkci.
Význam slov **Tvoření slov** **Slovní zásoba, způsoby jejího obohacování**	Doloží různé významy slov (synonyma, antonyma, homonyma, odborné názvy). Rozlišuje a příklady z textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování české slovní zásoby, zásady tvoření slov.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Popis** **Charakteristika** **Životopis** **Žádost, pozvánka** **Výtah**	Prohlubuje si poznatky o vhodných jazykových prostředcích při komunikaci. Vědomosti o jazyce a stylu využívá ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu. Rozliší vnější, vnitřní charakteristiku. Vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy, zvláštnosti. Využívá přirovnání, přísloví, vyjadřování pomocí rčení. Sestaví vlastní životopis. Formuluje ústní, písemnou žádost. Navrhne pozvánku (na školní představení, Den dětí ap.) Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel. Zpracuje výtah z odborného textu. Užívá vhodné jazykové prostředky.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA **Pohádka, bajka, povídka** **Poezie** **Román, pověst, drama** **Dobrodružná literatura** **Sci-fi** **Humorná literatura**	Čte plynule a s porozuměním. Uceleně reprodukuje přečtený text, popíše jazyk literárního díla. Vlastními slovy interpretuje smysl díla. Rozpozná hlavní myšlenku. Přiřadí literární text k příslušnému žánru. Uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů. Rozliší, porovná poezii, prózu. Rozliší lyriku, epiku. Objasní pojmy sloka, verš, rým. Objasní dané pojmy, v textu doloží charakteristické znaky. Hlavní rysy dramatu doloží na základě návštěvy divadelního představení. Na základě vlastní četby a četby literárních ukázek uvede knihy s touto tematikou. Vyhledá dobrodružné prvky, nalezne prostředky, kterými autor dosáhl napětí. Doloží humorné prvky (situace), prvky sci-fi. Vyhledá informace v knihovně, na internetu, v dalších informačních zdrojích. Samostatně připraví referát o knize, pracuje s literárním textem. Obohacuje vlastní jazykovou kulturu.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Základní, rozvíjející větné členy** **Věta jednoduchá, souvětí** Souvětí podřadné Souvětí souřadné **Významové poměry mezi souřadně spojenými větami, členy několikanásobného větného členu** **Interpunkce ve větě jednoduché** **Interpunkce v souvětí**	Procvičuje si učivo minulých ročníků, uvede charakteristické znaky větných členů, dokáže je určit. Graficky znázorní stavbu věty jednoduché. Užívá správnou interpunkci. Rozpozná větu jednoduchou, souvětí. Vysvětlí pojem souvětí podřadné, souřadné. Rozliší větu hlavní, vedlejší. Seznámí se s jednotlivými druhy vedlejších vět. Užívá správnou interpunkci. Specifikuje pojem souvětí souřadné. Vyhledá je v textu. Rozliší významové poměry mezi souřadně spojenými větami. Vyhledá v textu několikanásobné větné členy, určí mezi nimi významový poměr. Vyhledává různé příklady spojovacích výrazů. Užívá správnou interpunkci v souvětí, mezi souřadně spojenými větnými členy. Využívá znalostí o významovém poměru mezi souřadně spojenými větami při komunikaci. Znázorní jednodušší souvětí graficky, rozliší věty hlavní a vedlejší, určí druhy vedlejších vět, významový poměr mezi souřadně spojenými větami, druh souvětí. Rozezná vedlejší věty vložené do vět hlavních a správně je oddělí.
Slova přejatá, jejich výslovnost, pravopis	Vyhledá v textu slova cizího původu. Vysvětlí jejich význam. Vysvětlí a doloží na příkladech pojem mezinárodní slovo. Nahradí přejatá slova slovy domácími. Správně píše, vyslovuje běžně užívaná cizí slova.
Tvarosloví Mluvnické kategorie **Skloňování obecných jmen přejatých** **Skloňování cizích vlastních jmen**	Objasní mj. pojmy jednotlivých slovesných mluvnických kategorií (slovesný rod, slovesný vid). Vyhledá v textu obecná jména přejatá, stanoví jejich skloňování. Vyhledá v textu cizí vlastní jména. Vyvodí jejich skloňování. Správné tvary ověří v Pravidlech českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny aj.
Slovanské jazyky **Útvary českého jazyka**	Rozliší slovanské jazyky, vyjmenuje některé další evropské skupiny jazyků. Seznámí se se slovenštinou, doloží v textu odlišné hlásky. Rozliší spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu, zdůvodní jejich užití. Převede text z nespisovné podoby jazyka do podoby spisovné.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA	
Charakteristika literárních postav **Líčení** **Výklad, výtah** **Úvaha** **Shrnutí o slohu**	V textu vyhledá jazykové prostředky vnější, vnitřní charakteristiky. Vyhledá v krásné literatuře ukázku charakteristiky postavy, doloží zajímavá a výstižná jazyková vyjádření. Vypracuje charakteristiku libovolné literární postavy. Vypracuje subjektivně zabarvený popis. Zpracuje osnovu. Užívá vhodné jazykové prostředky. Neznámá slova vyhledá ve slovníku. Využívá základy studijního čtení, rozpozná klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu. V textu doloží znaky typické pro úvahu. Zpracuje jednoduchou úvahu na dané téma. Uplatňuje vlastní zkušenosti, názory, postoje. Doloží na literárních ukázkách různé slohové útvary. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Setkání se starší literaturou **Od romantizmu k moderní literatuře** **Humor v literatuře** **Chvála jazyka** **Setkání se světovou literaturou**	Orientuje se ve struktuře literárního textu, rozumí jeho významu, smyslu. Vysvětlí podstatu Bible, uvede nejznámější biblické příběhy, biblické postavy. Vyhledá jazykové odlišnosti ve starší české literatuře. Rozezná řeč autora, řeč postav. Zhlédne některé adaptace literárních děl. Porovnává odlišná ztvárnění stejného námětu v literárním, filmovém, dramatickém zpracování. Rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele. Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora, formuluje své názory na umělecké dílo. Objasní rozdíl mezi hodnotnou literaturu a konzumní, manipulační, svůj názor zdůvodní. Utváří si svůj čtenářský vkus, získává trvalý zájem o četbu. Chápe funkci divadla, filmu, televize, internetu a ostatních médií, orientuje se v jejich nabídce z hlediska kvality. Diskutuje o četbě, divadelních představeních, objasní svá stanoviska.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
JAZYKOVÁ VÝCHOVA **Vývoj českého jazyka** **Útvary českého jazyka** **Jazyková kultura**	 Objasní původ a základy vývoje českého jazyka. Pracuje s různými ukázkami textu starší a současné literatury. Rozliší spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí. Zdůvodní jejich užití. Rozpozná prohřešky proti spisovnému jazyku.
Zvuková stránka jazyka	Dodržuje pravidla týkající se zvukové stránky jazyka. Dbá na kladení správného přízvuku ve slově, větě.
Druhy slov **Mluvnické významy jmen, sloves**	Bezpečně určuje jednotlivé slovní druhy. Správně skloňuje jména (obecná, vlastní), zájmena, číslovky. Dokáže jména slohově využít. Ovládá mluvnické kategorie sloves. Rozezná a vhodně používá neohebná slova. Užívá správně tvaroslovný pravopis.
Slovní zásoba a význam slova	Objasní pojmy slovní zásoba, význam slova. Vysvětlí, jak se obohacuje slovní zásoba. Orientuje se v různých slohových útvarech, využívá vhodné slovní zásoby. Pracuje se slovníky.
Pravopis	V písemném projevu zvládá lexikální, morfologický, syntaktický pravopis (v méně složitých souvětích).
Skladba **Pořádek slov**	Užívá správnou interpunkci ve větě jednoduché, v souvětí. Objasní členění složitého souvětí. Dbá na ustálený pořádek slov. Opraví pořádek slov v daných větách. Nezapomíná na grafické odlišení vět, přímé řeči.
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA **Popis, charakteristika** **Líčení** **Úvaha** **Vypravování** **Fejeton, proslov, diskuze** **Funkční styly**	 Užívá ústní i písemné způsoby vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům. Uplatňuje své zkušenosti, názory, postoje. Dovede vystupovat před lidmi. Orientuje se v různých slohových útvarech, využívá vhodné slovní zásoby. Člení text do odstavců podle osnovy. Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení. Odlišuje v textu fakta od názorů a hodnocení. Ovládá základy studijního čtení. Zhodnotí zvláštnosti fejetonu v české literatuře. Zapojují se do diskuze na aktuální téma, dovede ji řídit, respektuje pravidla dialogu. Samostatně připraví referát. V připraveném i improvizovaném mluveném projevu vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči. Využívá poznatků o jazyce a stylu, píše věcně

	a gramaticky správně. Svých osobních zájmů a dispozic užívá k tvořivé práci s textem. Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA **Film a adaptace literárních děl** **Drama** **Próza** **Poezie** **Stručný nástin dějin literatury** **Populárně-naučná literatura, literatura faktu**	Orientuje se v literárním textu, dokáže ho reprodukovat, rozumí jeho významu a smyslu. Vytváří si názory na umělecké dílo, svůj čtenářský vkus, trvalý zájem o četbu. Formuluje své dojmy z četby, návštěvy divadelního, filmového představení. Porovná literární, dramatické, filmové zpracování téhož námětu. Rozlišuje a charakterizuje literární druhy a žánry. Tvrzení doloží na literárních ukázkách, popř. na vlastní četbě. Má přehled o významných představitelích české, světové literatury. Nejznámější díla přiřadí k autorovi. Rozpoznává základní rysy výrazného autorova stylu. Rozliší uměleckou, věcnou literaturu. Objasní funkci divadla, filmu, ostatních médií, posoudí jejich nabídku po kvalitativní stránce. Dokáže vyhledat informace z různých zdrojů, samostatně je umí zpracovat do útvaru referátu.

5.2.2. ANGLICKÝ JAZYK

5.2.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk má časovou dotaci tři hodiny týdně, na 2. stupni základního vzdělávání (tzv. 3. období) se vyučuje ve všech ročnících. Výuka probíhá buď ve třídách dělených na dvě skupiny nebo v celých třídách. K dispozici je odborná jazyková učebna.

Výuka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou na nejzákladnější úrovni seznamováni také s modelem americké angličtiny. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, připravují se k praktickému užívání jazyka, aby byli schopni dorozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Žáci musí rovněž porozumět čtenému textu, který je obsahem slov na jejich jazykové úrovni. Prostřednictvím předmětu se žáci seznamují také s reáliemi a kulturou anglicky mluvících zemí.

Výuka na 2. stupni navazuje na 1. stupeň (tzv. 1. a 2. období) a soustřeďuje se na komplexní rozvoj řečových dovedností. Pozornost se také věnuje konverzaci a popisování jednoduchých dějů a postupů. V devátém ročníku dochází k opakování, prohlubování a logickému třídění učiva všech předchozích ročníků. Zavedené metody a formy práce se dále obohacují, více se uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků. Dle výběru učitele žáci vypracovávají projekty na dané téma, přiměřeně své jazykové úrovni.

Do předmětu jsou začleněna tato průřezová témata:

1) **Osobnostní a sociální výchova** – téma: **Komunikace** – zařazeno ve všech ročnících (cvičení naslouchání, dovednosti pro verbální sdělování, komunikace v různých situacích, asertivní komunikace).
2) **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – téma: **Objevujeme Evropu a svět** - 6. ročník - reálie Velké Británie a USA,
   - 7. ročník - seznámení s Londýnem,
   - 9. ročník - reálie Austrálie.
3) **Multikulturní výchova** – téma: **Kulturní diference** – realizováno průběžně ve všech ročnících (svátky v anglicky mluvících zemích a jejich oslavy).
4) **Environmentální výchova** – téma: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – začleněno v 9. ročníku (Globální problémy světa).
5) **Mediální výchova** – téma: **Fungování a vliv médií ve společnosti** – zařazeno v 9. ročníku.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v anglickém jazyce směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na správnou výslovnost, intonaci, znalost tematické slovní zásoby, zodpovědný přístup k plnění zadaných úkolů
- vést k práci se slovníkem, další anglickou literaturou a četbě časopisů
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a podněcovat tak jejich tvořivost a zvídavost, vybízet žáky ke kladení otázek
- vést žáky k poznávání různých kultur, seznamovat s reáliemi a tradicemi anglicky mluvících zemí
- vybízet k účasti v olympiádách a jazykových soutěžích
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace ve výuce v podobě projektů
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné a účinné komunikaci, ke správné výslovnosti, využívání osvojené slovní zásoby v konverzaci a diskusi
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel
- učit žáky respektovat své spolužáky

Kompetence občanské:

- povzbuzovat zájem o naše tradice a posilovat vztah k našemu kulturnímu dědictví, seznamovat s kulturou anglicky mluvících zemí
- zaujímat postoj k různým textů, tématům a problémům, vyjádřit svůj názor
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost a zvyšovat jejich sebedůvěru

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků
- vyžadovat dokončení každé práce v předem stanovené kvalitě a čase

5.2.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Osobní údaje **G:** Přítomné časy, tvoření otázek, členy, předložky	Žák se představí, představí svého kamaráda, ptá se na osobní údaje, vyplní dotazník či formulář. Srovnává přítomné časy, procvičuje si a zdůvodňuje jejich správné užívání. Opakuje si učivo o členech, upevňuje si předložky.
Měsíce v roce **Datum** **Domácí práce** **G:** Řadové číslovky, frekvenční příslovce, přítomný čas prostý	Čte letopočty a datum, udá datum, rok a místo svého narození. Popíše, jak vypadá rok jeho života – uvádí nejdůležitější události. Čte a zapisuje řadové číslovky.
Zvířata **G:** Přídavná jména, předmětový tvar zájmen, přítomný čas prostý a průběhový	Opakuje si zvířata, která zná, slovní zásobu tohoto tématu si dále rozšiřuje. Popíše zvíře – vzhled, kde žije a čím se živí. Vypráví o oblíbeném zvířeti. Seznamuje se s nepravidelnými tvary množného čísla některých podstatných jmen, osvojuje si předmětové tvary zájmen a jejich použití. Rozlišuje použití přítomných časů.
Cestování o prázdninách, problémové situace **G:** Minulý čas prostý – sloveso „být“, pravidelné tvoření, nepravidelná slovesa	Pojmenuje běžné dopravní prostředky a běžná místa, budovy a věci spojené s cestováním. Osvojuje si pravidla tvoření minulého času pravidelných sloves, časuje sloveso býti v minulém čase, vede si seznam nepravidelných sloves a jejich min. časů. Tvoří věty v minulém čase, otázku i zápor. Vyhledá tvary minulého času v textu. Dokáže srovnat na elementární úrovni minulost s přítomností.
Jídlo **Recept** **G:** členy a jídlo, počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, málo/několik, určitý a neurčitý člen	Rozšiřuje si slovní zásobu tématu Jídlo. Pomocí vazby „going to“ dokáže vyjádřit, co si dá k jídlu a pití. Osvojuje si vyjadřování množství pomocí „a bit of / a few“, rozlišuje počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, upevňuje si používání členů v souvislosti s jídlem. Podle vzoru si připraví v angličtině jednoduchý recept na pokrm.
Geografické názvy a pojmenování **Počasí** **Popisná přídavná jména** **Great Britain** **G:** Stupňování přídavných	Pojmenuje běžné geografické útvary a stručně popíše jejich velikost. Stručně charakterizuje svoji vesnici. Seznámí se se základními zeměpisnými údaji Velké Británie, v několika větách reprodukuje text. Pojmenuje různé druhy počasí. Stupňuje krátká a dlouhá přídavná jména, vyjádří srovnání

jmen, srovnávání (than, as…as), otázky s How	(than, as…as). Stupňuje přídavná jména good a bad. Porovná mezi sebou vlastnosti, kvalitu či vzhled různých věcí.
Oslavy svátků: Halloween Christmas St. Valentine´s Day Easter Mother´s Day	 Průběžně si připomíná důležité svátky slavené v Británii a USA a hovoří o nich. Průběžně si zdokonaluje dovednost vyhledávání údajů ve slovníku a encyklopediích.

ANGLICKÝ JAZYK – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Zábava, typy TV programů **Filmové žánry** **G:** vazba „going to“, přídavná jména, příslovce	Žák pojmenuje běžné typy TV pořadů, sestaví seznam svých oblíbených pořadů. Pojmenuje filmové žánry a přiřadí k nim konkrétní příklady. Vyjadřuje, co zamýšlí v nebližších chvílích dělat a na stejné otázky odpoví. Domluví si schůzku. Hovoří o svých povinnostech.
Životní etapy **Rodina** **G:** Minulý čas, výraz „ago“	Vyjadřuje důležité životní události (narození, úmrtí, sňatek), prosbu. Hodnotí danou situaci (skvělé, senzační, legrační, nudné,…), vyjadřuje pozvání, vypráví o svém životě. Rozšiřuje si slovní zásobu tématu Rodina o další příbuzenské vztahy. Popíše svou rodinu a sestaví rodokmen. Přečte si rozšiřující článek o britských rodinách a soužití generací. Pracuje s výrazem „ago“ ve spojení s minulým časem prostým.
Vesmír **Domov a pracoviště** **Předpovědi do budoucna** **G:** Budoucí čas prostý, nabídka, okamžité rozhodnutí, vyjádření záměru	Pojmenuje vesmírná tělesa, pojmenuje místa spojená s bydlením a prací. Popíše své plány do budoucna. Seznámí se s pravidly tvoření budoucího času. Tvoří kladné i záporné věty a otázky v budoucím čase. Správně formuluje prognózy do budoucna a okamžité rozhodnutí. Vyjadřuje záměr.
Přírodní katastrofy **Bydlení, domy** **G:** Minulý čas průběhový, srovnání minulých časů	Pojmenuje přírodní katastrofy, rozumí popisu událostí v minulosti a rozliší v něm činnosti konané a vykonané. Popíše průběh neobvyklé události a přidá varování. Pojmenuje místnosti v domě včetně jejich vybavení. Pojmenuje některé známé státy světa. Osvojuje si tvoření minulého času průběhového a jeho použití. Vyhledá minulý čas průběhový v textu. Srovnává minulé časy a rozlišuje případy jejich užití.
Místa ve městě **Londýn** **G:** určitý a neurčitý člen, určitý člen s názvy míst, osobní a přivlastňovací zájmena, neurčitá zájmena, popis cesty	Pojmenuje různé budovy a místa ve městě. Pojmenuje nejvýznamnější místa Londýna. Určuje nejznámější londýnské památky a objekty a krátce o nich hovoří. Zeptá se na cestu a na stejný dotaz odpoví. Popisuje cestu. Správně vyjádří, co bude dělat v nejbližším čase. Osvojuje si používání určitého členu ve spojení se zeměpisnými údaji.
Svátky a tradice	Průběžně si připomíná důležité tradice a svátky slavené ve Velké Británii a USA, plynule o nich hovoří a rozšiřuje si slovní zásobu.

ANGLICKÝ JAZYK – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Zážitky **Ambice** **G:** předpřítomný čas prostý, použití „ever, never, just“	Využívá správné výrazy k pojmenování zážitků, rozumí popisu životních ambicí svého vrstevníka. Osvojuje si tvoření a použití předpřítomného času prostého. Používá signální výrazy typické pro předpřítomný čas.
Problémy **Výstražné značky** **Pravidla ve škole** **G:** frázová slovesa, should – shouldn´t, must – mustn´t	Pojmenuje běžná, lehká onemocnění a zdravotní obtíže. Zeptá se kamaráda, jaké má zdravotní problémy. Správně vysvětlí význam běžných značek na veřejných místech. Vyjmenuje školní pravidla. Využívá výrazy překvapení a porozumění v běžných situacích každodenního života. Gramaticky správně formuluje návrh činnosti pro sebe a kamarády, kladnou i zápornou reakci, navrhne alternativní řešení. Vyjadřuje doporučení, příkazy a zákazy.
Oblečení **Materiály** **Nakupování** **G:** minulý čas prostý a průběhový, vyjádření zvyklosti v minulosti (used to), minulý čas slovesa „muset“	Pracuje s dříve osvojenou slovní zásobou a dále si ji rozvíjí a obohacuje. Hovoří o módních trendech, o tom, co se mu líbí, co rád nosí a jak změnit image. Pojmenuje různé druhy materiálů, přiřadí výrobky k materiálům, z nichž jsou vyrobeny. Pojmenuje vzory látek. Se spolužákem prezentuje dialog – nakupování oblečení. Písemně i ústně popíše stav věcí nebo činností v minulosti. Hovoří o tom, jak se jeho život změnil oproti minulosti.
Kultura **Moderní technologie** **G:** předpřítomný čas, trpné příčestí slovesa „být“ a „jít“, větné dodatky	Osvojí si základní slovní zásobu ze světa kultury, showbyznysu a počítačové terminologie. Gramaticky správně formuluje popis posledních událostí a zážitků z minulosti s následkem v přítomnosti. Vytvoří a používá větné dodatky.
Části těla **U lékaře, zdravotní potíže** **Zdravá výživa, vitamíny** **Významné sportovní události** **G:** vyjádření rady pomocí „měl bys“, „mohl bys“, podmětné a předmětné vedlejší věty	Lekce je zaměřena na zdraví a zdravý způsob života. Po osvojení slovní zásoby žák popíše svou návštěvu lékaře, jmenuje některá onemocnění, popíše části lidského těla. Hovoří o stravě, o tom, co je a není zdravé. Popíše své stravovací návyky. Vyjadřuje, co by lidé měli dělat pro své zdraví. Vyjadřuje radu a doporučení, souhlas a nesouhlas. Gramaticky správně formuluje podmětné a předmětné vedlejší věty.
Svátky a tradice	Průběžně si připomíná důležité svátky a tradice Velké Británie a USA, je schopen o nich hovořit.

ANGLICKÝ JAZYK – 9. ROČNÍK

Učivo	Očekávané výstupy
Umění **Legendy** **G:** sloveso+"-ing" nebo infinitiv, větná spojení s přítomným časem sloves	Osvojí si a používá základní slovní zásobu tématu Umění – historické slohy a druhy umění. Popíše obvyklé činnosti svého běžného dne, užívá vhodná gramatická spojení k upřesnění popisu činnosti. Požádá jiné osoby o službu, laskavost, a na podobnou žádost vhodně reaguje.
Životní prostředí Globální problémy světa **G:** trpný rod	Osvojí si slovní zásobu témat Životní prostředí a Globální problémy světa. Diskutuje o problémech životního prostředí. Navrhuje možná řešení globálních problémů. Napíše novinovou zprávu o nehodě v přírodě nebo o přírodním neštěstí. Tvoří a používá trpný rod v různých časech.
Austrálie	Seznámí se se základními reáliemi Austrálie. Vypráví o Austrálii.
Přátelé **Generační rozdíly** **G:** podmínkové věty 1. typu, časové věty, vyjádření účelu	Popíše činnosti svého běžného dne v souvislosti s předchozími nebo následnými událostmi. Diskutuje o problémech a formuluje radu. Zdůvodní příčinu nebo následek nějaké činnosti.
Média **G:**Procvičování tvoření otázek, tázací dovětky	Seznamuje se se slovní zásobou tématu Média. Hovoří o médiích, která využívá, o svých oblíbených pořadech, hudebních žánrech, vztahu k divadlu a o důležitosti médií v životě lidí.
Biologické hodiny **Dospívání** **G:** Opakování – podstatná jména, členy	Na základě vzorového textu dokáže hovořit o svých biologických hodinách – co kdy dělá, kdy relaxuje apod. Stručně hovoří o období dospívání a problémech s ním spjatých, navrhuje možná řešení. Prohlubuje si slovní zásobu týkající se denního režimu.
V hotelu **Cestování** **G:** Opakování trpného rodu	Osvojuje si slovní zásobu témat Cestování a V hotelu. Vyplní dotazník a hotelovou rezervaci, zvládne si koupit jízdenku a objednat hotelový pokoj. Popíše zařízení hotelu a vlakového nádraží. Vyjmenuje dopravní prostředky, srovná jejich výhody a nevýhody. Procvičuje si trpný rod.
Povolání **Žádost o práci**	Osvojuje si slovní zásobu tématu Práce a povolání. Říká, co kdo dělá. Podle vzoru a pokynů učitele napíše žádost o práci. Vypráví o tom, čím chce být a proč.
	Průběžně si připomíná svátky slavené ve Velké Británii a USA, plynule o nich hovoří, popíše, jak se slaví, rozšiřuje si slovní zásobu. Zdokonaluje si dovednost vyhledávání údajů ve slovníku a encyklopedii.

5.2.3. DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ

5.2.3.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět německý jazyk má na 2.stupni v 7., 8., a 9. ročníku časovou dotaci 2 hodiny týdně. Pro výuku druhého cizího jazyka je využívána i jazyková učebna.

Ve vyučování se klade důraz na komunikační schopnosti žáka a na praktické využití jazyky. U žáků je postupně rozvíjena schopnost chápat a správně interpretovat slyšené i čtené cizojazyčné texty, porozumět mluvenému projevu učitele i rodilého mluvčího a také schopnost dorozumět se s cizincem a hovořit s ním o běžných tématech.

Žáci se seznamují základními reáliemi zemí, které tímto jazykem hovoří a seznamují se rovněž s kulturou daných zemí, což u nich podporuje rozvoj tolerance a úcty ke kulturním hodnotám jiných národů.

Žáci se učí a postupně procvičují větnou skladbu, žáci si hlouběji osvojí gramatické učivo, větší pozornost se také věnuje poslechu a porozumění textů. Procvičuje se čtení, výslovnost a schopnost domluvit se v běžných životních situacích. Výuka soustřeďuje na komplexní rozvoj řečových dovedností.

Do vyučovacího předmětu německý jazyk jsou také zařazeny tematické okruhy těchto průřezových témat s celoročním zařazením:

Osobnostní a sociální výchova (téma Komunikace, v 7.- 9. ročníku)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (téma Objevujeme Evropu, v 7. - 9. ročníku)

Multikulturní výchova (téma Kulturní diference, v 7.- 9. ročníku)

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v jazyce německém směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na čtení s porozuměním
- nabízet žákům dostatek materiálů a informačních zdrojů a vést je k jejich pravidelnému využívání
- nabídnout žákům učební metody, které jim učení jazyka usnadní a zpříjemní a které je přivedou k bližšímu zájmu o jazyk
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a podněcovat tak jejich tvořivost a zvídavost
- zadávat žákům zajímavé domácí úkoly
- vybízet žáky ke kladení otázek

- vybízet k účasti v soutěžích či jazykových olympiádách
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- zdokonalovat práci s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace
- vést žáky k samostatnému řešení úkolů
- vést žáky úměrně věku k využívání informací z internetu

Kompetence komunikativní:

- začlenit do výuky metody kooperativního učení, učit žáky spolupracovat při řešení úkolů
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci a vzájemné komunikaci v cizím jazyce, vytvářet ve vyučování dostatek prostoru pro mluvený projev žáků
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- učit žáky respektovat své spolužáky a jejich názory
- vést žáky k poznání mentality lidí země, jejíž jazyk si osvojují, vést je k lepšímu pochopení odlišné kultury a hodnot

Kompetence občanské:

- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost
- zvyšovat sebedůvěru žáků (pomocí pochvaly, ocenění)

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků
- naučit žáky správně pracovat s cizojazyčným překladovým slovníkem, s tematickými slovníky, s mluvnickými příručkami, gramatickými přehledy a jiným cizojazyčným materiálem

5.2.3.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ 7. - 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Zvuková a grafická podoba německého jazyka, německá abeceda, přízvuk	Správně vyslovuje německé hlásky ä, ë, ü, ö. Rozumí pozdravům a běžným pokynům učitele. Reprodukuje pamětně osvojené jednoduché říkanky. Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.
Zahlen 1 – 100 **Farben, Grüße**	Napočítá německy do 100. Umí pozdravit, pojmenuje základní barvy.
Práce se slovníkem	Pracuje se slovníkem, vyhledává potřebné údaje.
Tématické okruhy: **Heim, Familie, Schule, Freizeit, Beruf, Körper, Gesundheit, Essen, Kleidung , Einkaufen, Dorf, Verkehrsmittel, Tiere, Natur, Wetter**	Ovládá základní slovní zásobu k jednotlivým tematickým okruhům a využívá ji ke konverzaci. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat.
Reálie německy mluvících zemí (Německo, Rakousko, Švýcarsko)	Vyjmenuje něm. názvy něm. mluvících zemí a jejich hl. města. Rozpozná vlajky jedn. států a vyjmenuje, co je pro tyto státy charakteristické.
Kalendářní rok: Feste und Feiertage: **Weihnachten, Ostern Muttertag, Nikolaustag Jahreszeiten, Monate, Wochentage, Zeit**	Orientuje se ve svátcích, které se slaví v Německu i Rakousku, ovládá základní slovní zásobu týkající se těchto svátků. Rozlišuje kalendářní rok, jednotlivé měsíce, dny v týdnu a hodiny.
Mluvnice: **- člen určitý a neurčitý** **- časování zákl. sloves** **- skloň. pods. jmen po členu určitém i neurčitém** **- osob. a přivl. zájmena** **- časování modál. sloves** **- pořádek slov v něm. větě** **- přítomný čas, Préteritum, Perfektum**	Rozlišuje člen určitý a neurčitý a dokáže je vyskloňovat. Časuje naučená slovesa i slovesa modální, používá je ve větách a dbá na správné uspořádání větných členů v německé větě. U naučených pravidelných sloves vytváří minulý čas.

5.2.4. Informační a komunikační technologie

5.2.4.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně v 6., 8. a 9. ročníku.

V 7. ročníku je časová dotace 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně Informatiky. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 2. stupni.

Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího software a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Prostřednictvím tohoto předmětu se žák učí pracovat s výpočetní technikou, osvojí si zásady bezpečnosti práce, hygieny práce, správné zacházení s výpočetní technikou a ochrany zdraví při práci. Žák si vytváří pozitivní vztah k výpočetní technice, pozitivní postoj k práci s internetem a internetovými stránkami. Do předmětu je začleněno toto průřezové téma: **Rozvoj schopností poznávání, Komunikace a z Mediální výchovy Práce v realizačním týmu.**

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka ke:

Kompetenci pracovní:

- porozumět toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- šetrně pracovat s výpočetní technikou

Kompetence k řešení problému:

- pochopit funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- tvořivě využívat softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- ověřovat věrohodnosti informací a informačních zdrojů

Kompetence komunikativní:

- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku, vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- využívat výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- poznávat úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Kompetence občanské:

- respektovat práva k duševnímu vlastnictví při využívání software
- zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

5.2.4.1. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hardware	Orientuje se v hardwarové konfiguraci, popíše základní periferie PC. Naučí se správně vypínat a zapínat PC, popíše základní jednotku, procesor, harddisk, RAM, externí a interní zařízení PC**.**
Operační systémy	Rozlišuje soubory a adresáře, bezpečně užívá základní ovládání OS, vytvoří jednoduchý obrázek a text pomocí programů z příslušenství OS, ovládá kalkulačku. Seznámí se se základními pojmy – soubor, adresář, stromová struktura, Windows, práce se složkami a soubory, s programy (Wordpade, Kalkulačka, Malování).
MS Word -II. část(textový editor)	Napíše a zformátuje text pomocí textového editoru, vytvoří jednoduchý leták. Popíše prostředí, panely nástrojů, základní funkce Wordu, práce se soubory, stránkou, tabulátory, schránka a práce s ní, tlačítka Zpět a Znovu**.**
Internet služba WWW jako zdroj informací	Otevře stránku jejíž adresu zná, dovede ovládat tlačítka, vyhledá na internetu požadované informace, seznámí se se službami a obsluhou komunikace. Seznámí se s internetovou bezpečeností, www stránkou, prohlížeči a práce s nimi, vyhledávání na internetu, emailem a poštovní aplikací.
Vytvoření a publikování prezentací - II. část	Prezentuje sebe, svou třídu, školu, vesnici v programu Power Point. Seznámí se se základy práce se snímky, vlastnosti prezentace, vkládání objektů pomocí programu Power Point.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 7. ROČNÍK	

Učivo	Očekávané výstupy
Počítačová grafika	Seznámení se s počítačovou a vektorovou grafikou, umí nakreslit, upravit jednoduchý obrázek využitím nástrojů a editace, umí vložit text do obrázku
Počítačové sítě	Dovede uspořádat topologii sítí, rozdělí síť podle velikosti, seznámí se síťovými operačními systémy
MS Word **(textový editor) – 3. část**	Rozšířená editace textu, vložení obrázku, práce se stránkou, tisk a předtisková příprava Vytvoří a upraví text, vložit obrázek a grafický objekt, vytvořit jednoduchý plakát, leták.
Excel - 1. část **(tabulkový procesor)**	Seznámí se se základními operacemi, s buňkami, grafickou úpravou buňky, formátem buňky, základní práce se vzorci Vytvoří jednoduchou tabulku, graficky ji upraví a dovede používat základní vzorce.
Základy administrativy	Seznámí se s programem pro psaní všemi deseti naslepo, naučí se ovládat klávesnici
Internet, email aneb komunikace přes internet – **1. část**	Dovede ovládat ovládací prvky prohlížeče, vyhledat konkrétní požadavek, napsat a odeslat dopisy pomocí emailu, dovede se orientovat ve službách internetu a dovede je ovládat. Seznámí se jak internet funguje, s doménovou adresou, připojením k internetu, emailem – počítačovou poštou, vyhledáváním na internetu, s chatem, internetovým a rozhlasovým vysíláním a dalšími službami a možnostmi na internetu.

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Multimédia	Seznámí se s multimediálními programy a prvky virtuální reality.
MS Word **(textový editor)** **4. část**	Vytvoří a upraví text, vloží obrázek, Wordart, zhotoví složitější plakát, leták. Seznámí se s vložením grafiky ve Wordu (obrázek ze souboru, z jiného zdroje, práce s obrázkem, pozice a zpracování obrázků), naučí se vkládat automatické tvary a symboly.
Excel (tabulkový procesor) **2. část**	Vytvoří a upraví tabulku s využitím základních vzorců, vytvoří a použije základní nejpoužívanější funkce. V návaznosti z předešlého ročníku umí již základní funkce Excelu, používá již složitějších funkcí. Vytvoří jednoduchý graf.
Internet , email aneb komunikace přes internet **3. část**	Používá internet k vyhledávání informací, využívá služby na internetu, seznámí se s internetovou bezpečností

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
ZIP – komprimace, Multimédia a počítačové viry	Zkomprimuje složku se soubory, seznámí se s multimediálními programy a počítačovými viry, s komprimací , balením a pakováním do ZIP, s multimediálními programy, počítačovými viry a antivirovými programy.
MS Word (textový editor) 5. část	Vytvoří a upraví text, vloží další objekty, vytvoří tabulku, napíše rovnici. Naučí se vkládat další objekty (rovnice**).** Umí vytvořit obsah a odkaz na stránce, seznámí se s hromadnou korespondencí, vytvoří zdrojová data a umí poslat vzorový dopis.
Excel (tabulkový procesor) 3. část	Vytvoří a upraví tabulku, používá vzorce, vloží a upraví graf. Umí již používat složitější vzorce, umí propojit tabulku z Wordu do Excelu.
Internet, email aneb komunikace přes internet 4. část	Vytvoří jednoduchou webovou stránku pro danou tématiku. Seznámí se s bezpečností na internetu, ochranou osobních údajů a online komunikací
Základy administrativy	Seznámí se s programe pro psaní všemi deseti naslepo, naučí se psát základní znaky, seznámí se s druhy klávesnic. Pomocí předlohy opíše základní text, seznámí se s opisem slov, vět. Napíše si diktát a porovná opis a diktovaný text. Zvládne základní klávesy, jednoduchý opis textu.

5.2.5. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

5.2.5.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání. Na 2. stupni se vyučuje tento předmět ve všech ročnících 4 hodiny týdně. Výuka probíhá ve kmenové třídě.

Výuka je založena především na aktivních činnostech a použití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a vytváří předpoklady pro další studium. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, tvořivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Důraz je kladen na porozumění základních myšlenkových postupů, osvojení pojmů, algoritmů, terminologie, symboliky a způsobu jejich použití.

Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

Do předmětu jsou začleněny průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** (Rozvoj schopností poznávání, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti) - důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost (práce s mapou, slevy, využití poměru,….) a **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (Evropa a svět nás zajímá – 8. ročník - grafy, srovnání států,…).

Poznatky a dovednosti získané v matematice jsou předpokladem k poznávání přírodovědných oborů, ekonomiky, techniky a využití počítačů.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v matematice směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- zařazovat metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vést žáky k plánování postupů a úkolů
- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vytvářet zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- vést žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problému:

- s chybou žáka pracovat jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vést žáky k ověřování výsledků

Kompetence komunikativní:

- vést žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

- vést žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožnit, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- požadovat dodržování dohodnuté kvality, termínů

5.2.5.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva I.-V. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Zaokrouhluje a provádí odhady v oboru přirozených čísel. Provádí písemné operace v oboru přirozených čísel. Řeší jednoduché lineární rovnice a ověří správnost svého výsledku v oboru přirozených čísel. Řeší úlohy v nichž aplikuje početní operace s přirozenými čísly. Čte a zapíše zlomky. Sčítá, odčítá a porovná zlomky se stejným jmenovatelem. Pozná a určí základní geometrické útvary.
Desetinná čísla	te a zapíše desetinná čísla. Znázorní desetinná čísla na číselné ose. Zapíše desetinná čísla zlomkem a naopak. Zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád. Násobí a dělí desetinná čísla číslicí 10, 100, 1 000. Provádí početní operace s desetinnými čísly. Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly, včetně úloh na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníka. Převádí jednotky délky, obsahu a hmotnosti.
Dělitelnost přirozených čísel	Určí násobky a dělitele daného čísla. Užívá znaky dělitelnosti. Rozezná prvočíslo a číslo složené. Provede rozklad přirozeného čísla na součin prvočísel. Rozpozná čísla soudělná a nesoudělná. Najde nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele dvou až tří přirozených čísel. Dělitelnosti přirozených čísel využívá k řešení slovních úloh z praxe.
Úhel	Narýsuje úhel dané velkosti určené ve stupních. Změří velikost úhlu pomocí úhloměru. Užívá jednotky stupeň, minuta. Rozpozná úhel ostrý, pravý, tupý a přímý. Odhadne velikost úhlu. Narýsuje osu úhlu. Přenáší úhly graficky. Sčítá, odčítá, násobí a dělí úhly početně i graficky. Vyznačí vrcholové, vedlejší úhly a určí jejich vlastnosti.
Trojúhelník	Třídí a popisuje trojúhelníky. Sestrojí trojúhelník podle věty sss, sus, usu a zapíše postup konstrukce pomocí symboliky. Sestrojí výšky, těžnice a střední příčky v trojúhelníku. Sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku. Určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku.
Osová souměrnost	Určí, zda jsou dva rovinné obrazce shodné. Sestrojí obraz rovinného obrazce v osové souměrnosti. Určí osu souměrnosti osově souměrného obrazce.

Objem a povrch kvádru a krychle	Zobrazí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání. Vypočítá povrch a objem kvádru a krychle. Převádí jednotky objemu. Sestrojí síť kvádru a krychle. Řeší úlohy z praxe na výpočty povrchů a objemů krychle a kvádru.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva ze VI. ročníku	Řeší početní a slovní úlohy z aritmetiky i geometrie s využitím dosavadních znalostí.
Zlomky	Převede zlomek na desetinné číslo a naopak. Uvede daný zlomek na základní tvar. Upraví smíšené číslo na zlomek a naopak. Porovná dva zlomky. Zobrazí daný zlomek na číselné ose. Určí společného jmenovatele dvou až tří zlomků. Sčítá a odčítá dva až tři zlomky. Násobí a dělí dva zlomky. Určí převrácené číslo k danému zlomku. Upraví složený zlomek. Užívá zlomky při řešení praktických situací. Řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky.
Celá čísla	apíše záporná i kladná čísla a znázorní je na číselné ose. Určí opačné číslo k danému číslu. Určí absolutní hodnotu čísla pomocí číselné osy. Porovná dvě celá čísla. Provádí početní operace s celými čísly. Řeší slovní úlohy na užití celých čísel.
Racionální čísla	Zapíše a zobrazí racionální číslo na číselné ose. Porovnává racionální čísla. Provádí početní operace s racionálními čísly. Řeší slovní úlohy na užití racionálních čísel.
Přímá a nepřímá úměrnost	Určí zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) a své tvrzení zdůvodní. Zapíše tabulku přímé (nepřímé) úměrnosti. Zakreslí bod o daných souřadnicích v pravoúhlé soustavě souřadnic. Přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravoúhlé soustavě souřadnic. Sestrojí graf přímé (nepřímé) úměrnosti. Řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti. Řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky.
Procenta	Určí kolik procent je daná část z celku. Určí jak velkou část celku tvoří daný počet procent. Určí celek z dané části a příslušného počtu procent. Své poznatky využívá k řešení slovních úloh s procenty.
Úroky	Řeší jednoduché příklady na výpočet úroků.
Poměr	Porovná dvě veličiny poměrem. Daný poměr zjednoduší krácením. Zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru. Rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru. Řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru. Využívá dané měřítko při čtení map a plánů.
Shodnost, středová souměrnost	Určí shodné útvary. Užívá věty o shodnosti útvarů sss, sus, usu. Sestrojí obraz útvaru ve středové souměrnosti. Určí střed souměrnosti středově souměrného rovinného obrazce.
Čtyřúhelníky	Podle vlastností rozliší jednotlivé druhy rovnoběžníků,

	lichoběžníků. Sestrojí rovnoběžník, lichoběžník v jednoduchých případech. Vypočítá obvod a obsah rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku. Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku.
Hranoly	Sestrojí síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou. Vypočítá povrch a objem těchto hranolů.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva ze VII. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Využívá své dosavadní poznatky při řešení reálných problémů.
Druhá mocnina a odmocnina	Určí druhou mocninu a druhou odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru.
Pythagorova věta	K výpočtu délky strany v pravoúhlém trojúhelníku používá Pythagorovu větu. Řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty.
Mocniny s přirozeným mocnitelem	Určí mocniny s přirozeným mocnitelem. Provádí základní početní operace s mocninami. Zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti a ve tvaru $a.10^n$, kde $1 \leq a < 10$.
Výrazy	Rozpozná výraz číselný a výraz s proměnnou, jednočlen, mnohočlen. Určí hodnotu daného číselného výrazu. Sčítá a odčítá celistvé výrazy. Násobí výraz jednočlenem, dvojčlenem. Upraví výraz vytýkáním před závorku. Užívá vzorce $(a\pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů.
Lineární rovnice	Rozliší pojmy rovnost a rovnice. Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav. Ověří správnost svého řešení. Vyjádří hodnotu neznámé ze vzorce.Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k řešení lineární rovnice.
Kruh, kružnice	Vysvětlí rozdíl mezi kruhem a kružnicí. Určí vzájemnou polohu přímky a kružnice. Určí vzájemnou polohu dvou kružnic.Užívá Thaletovu větu v praxi. Vypočítá obsah a obvod kruhu, délku kružnice. Řeší slovní úlohy vedoucí k situacím ze života.
Válec	Sestrojí síť válce. Vypočítá objem a povrch válce. Řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům objemu a povrchu válce.
Konstrukční úlohy	Používá základní pravidla přesného rýsování. Sestrojí osu úsečky, osu úhlu. Sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti. Sestrojí soustředné kružnice. Sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice, tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice. Sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech.
Statistika	Provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jeho výsledky do tabulky. Určí četnost jednotlivých hodnot. Vypočítá aritmetický průměr. Určí z dané tabulky modus a medián. Čte a sestrojí různé diagramy a grafy.

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Opakování a prohloubení učiva z VIII. ročníku	Používá s porozuměním učivo předchozích ročníků. Využívá své dosavadní poznatky při řešení reálných problémů. Vytváří si zásobu matematických nástrojů, využívá vztahy mezi nimi.
Lomený výraz	Určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl. Krátí a rozšiřuje lomené výrazy. Sčítá a odčítá dva až tři lomené výrazy. Násobí a dělí dva lomené výrazy. Převádí složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů.
Lineár.rovnice s nezn. ve jmenovateli	Řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli.
Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými	Řeší soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých dosazovací a sčítací metodou. Provádí zkoušku řešení. Řeší slovní úlohy pomocí soustav dvou lineárních rovnic o dvou neznámých.
Podobnost	Rozezná podobné útvary v prostoru i rovině. Určí poměr podobnosti. Poměr podobnosti využívá k výpočtům délek stran (hran) geometrického útvaru. Podobnost trojúhelníků dokazuje na základě vět sss, sus, usu. Sestrojí rovinný obraz podobný danému. Rozdělí úsečku dané délky v daném poměru. Užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami.
Funkce	Rozezná funkční vztah od jiných vztahů. Určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce, sestaví tabulku a sestrojí graf této funkce. Sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce a nepřímé úměrnosti. Rozpozná, zda-li se jedná o funkci rostoucí či klesající. Řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic.Užívá probrané funkce při řešení úloh z praxe.
Goniometrické funkce	Užívá goniometrické funkce ostrého úhlu při výpočtech stran pravoúhlých trojúhelníků, při výpočtech objemů a povrchů těles a při řešení úloh z praxe. Určí hodnoty goniometrických funkcí pomocí tabulek nebo kalkulátoru.
Jehlan, kužel, koule	Sestrojí síť jehlanu. Vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule.
Základy finanční matematiky	Vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře. Určí hledanou jistinu. Provádí jednoduché a složené úrokování. Vypočítá úrok z úroku. Řeší úlohy z praxe.
Základy rýsování	Rýsuje různé druhy čar. Používá tech. písmo. Užívá kóty v jednod. případech ve strojír. a stavebnictví.

5.2.6. CHEMIE

5.2.6.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně nebo kmenové třídě.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

Z průřezových témat se realizují zejména témata **Environmentální výchovy** (Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí a Vztah člověka k prostředí).

Výuka je řízena tak, aby žáci postupně získávali základní poznatky z různých oborů chemie, osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím.

Žáci jsou seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrůznějších oblastech lidské činnosti – v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka. Výuka chemie přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků a učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a praktickým životem.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v chemii směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- porozumět algoritmům (termíny, znaky, symboly)
- plánovat
- provádět pokusy
- pozorovat
- porovnávat
- porozumět informacím
- sebehodnotit se

Kompetence k řešení problémů:

- provádět měření
- vytvářet systém

Kompetence komunikativní:

- komunikovat
- porozumět problémům
- chápat symboliku

Kompetence sociální a personální:

- spolupracovat, pracovat ve skupině

Kompetence občanské:

- myslet globálně
- ochraňovat zdraví
- dodržovat přírodní zákonitosti, vytvořit si kladný vztah k přírodě
- vést zdravý způsob života

Kompetence pracovní:

- hospodařit šetrně
- ochraňovat zdraví
- pracovat přesně

5.2.6.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

CHEMIE – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Bezpečnost při experimentální činnosti - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři	Uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc. Uvede příklady nebezpečných chemických látek, seznámí se s označením těchto látek - piktogramy. Vysvětlí význam H-vět a P-vět a uvede příklady výrobků.
Úvod do chemie -vymezení chemie -látky a tělesa -chemické děje -chemická výroba	Uvede příklady chemických dějů a čím se zabývá chemie. Rozliší fyzikální tělesa a látky. Rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látky. Uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí význam a rizika pro společnost. Objasní jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek.
Vlastnosti látek - skupenství, rozpustnost ve vodě, hustota, tepelná a elektrická vodivost, - změny skupenství – tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace	Uvede fyzikální a chemické vlastnosti látek. Rozliší známé látky podle jejich různých vlastností. Navrhne a provede jednoduché chemické pokusy. Popíše společné a rozdílné oblasti vybraných látek. Rozpozná skupenství látek a jejich změny. Vyhledá v tabulkách hodnoty skupenství, teploty tání, teploty varu a orientuje se v hodnotách.
Směsi - různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) - složky směsí - složení roztoků - hmotnostní zlomek	Rozliší směsi a chemické látky. Rozliší různorodé a stejnorodé směsi. Rozliší suspenzi, emulzi, pěnu, dým, mlhu a uvede příklady. Uvádí příklady směsí. Použije správně pojmy: složka roztoku, rozpuštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok. Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek. Vypočítá složení roztoku (hmotnostní zlomek rozpuštěné látky) a připraví roztok o požadovaném složení.
Oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace	Sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci. Popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace. Navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě. Vysvětlí princip usazování a krystalizace.
Voda a vzduch - voda - druhy vod podle obsahu minerálních látek a podle obsahu nečistot - výroba pitné vody	Rozezná a uvede názvy vody v plynném, kapalném a pevném skupenství. Zhodnotí význam vody pro život na Zemi. Uvede základní vlastnosti vody a využití v praxi. Rozliší vodu destilovanou, pitnou, užitkovou, odpadní

- čistota vody - vzduch-složení, vlastnosti - čistota ovzduší - ozonová vrstva	a uvede příklady jejich výskytu a použití. Uvede princip výroby pitné vody ve vodárnách. Vysvětlí oběh vody v přírodě. Charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek. Zjistí a uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v přírodě i v domácnosti. Navrhne, jak lze v nejbližším okolí omezovat znečišťování vody a vzduchu.
Částicové složení látek - molekuly, atomy - atomové jádro, protony, neutrony - elektrony, elektronový obal atomu, valenční elektrony, ionty - chemická vazba	Uvede příklady dokazující, že látky se skládají z pohybujících se částic. Používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech. Popíše složení atomu a vznik kationtu a aniontu z neutrálních atomů. Jednoduše popíše vznik chemické vazby. Určí druhy chemické vazby pomocí elektronegativity sloučených prvků.
Chemické prvky a chemické sloučeniny - chemické prvky - vybrané názvy a značky chemických prvků - protonové číslo	Používá značky a názvy vybraných chemických prvků. Vysvětlí, co udává protonové číslo. Vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým protonovým číslům a zapíše správně ke značce prvku protonové číslo. Používá pojmy chemická látka, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba. Rozliší chem. značku prvku a chem. vzorec sloučeniny. Odvodí složení chemické látky ze vzorce chem. slouč.
Chemické prvky a periodická soustava chemických prvků - kovy – Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au - slitiny – mosaz, bronz, dural - nekovy –H, O, N, Cl, S,C	Rozliší kovy a nekovy a uvede příklady vlastností a využití vybraných kovů, slitin a nekovů. Zhodnotí vliv činnosti člověka na změny obsahu kyslíku a ozonu v atmosféře Země. Rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledává známé prvky.
Chemické reakce - výchozí látky a produkty - chemické děje - klasifikace chemických reakcí	Rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně. Provede jednoduchou chem. reakci ve školní pracovně. Rozděluje chemické reakce, charakterizuje chemické slučování a rozklad.
Chemické rovnice - zákon zachování hmotnosti - jednoduché chemické rovnice	Uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh. Zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce. Přečte zápis chemické rovnice s užitím názvů chem. látek. Upraví jednoduchou chemickou reakci na chemickou rovnici.
Oxidy – charakteristika - názvosloví - vlastnosti a použití	Charakterizuje oxidy, určí oxidační číslo atomů v oxidech. Zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců názvy. Popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí.

významných oxidů	
Halogenidy - charakteristika - názvosloví - vlastnosti a použití významných halogenidů	Charakterizuje halogenidy, určí oxidační číslo atomů prvku v halogenidech. Zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy. Popíše vlastnosti, použití a význam vybraných halogenidů.
Kyselost a zásaditost roztoků - pH stupnice - indikátory	Rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátoru pH a změří pH indikátorovým papírkem. Orientuje se na stupnici pH. Zapíše rozklad vody na ionty.
Kyseliny - charakteristika - vlastnosti - štěpení kyselin ve vodě - rozdělení - názvosloví kyselin - významné kyseliny - kyselé deště	Charakterizuje kyseliny jako chemické látky, popíše první pomoc při zasažení těmito látkami. Popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, ředění koncentrovaných roztoků. Zapíše z názvů kyselin vzorce a ze vzorců jejich názvy. Vysvětlí vznik kyselých dešťů, zhodnotí jejich vliv na životní prostředí.
Hydroxidy - charakteristika - vlastnosti - štěpení hydroxidů - názvosloví - významné hydroxidy	Charakterizuje hydroxidy, popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, jejich rozpouštění a první pomoc při zasažení lidského těla. Zapíše z názvů hydroxidů vzorce a ze vzorců názvy. Posoudí vliv hydroxidů na životní prostředí.
Neutralizace, soli - podstata neutralizace - vznik solí - názvosloví solí - prakticky významné soli	Vysvětlí pojem neutralizace, provede neutralizaci velmi zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů. Zapíše neutralizaci chemickou rovnicí. Zdůvodní první pomoc. Rozliší, které látky patří mezi soli, připraví jednoduchým postupem sůl. Zapíše z názvů vybraných solí vzorce a ze vzorců názvy. Uvede příklady uplatnění solí v praxi.
Hospodářský významné látky - průmyslová hnojiva - stavební pojiva - keramika	Uvede význam průmyslových hnojiv a posoudí jejich vliv na životní prostředí. Popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv.

CHEMIE – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Redoxní reakce - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - galvanický článek - elektrolýza - řada napětí kovů - koroze	Vysvětlí pojmy oxidace a redukce. Určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce. Popíše princip výroby železa a oceli a zhodnotí jejich význam pro hospodářství. Vysvětlí pojem koroze, uvede příklady činitelů ovlivňující její rychlost, uvede způsoby ochrany před korozí. Rozliší podstatu galvanických článků a elektrolýzy, uvede příklady praktického využití.
Energie a chemická reakce - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - paliva - hoření, hořlaviny a hašení plamene	Rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické. Uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv, popíše jejich vlastnosti, zhodnotí využívání. Posoudí vliv spalování různých paliv na životní prostředí. Rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie. Rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami. Uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení.
Chemické výpočty - látkové množství - molární hmotnost - koncentrace roztoků - jednoduché výpočty z chemických rovnic	Vyhledá molární hmotnosti prvků, vypočítá molární hmotnosti sloučenin. Vypočítá koncentraci roztoku. Vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu z chemické rovnice, aplikuje zákon zachování hmotnosti.
Rychlost chemické reakce - reakční rychlost - podmínky průběhu chemické reakce - faktory ovlivňující rychlost chemické reakce	Definuje reakční rychlost. Popíše, za jakých podmínek chemická reakce proběhne. Uvede faktory ovlivňující rychlost chemické reakce – teplota, koncentrace, plošný obsah povrchu výchozích látek, tlak, katalyzátory. Popíše vliv těchto faktorů na průběh chemických reakcí.
Organická chemie - organická látka - typy vzorců - řetězce org. látek - vlastnosti org. látek	Vysvětlí rozdíl mezi anorganickou a organickou látkou. Uvede vlastnosti organických látek, popíše rozdíl mezi řetězci organických látek. Používá molekulové, strukturní a racionální vzorce k zápisu organických látek.
Uhlovodíky - alkany - alkeny - alkiny -areny - zdroje uhlovodíků	Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití. Uvede nejběžnější zdroje uhlovodíků. Vyhledá a uvede příklady produktů průmyslového zpracování uhlí, ropy a zemního plynu. Vyhledá a uvede příklady havárií způsobených ropou, ropnými produkty a zemního plynu.
Deriváty uhlovodíků - halogenderiváty	Rozliší pojmy uhlovodíky a deriváty uhlovodíků. Rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na

- alkoholy - fenoly - aldehydy - ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace	příkladech vzorců. Rozliší a zapíše vzorce vybraných derivátů a uvede vlastnosti a příklady využití těchto látek. Uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí.
Přírodní látky - sacharidy - tuky - bílkoviny - biokatalyzátory	Rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitamíny, uvede funkce těchto látek a příklady zdrojů pro člověka a posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy.
Plasty a syntetická vlákna - polyethylen, polystyren, polyvinylchlorid - polyamidová a polyesterová vlákna	Rozliší plasty od dalších látek, uvede příklady jejich názvů, vlastností a použití. Posoudí vliv používání plastů na životní prostředí. Rozliší přírodní a syntetická vlákna a uvede výhody a nevýhody jejich používání.
Chemie a společnost - otravné látky - pesticidy - biotechnologie, enzymy - léčiva - drogy - detergenty - potraviny - chemie a životní prostředí	Doloží na příkladech význam chemických výrob pro hospodářství a pro člověka. Uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby a zhodnotí je z hlediska udržitelného rozvoje. Zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů. Vysvětlí pojem biotechnologie a uvede příklady. Zjistí, kde a jak v okolí dochází ke znečišťování životního prostředí, a uvede, jak tomu předcházet. Zachází bezpečně s běžnými mycími a čisticími prostředky. Uvede příklady otravných látek a způsoby boje proti nim. Uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků při konzumování.

5.2.7. FYZIKA

5.2.7.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Fyzika je realizován pouze na 2. stupni základního vzdělávání. Ve všech ročnících se vyučuje tento předmět 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně fyziky nebo ve kmenové třídě.

Ve vzdělávacím oboru **Fyzika** si žáci osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování nejdůležitější fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálním jevům a procesům, vyskytujícím se v přírodě, v běžném životě i v technické či technologické praxi. Významně přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, k přechodu od převážně názorného poznání k poznání reflektujícímu prvky vědeckého poznání, učí žáky přesnému vyjadřování; rozvíjí jejich specifické zájmy a uvádí je do možností a perspektiv moderních technologií.

Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky i k tomu, aby si žáci uvědomovali bohatost a mnohotvárnost skutečnosti i existenci souvislostí a zákonitostí v ní, aby si uvědomovali hodnotu vědeckého poznání i potřebu jeho využívání ku prospěchu jedince i lidské společnosti.

Do předmětu jsou začleněny průřezová témata **Osobnostní a sociální výchova** - rozvíjení dovedností a schopností, **Environmentální výchova -** posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky, **Multikulturní výchova** – vzájemné respektování, **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** - evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj.

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda:** chemie (jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie), přírodopis (světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce – kardiostimulátor), zeměpis (magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava).

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve fyzice směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- vést žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- používat odbornou terminologii
- vést žáky samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací

- nalézat souvislosti mezi získanými daty

Kompetence k řešení problému:

- zadávat takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní:

- pracovat ve skupinách, respektovat názory druhých, diskutovat
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální:

- zadávat úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- navodit situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vést žáky k ochotě pomoci
- vyžadovat dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské:

- vést žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k efektivitě při organizování vlastní práce
- požadovat dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vést žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

5.2.7.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

FYZIKA - 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Látka a těleso	Rozliší na příkladech mezi pojmy těleso a látka. Zjistí, zda daná látka (T) patří mezi látky (T) plyn., kap. či pevné.
Měření délky	Vyjádří výsledek měření čísel. hodnotou a jednotkou. Určí aritm. průměr z namě. hodnot dané veličiny. Užívá hl. jednotku délky , některé její díly a násobky . Změří danou délku vhod. délk. měřidlem.
Měření objemu	Užívá hl. jednotku objemu , některé její díly a násobky. Změří objem kapa.i pev. tělesa odměrným válcem a zapíše výsledek měření pomocí značek.
Měření hmotnosti	Užívá hlavní jednotku hmotnosti , některé její díly a násobky. Popíše rovnoram.váhy, používá je pro měření hmotnosti tělesa. Zapíše výsledek měření pomocí značek.
Hustota	Používá jednotky hustoty kg/m^3 a g/cm^3 . Vyhledává hustoty látek v tabulkách. Z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah $\rho=m/V$.
Měření času	Užívá hlavní jednotku času (s) i jednotky vedlejší. Změří čas a zapíše výsledek pomocí značek.
Měření teploty	Užívá jednotku teploty °C, změří teplotu teploměrem. Na jednoduchých pokusech vysvětlí změnu objemu kapalného, pevného i plynného tělesa při změně teploty.
Měření času	Užívá hlavní jednotku času (s) i jednotky vedlejší. Změří čas a zapíše výsledek pomocí značek.
Měření teploty	Užívá jednotku teploty °C, změří teplotu teploměrem a zapíše výsledek. Popíše teploměr a termograf. Na jednoduchých pokusech vysvětlí změnu objemu kapalného, pevného i plynného tělesa při změně teploty.
Částicová stavba látek	Vysvětlí, že látky se skládají z částic a částice jsou v neustálém neuspořádaném pohybu, popíše Brownův pohyb, difúzi. Správně používá pojem atom, molekula, iont. Popíše model atomu, pojmenuje jeho části i částice v nich.
Elektrický obvod	Nakreslí schématické značky jednotlivých součástek el. obvodu, nakreslí schéma jednoduchého el. obvodu, umí ho i sestavit. Používá pojmy el. proud, el. napětí, rozděluje látky na vodiče a izolanty.

FYZIKA – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Pohyb a klid tělesa	Určí, zda-li je dané těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu. Rozliší různé druhy pohybů. Využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles.
Síla	Změří velikost působící síly siloměrem. Užívá s porozuměním vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností tělesa F=m.g při řešení jednoduchých úloh. Znázorní sílu pomocí orientované úsečky, vyjmenuje značku i jednotku síly, zná její násobky i díly.
Skládání sil	Skládá 2 síly působící stejným i opačným směrem a to jak výpočtem, tak graficky, užívá pojem výslednice sil.
Účinky síly	Na příkladech rozlišuje účinky posuvné , otáčivé a deformační.
Posuvné účinky síly	Využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil.
Tření	Užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu. Navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly.
Otáčivé účinky síly	Využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací.
Deformační účinky síly	Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy na níž síla působí.
Světelné jevy	Používá pojmy svět. zdroj, opt. prostředí, šíření světla. Zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu. Vysv.vznik stínu i polostínu. Vyjm.měsíční fáze, zatmění Slunce i Měsíce. Formuluje zákon odrazu světla , dokáže ho ověřit na pokusu. Sleduje zobrazení tělesa rovinnným zrcadlem a grafickyho znázorní. Rozlišuje kulová zrcadla a popíše jejich použití v praxi.
Zvukové jevy	Popíše zdroje a druhy zvuku, prostředí , kterým se zvuk šíří. Vysvětlí kmitočet a na základě něho výšku tónu. Podle obrázku popíše stavbu ucha i důl. části pro přijímání zvuků. Určí hranice slyšitelnosti podle kmitočtu, používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk a dokáže je určit podle kmitočtu. Popíše nucené chvění a rezonanci, pozná tóny harmonické. Vysvětlí vznik ozvěny, vysvětlí pojem dozvuk. Je seznámen s přibližnými hladinami zvuku v dB, určí práh slyšení i práh bolesti. Popíše proč je nebezpečné pobývat dlouho a často ve velkém hluku.

FYZIKA – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Elektrické jevy	Spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů a s existencí volných částic s elektrickým nábojem ve stavbě látek. Používá pojem elementární náboj a jednotku coulomb.
Elektrický proud	Popíše elektrický proud jako usměrněný pohyb volných částic. Určí zdroje stejnosměrného napětí – el. články. Vysloví Ohmův zákon a aplikuje ho v jednotlivých výpočtech napětí, proudu i odporu. Sestaví el. obvod a pomocí měřících přístrojů změří napětí i proud v jednotlivých částech obvodu.
Elektromagnetické jevy	Spojuje magn. pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem v elektrickém poli. Vysloví Ampérovo pravidlo pravé ruky a dokáže ho použít na příkladech. Popíše elektromagnet. Při pokusu ukáže pohybové a otáčivé účinky magnet. pole na vodič, kterým prochází el. proud. Popíše elektromotor a elektromag. indukci.
Střídavý proud	Rozliší stejnosměrný proud od střídavého. Popíše základní principy vzniku střídavého proudu. Vysvětlí pojem perioda a kmitočet. Popíše transformátor.
Vedení el. proudu v polovodičích	Popíše změnu odporu v polovodičích, pojmenuje některé druhy polovodičů – fotorezistor, termistor. Popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N. Popíše princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru. Rozliší vodič, izolant a polovodič.
Bezpečné zacházení s elektrickými zařízeními	Řídí se základními bezpečnostními pravidly pro práci s elektrickým proudem.
Mechanické vlastnosti kapalin	Objasní účinky vnější tlakové síly na hladinu kapaliny, k vysvětlení jevů užívá Pascalova zákona. Nakreslí jednoduché schéma hydraulického zařízení, vysvětlí je a popíše jeho užití v praxi. Na základě pokusů se seznámí s účinkem gravitační síly na kapalinu, popíše tlakovou sílu kolmo na dno i hydrostatický tlak, vysvětlí jeho příčiny. Vysvětlí existenci a příčiny vztlakové síly, její využití v praxi, užívá Archimedův zákon, dokáže jej vysvětlit i jeho poznatky používá k výpočtům . Popíše podmínky pro plování,vznášení se a potápění těles v klidných tekutinách.
Mechanické vlastnosti plynů	Vysvětlí pojmy a příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly s ním související, ověří to pokusem.

FYZIKA – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Práce, výkon	Používá pojmy mechanická práce a výkon. Určí, kdy těleso ve fyzice práci koná. S porozuměním používá vztah W=F.s a P=W/t při řešení problémů a úloh.
Polohová a pohybová energie	Popíše vzájemnou přeměnu polohové a pohybové energie v gravitačním poli Země. Objasní , že změna pohybové energie, polohové energie v gravitačním poli Země a energie pružnosti jsou vždy spojeny s konáním práce.
Vnitřní energie, teplo	Pojem vnitřní energie používá k vysvětlení fyzikálních jevů, spojuje její změny s ději konání práce a tepelné výměny. Používá teplo jako fyzikální veličinu ekvivalentní mechanické práci. Užívá vzorec pro výpočet tepla a používá jej k výpočtu tepla a hmotnosti, popřípadě změny teploty. Používá tabulky k vyhledávání měrné tepelné kapacity látek. Vysvětlí , co tato veličina udává.
Změny skupenství látek	Rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a určí praktický příklad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kapalnění, sublimace a desublimace). Určí skupenské teplo tání u některých látek. Zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, vysvětlí základní meteorologické děje, objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě.
Jaderná energie	Popíše stavbu atomu, používá pojmy nukleony, nukleonová čísla, vysvětlí pojem nuklidy. Rozliší 3 druhy záření – alfa, beta i gama , jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi. Na některých známých přirozených radionuklidech popíše proces přeměny i užití radioaktivity v různých oborech činností. Popíše řetězovou reakci i uvolňování jaderné energie. Za pomocí obrázku popíše jaderný reaktor. Zhodnotí nebezpečí jaderných reakcí i způsob ochrany.
Elektromagnetické záření	Užívá přehled elektromagnetických vln, vysvětlí pojem vlnová délka, posoudí hodnotu rychlosti světla ve vakuu. Popíše podstatu světla, prostředí, v jakém se elektromagnetické vlny šíří, zdroje záření i jejich způsob užití.
Země a vesmír	Vyjmenuje planety Sluneční soustavy a má představu o jejich rozložení na obloze. Vysvětlí souvislosti mezi pohyby těles Sluneční soustavy a gravitační silou Země a jiných planet, jejich měsíců. Orientuje se na obloze, vyhledá nejznámější hvězdy a souhvězdí.

5.2.8. PŘÍRODOPIS

5.2.8.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět přírodopis má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Je založen na funkční integraci poznatků z biologických a z dalších přírodovědných předmětů. Obsah učiva je strukturován tak, aby si žáci v průběhu vzdělávání vytvořili ucelenou představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou, seznámili se s mnohotvárnými formami života na Zemi a naučili se správně chápat spjatost člověka a jeho života s přírodou a jejími zákonitostmi.

Učení je spojeno se zkušenostmi a dovednostmi získávanými při pozorování, srovnávání a pokusech. Výuka probíhá většinou ve třídách.

Do předmětu jsou začleněny dva tematické okruhy průřezového tématu

Enviromentální výchova 7. třída **– Ekosystémy,** 9. třída – **Lidské aktivity a problémy ŽP.**

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- žáky vést k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- při výuce motivovat žáky v co největší míře s problémovými příklady z praktického života
- zdokonalovat u žáků kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, třídit je a vhodným způsobem je využívat
- vést je úměrně věku k používání internetu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- učit žáky vhodnou formou vyjádřit svůj názor a naslouchat názoru druhého
- žáky vést ke spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- během vyučování využívat skupinové práce
- dbát, aby žáci respektovali předem daná pravidla
- učit žáky základům týmové práce

Kompetence občanské:

- dbát, aby žáci respektovali pravidla chování ve třídě navazující na řád školy
- učit žáky při pobytech v přírodě chovat se jako dospělé osoby

Kompetence pracovní:

- doplňovat výuku o praktické exkurze
- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení a přispívat tak ke správné profesní orientaci

5.2.8.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOPIS – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Vznik a vývoj Země **Látky anorganické a organické** **Vznik a vývoj atmosféry** **Názory na vznik světa a života**	Orientuje se v názorech na vznik Země a života. Rozlišuje anorganické a organické látky (T, C, B, voda, vzduch kyslík, dusík uhlík). Odliší atmosféru, hydrosféru, vysvětlí funkci ozonosféry. Uvědomuje význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život
Počasí a podnebí	Vysvětlí vliv klimatických změn na živé organismy a na člověka. Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi různých ekosystémů. Charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi.
Organismy mnohobuněčné **Řasy mnohobuněčné** **Houby mnohobuněčné** **- bez plodnice** **- s plodnicemi** **Zásady správného houbaření** **Lišejníky** **Živočichové mnohobuněční** **Žahavci** **Ploštěnci** **Tasemnice** **Hlísti** **Měkkýši** **Kroužkovci** **Členovci - Pavoukovci** **- Korýši** **- Hmyz** **Hmyz s proměnou nedokonalou** **Hmyz s proměnou dokonalou** **Životní prostředí hmyzu, přizpůsobení** **Ostnokožci**	Rozlišuje jednobuněčné a mnohobuněčné organismu. Nakreslí a popíše stavbu těla hub - rozmnožovaní, pozná několik druhů vybraných hub, zachází správně s houbami. Vysvětlí pojem soužití (lišejník). Charakterizuje stručně znaky, stavbu, život. Charakterizuje stručně znaky, stavbu a život vybraných žahavců (např. nezmar hnědý, sasanka mořská, medúza), ploštěnců (např. tasemnice), kroužkovců (např. pijavka lékařská, pijavka koňská, nitěnka obecná), měkkýšů (např. hlemýžď zahradní, plovatka bahenní, slimáček polní, perlotvorka mořská, sépie mořská). Vysvětlí pojmy tkáň, orgán, orgánová soustava, zkamenělina, trilobit, vnější kostra, článkované tělo, potravní řetězec, potravní pyramida, biologická ochrana (např. mandelinka - mšice). Popíše vnější a vnitřní stavbu těla členovců (rozdělení na korýše, pavoukovce, hmyz) některé druhy z nich určit. Pozoruje projevy života členovců, provede záznam pozorování a schematické znázornění pozorovaného objektu. Vysvětlí otázku „škodlivosti a užitečnosti“ organismů.

PŘÍRODOPIS – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Vyšší živočichové **Strunatci** **Pláštěnci** **Obratlovci** **- kruhoústí** **- paryby** **- ryby** **- obojživelníci - ocasatí, bezocasí** **- plazi - želvy, krokodýli, šupinatí**	Vysvětlí rozdíl mezi strunatci (struna hřbetní) a obratlovci (obratle). Nakreslí jednoduchý náčrt těla ryby. Popíše stavbu a funkci přizpůsobení ryb prostředí. Určí některé z našich i mořských ryb (např. pstruh obecný, lipan podhorní, lín obecný, ouklej obecná, sumec velká, okoun říční, sleď obecný, sardinka obecná, makrela obecná, treska velká). Srovná diakritické znaky různých druhů ryb, zjišťuje jejich odlišnosti ve srovnávání s obojživelníky, zhodnotí význam obojživelníků v přírodě, určí některé zástupce a vysvětlí důvody jejich ochrany. Určí vybrané druhy našich i jinde žijících plazů (např. želva bahenní, krokodýl nilský, aligátor severoamerický, ještěrka obecná, slepýš křehký, užovka obojková, zmije obecná, kobra indická, hroznýš královský). Poskytne první pomoc při uštknutí hadem
Ptáci **První ptáci** **Stavba ptačích těl (potrava, výchova mláďat, přizpůsobení)** **Chování ptáků (orientace v prostředí, potravní chování, komunikace, sociální chování, ptačí tahy)** **Život a význam některých druhů ptáků** **Biologická rovnováha**	Určí běžné druhy ptáků, zejména žijící v regionu. Pozoruje, kreslí a popíše ptačí pera, vejce, stavbu těla ptáků, zdroje potravy. Charakterizuje etologické rysy ptáků. Vysvětlí pojem biologická rovnováha
Vyšší rostliny **Přechod rostlin na souš** **Výtrusné rostliny** **Mechy** **Kapradiny** **Přesličky, plavuně** **Pletiva rostlinných těl**	Objasní pojem vyšší rostliny. Pozoruje lupou mikroskopu mechy, kapradiny, rozlišuje jejich části. Určí běžné druhy mechorostů, kapraďorostů, přesliček, plavuní. Vysvětlí funkce jednotlivých druhů pletiv.
Nahosemenné rostliny **Jehličnany** **Les, význam, ochrana** **∗ průřezové téma** **Enviromentální výchova** **→ Ekosystémy**	Objasní pojem nahosemenná rostlina, společenstvo, ekosystém. Určí některé druhy jehličnanů. Vysvětlí význam lesa pro přírodu a pro lidi.
Krytosemenné rostliny **Základní orgány rostlin** **Kořen** **Stonek** **List**	Vysvětlí pojem nahosemenná, krytosemenná rostlina, jednoděložná – dvouděložná. Nakreslí a popíše stavbu kořene, stonku (druhy), listu, květu. Rozliší některá květenství. Objasní pojmy opylení, oplození. Určí druhy plodů. Vysvětlí význam zoologických a botanických

Květ, květenství **Rozmnožování rostlin** **Semena a plody** **Třídění krytosemenných rostlin /jednoděložné, dvouděložné/** **Příklady některých čeledí** **Hospodářsky důležité rostliny** **Botanické a zoologické zahrady** **Ochrana přírody, přírodních parky a další chráněné území v ČR**	zahrad, ochrany přírody.

PŘÍRODOPIS – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Savci **Vývoj savců** **Třídění savců** - **vejcorodí** - **živorodí** - **placentální** **Přizpůsobení savců prostředí** **Stavba těla** **Rozšíření savců** **Kriticky ohrožené druhy** **Domestikace, etologie, ekologie** **Savci jednotlivých světových biomů**	Vypráví o životě, přizpůsobení, výživě vybraných druhů. Popíše, porovná vnější a vnitřní stavbu těla. Určí některé vybrané zástupce. Uvede příklady chovu domestikovaných savců. Vyhledává odbornou literaturu a vypracuje z ní výpisky. Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy.
Názory na vznik člověka **Živočišný předchůdce**	Uvede příklady názorů na vznik člověka. Stručně charakterizuje hlavní etapy vývoje.
Základy genetiky (geny, genetika, chromozomy) **vývoj člověka před a po narození**	Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě. Uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismu. Stručně popíše jednotlivé etapy vývoje jedince
Stavba těla a funkce jednotlivých orgánů **buňka, tkáně, orgány soustavy** **opěrná a pohybová** **trávicí, dýchací, vylučovací** **rozmnožovací, kožní** **nervová, smyslová** **soustava žláz s vnitř. sekrecí**	Objasní stavbu orgánů a orgánových soustav. Vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav. Posoudí význam péče o jednotlivé orgánové soustavy.
Nemoci **Úrazy a první pomoc**	Objasní pojmy prevence, epidemie, karanténa. Poskytuje předlékařskou pomoc. Rozlišuje vstupní brány nemoci
Výživa a zdravý životní styl **Základní složky potravy** **Škodlivé látky v potravním řetězci** **Vlivy návykových látek** **Duševní hygiena**	Uvede základní složky potravy. Objasní pozitivní i negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka. Objasní rizika spojená se zneužíváním návykových látek.
PŘÍRODOPIS – 9. ROČNÍK	

Učivo	Očekávané výstupy
Jak vznikl svět **Vznik Země jako planety** **Vnitřní stavba Země** **Geologické vědy, éry**	Diskutuje o názorech na vznik Země, složení vesmíru. Popíše stavbu Země. Objasní náplň jednotlivých geologických věd.
Utváření zemského povrchu **Pohyb kontinentů** **Vnitřní geologické děje** **Poruchy zemské kůry** **Sopečná činnost** **Zemětřesení** **Magma a vyvřelé horniny**	Rozlišuje důsledky vnitřních geologických dějů. Vysvětlí tyto děje. Posoudí nebezpečí pro člověka. Uvede nejdůležitější horniny vyvřelé. Stručně popíše složení a význam.
Vnější geologické děje **Zvětrávání** **Usazené horniny** **- úlomkovité** **- organogenní** **Činnost vody** **Činnost moře** **Činnost ledovců** **Činnost větrů** **Činnost organismu a člověka** **Působení gravitace** **Horniny - chemické** **- přeměněné**	Vysvětlí vnější geologické děje. Objasní důsledky těchto dějů. Určí a stručně popíše běžné horniny, vysvětlí jejich původ. Uvědomuje si význam vody a teploty prostředí pro život
Minerály a jejich vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití **Ložiska** **Přírodní zdroje a jejich využívání**	Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané minerály. Využívá základní principy krystalografie Zhodnotí praktický význam nerostů. Orientuje se v problematice ochrany a využití přírodních zdrojů.
Dějiny Země **Geologická období** **Geologická stavba území ČR**	Rozlišuje jednotlivá geologická období. Vysvětlí geologický vývoj a stavbu ČR.
Vývoj člověka **Člověk mění přírodu** **Zvyšování počtu lidí**	Stručně charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka. Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem. Vysvětlí, jak se může člověk podílet na zhoršování či zlepšování životního prostředí. Uvědomuje význam vlivů znečištěného ovzduší.
Pedologie **- vznik půd** **- typy půd** **- význam půd** **Voda a její význam a ochrana** **Vzduch a jeho význam a**	Rozlišuje hlavní půdní typy a jejich význam. Uvědomuje si význam vody a vzduchu a jeho ochrany. Zhodnotí klady a zápory vlivu člověka na jednotlivé složky životního prostředí. Získává informace z probraného učiva. Chápe příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí)

ochrana **Funkce krajiny** **Přírodní katastrofy** **Chráníme svět** **∗ průřezové téma** **Enviromentální výchova -** **Vztah člověka k prostředí**	a ochranu před nimi.

5.2.9. ZEMĚPIS

5.2.9.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Výuka zeměpisu navazuje na předměty 1. stupně – především vlastivědu. Předmět zeměpis je vyučován ve všech ročnících 2.stupně ZŠ s dotací 2 hodiny týdně.

Učivo je rozděleno do několika učebních celků: vesmír, kartografie, fyzická geografie, sociální geografie, regionální geografie (světadíly, oceány, Evropa, Česká republika). Probírané učivo má přímou vazbu na předměty jako je dějepis, přírodopis,
občanská výchova. Společenská, politická a hospodářská složka učiva převažuje nad učivem o přírodních systémech.

Zeměpis se v mnoha výstupech hlouběji zabývá tématickými okruhy jednotlivých průřezových témat – **Osobnostní a sociální výchova** (Poznávání lidí), **Multikulturní výchova** (Etnický původ), **Environmentální výchova** (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí).

V předmětu převládá kompetence k řešení problémů. Podstatné místo zaujímá tvořivost a vyhledávání a třídění informací. Komunikace a spolupráce je vedením mnoha hodin upevňována kooperativním vyučováním a projektovými metodami.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v zeměpise směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- algoritmizace (znaky, termíny, symboly)
- plánování
- pozorování
- porovnávání
- porozumění informacím
- sebehodnocení

Kompetence k řešení problému:

- měření
- práce s informacemi
- systém

Kompetence komunikativní:

- komunikace
- porozumění informacím
- symbolika

Kompetence sociální a personální:

- spolupráce ve skupině
- vedení diskuse, respektování jiných názorů

Kompetence občanské:

- globální myšlení
- ochrana zdraví
- přírodní zákonitosti
- vztah k přírodě
- způsob života

Kompetence pracovní:

- hospodaření
- ochrana zdraví
- přesnost

5.2.9.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ZEMĚPIS – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Planeta Země **-vesmír, Slunce, Měsíc, Sluneční soustava** **-tvar, rozměry, velikost a pohyby Země** **-střídání dne a noci** **-střídání ročních období** **-světový čas, časová pásma, datová hranice**	Chápe, vysvětlí a popíše základní koncepce vzniku Země. Popíše Zemi a ostatní komponenty Sluneční soustavy. Vyjmenuje důkazy kulatosti Země, jaké vykonává pohyby a co je jejich důsledkem.
Mapa – obraz Země **-co je mapa, jak vzniká** **-druhy map** **-globus** **-zeměpisná síť** **-zeměpisné souřadnice** **-měřítko map** **-práce s mapou**	Chápe a používá s porozuměním základní geografickou, a kartografickou terminologii. Objasní pojmy: mapa, měřítko mapy, zeměpisné souřadnice, obsah map, mapování. Porozumí a umí určit geografickou polohu místa na mapě. Pracuje s atlasem.
Přírodní složky a oblasti Země **-krajinná sféra** **-přírodní sféra(litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra)**	Chápe a umí vysvětlit základní pojmy ze všech oblastí přírodních složek Země. Rozlišuje , vyjmenuje, charakterizuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry. Orientuje se v objektech, jevech a procesech jednotlivých složek přírodní sféry. Pracuje s atlasem.
Přírodní sféry na planetární úrovni: **-geografické pásy** **-šířková pásma** **-výškové stupně**	Chápe, rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemné souvislost a podmíněnost. Rozeznává, pojmenuje a klasifikuje geografické pásy a výškové stupně. Pracuje s atlasem.
Jak žijí lidé na Zemi **-domov,obec,stát,světadíl** **-lidé na Zemi, kde žijí, jak se liší** **-lesy, voda** **-obživa lidí** **-přírodní zdroje na Zemi** **-výroba na Zemi**	Umí vysvětlit základní pojmy. Posuzuje a srovnává rozmístění obyvatel podle různých kritérií. Chápe podstatu struktury lidí podle ras, náboženství… Dokáže uvést jednotlivé příklady. Vysvětlí zaměření zemědělské výroby v jednotlivých podneb. pásech. Vysvětlí vazby mezi průmyslem a nerost. surovinami.

- doprava na Zemi **-služby lidem** **-rozdělení Zemí podle vyspělosti**	Charakterizuje druhy dopravy. Hodnotí kvalitu a služby v místní oblasti. Chápe rozdíly v termínech vyspělá a rozvojová země,umí je vysvětlit. Pracuje s atlasem.

ZEMĚPIS – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Jak je svět rozdělen – oceány a pevniny,státy a jejich hranice	Rozlišuje, porovnává, přírodní a společenské atributy pro vymezení, ohraničení a lokalizaci, má přehled o základním rozdělení povrchu Země, vysvětlí základní pojmy. Pracuje s atlasem.
Oceány, jejich rozdělení, charakteristika a význam	Lokalizuje na mapách a porovnává rozdíly, rozumí příčinám přírodních katastrof v oceánech a na pobřeží. Pracuje s atlasem.
Antarktida,Arktida	Vymezí, rozlišuje a popíše odlišnosti, vnímá citlivé prostředí vzhledem k zásahům člověka. Pracuje s atlasem.
Afrika –přírodní, společenské, politické a hospodářské poměry, regiony-Severní Afrika, Sahel, Země Guinejského zálivu,Východní a Jižní Afrika , Afrika včera, dnes a zítra	Vymezí, porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti,vyhledává na mapě, uvádí jevy do vzájemných souvislostí, charakterizuje jednotlivé regiony a porovnává jejich odlišnosti s využitím tematických map,chápe problémy současné Afriky. Pracuje s atlasem.
Amerika – přírodní, společenské, politické a hospodářské poměry,severoamerické, středoamerické a jihoamerické regiony, Kanada, USA	Vymezí, porovnává, odůvodní a přiměřeně hodnotí polohu,rozlohu,přírodní,kulturní,společenské,politické,hospodářské poměry,zvláštnosti a podobnosti,vyhledává na mapě, uvádí jevy do vzájemných souvislostí, uvědomuje si rizika poškozování přírody. Pracuje s atlasem.
Austrálie a Oceánie - přírodní, společenské, politické a hospodářské poměry, regiony, jak se žije v Austrálii	Vymezí,porovnává,odůvodní a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, vyhledává na mapě, uvádí jevy do vzájemných souvislostí. Pracuje s atlasem.

ZEMĚPIS – 9. ROČNÍK

ZEMĚPIS – 8. ROČNÍK

Učivo	Očekávané výstupy
Evropa –historický vývoj evropské civilizace,co Evropany rozděluje a spojuje, přírodní podmínky, oblasti a zdroje v Evropě,obyvatelstvo a osídlení – přirozený pohyb, struktura, migrace v Evropě, města,hospodářství Evropy,evropské regiony – hledání řádu v různosti : Střední Evropa,Severní Evropa, Západní Evropa,Jižní Evropa, Jihovýchodní Evropa, Východní Evropa Evropská unie	Vymezí hranice Evropy, uvědomuje si význam polohy, objasní jeho postavení ve světě, uvede příklady základních evropských rysů. Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry jednotlivých států Evropy, jejich zvláštnosti, podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých regionů, vyhledává potřebné informace na různých druzích map v atlasu, orientuje se v mapách ,dokáže lokalizovat základní jevy na mapě a podá jejich charakteristiku, tvůrčím způsobem – prezentacemi - interpretuje své získané poznatky. Popíše hlavní význam a základní principy sjednocování Evropy, funkci a orgány Evropské unie a její současné problémy. Pracuje s atlasem.
Česko v Evropě – vývoj státního území,územní rozdíly **Česko – přírodní poměry Česká vysočina a Karpaty,krajiny, surovinové zdroje, ochrana krajiny a prostředí** **Česko – obyvatelstvo a osídlení – sonda do české populace, migrace, život ve městech a na venkově** **Česko – hospodářství – vliv politiky na hospodářství,zemědělství, průmysl a služby, doprava ČR**	Dokáže zhodnotit geografickou polohu Česka v rámci Evropy, z historie demonstruje změny rozlohy státu, charakterizuje geologický vývoj a jeho vliv na reliéf, rozlišuje hlavní geomorfologické jednotky, ví, jak ledovec ovlivnil naši krajinu. Popíše, lokalizuje na mapě povrch a jeho členění, určuje horopisné celky, přírodní krajiny, má představu o surovinových zdrojích na území ČR a vliv těžby na krajinu.Uvědomuje si nutnost ochrany přírody a zná její systém. Charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva a půd, rostlinstva a živočišstva. Dokáže popsat vývoj počtu obyvatel, počet obyv., hustotu zalidnění,vysvětlí základní demografické pojmy, strukturu obyvatel, národnostní složení a menšiny. Dokáže popsat v zákl. rysech vývoj ekonomiky, současný průmysl,zemědělství jako celek a zákl. zeměd. oblasti, postavení služeb a specifické rysy jednotlivých druhů dopravy v rámci ČR. Orientuje se v různých druzích map v atlasu.

Učivo	Očekávané výstupy
Regiony Česka: **Praha** **Středočeský kraj** **Jihočeský kraj** **Plzeňský kraj** **Karlovarský kraj** **Ústecký kraj** **Liberecký kraj** **Královehradecký kraj** **Pardubický kraj** **Vysočina** **Jihomoravský kraj** **Olomoucký kraj** **Zlínský kraj** **Moravskoslezský kraj**	Zná strukturu administrativního uspořádání,charakterizuje, porovnává, vymezí jednotlivé kraje,orientuje se v mapě. Popíše významné atraktivity kraje. Vysvětlí základní pojmy vztahující se k jednotlivým krajům. Umí zdůvodnit vztahy mezi průmyslovou a rekreační krajinou. Pracuje s atlasem.
Svět kolem nás: **Globalizace** **Rozdíly ve vyspělosti zemí** **Integrace zemí** **Kulturní rozmanitosti lidstva** **Mezinárodní migrace** **Osídlení**	Vysvětlí, chápe základní pojmy, uvádí konkrétní příklady v různých oblastech života, jejich příčiny a dopady.Rozpozná a popíše pozitivní a negativní jevy související s prolínáním světových kultur, migrace apod., zaujímá k problematice své stanovisko. Pracuje s atlasem.
Zemědělská výroba **Průmysl** **Doprava** **Služby** **Cestovní ruch**	Vysvětlí, chápe základní pojmy,charakterizuje, lokalizuje a popíše typy zemědělství, rozdělí průmysl a těžbu nerostných surovin, dopravu, služby a cestovní ruch. Pracuje s atlasem.
Globální změny klimatu **Člověk a přírodní katastrofy** **Rozmanitost živé přírody**	Zná principy skleníkového efektu,, rozumí základním pojmům, uvádí druhy přírodních katastrof, jejich příčiny, důsledky a způsoby ochrany. Lokalizuje oblasti na mapách.

5.2.10. DĚJEPIS

5.2.10.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět dějepis má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Je vyučován od 6. do 9. ročníku. Předmět dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Důležité je zejména poznávání dějů a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale i kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu.

Do předmětu jsou začleněny tematické okruhy průřezového tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech:**

- **Evropa a svět nás zajímá** – 9. ročník
- **Objevujeme Evropu a svět** – 7. ročník
- **Jsme Evropané** – 9. ročník

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu dějepis směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- rozvíjet zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- poznávat změny způsobu života lidí v nejdůležitějších epochách dějinného vývoje

Kompetence k řešení problémů:

- odhalovat kořeny společenských jevů a změn, promýšlet jejich souvislosti
- orientovat se v dějinách, chápat smysl událostí a činů osobností, které ovlivňovaly jejich běh a společenský vývoj
- naučit se zařazovat události do chronologické následnosti, vysvětlovat jejich vzájemné vztahy

Kompetence komunikativní:

- rozlišovat mýty a skutečnost, hodnotit fakta, posuzovat společenské jevy současnosti i minulosti
- vytvářet schopnost využívat jako zdroj informací různých verbálních i neverbálních textů
- výstižně charakterizovat a vysvětlovat nejdůležitější historické události a zaujímat vlastní stanovisko

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjet orientaci v mnohotvárnosti historických a politických faktů každodenního života, poznávat a posuzovat každodenní situace a události ve vzájemných vazbách

Kompetence občanské:

- získávat orientaci v dějinách, rozvíjet zájem o veřejné záležitosti, utvářet vědomí vlastní identity
- vést k úctě ke kulturnímu dědictví lidstva i vlastního národa, vychovávat smysl pro odlišnosti jiných národů, pochopit potřebu života v míru

Kompetence pracovní:

- utvářet pozitivní vztahy v prostředí školy
- doplňovat výuku o praktické exkurze
- vést k objektivnímu sebehodnocení a přispívat tak k správné profesní orientaci

5.2.10.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

DĚJEPIS – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Úvodem	Vysvětlí smysl historického zkoumání. Dá příklad historických pramenů. Rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před naším letopočtem a našeho letopočtu.
Jak vznikl člověk	Objasní dvě varianty vzniku člověka. Vyjmenuje vývojové stupně člověka, uvede hlavní přínos jednotlivých typů, zná dobu jejich existence, uvede příklad naleziště na našem území.
Lidská společnost v pravěku (starší doba kamenná, mladší a pozdní doba kamenná, doba bronzová a železná)	Uvede základní časové mezníky jednotlivých období, závěr o nerovnoměrnosti vývoje v různých částech světa. Popíše život člověka v paleolitu a u dalších období uvádí, v čem se podoba a kvalita života měnila ve srovnání s předchozími obdobími. Vysvětlí změny ve společnosti provázející vývoj. Uvede příklady archeologických kultur na našem území.
První státy - oblasti Mezopotámie, Egypta, Indie a Číny	Ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách. Vysvětlí pojem stát a jeho funkci.. Dá příklady památek nebo objevů a základů věd pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států.
Antika Řecko	Na mapě prokáže základní orientaci. Popíše přírodní podmínky. Vypráví o jednotlivých etapách řeckých dějin, především o životě v Aténách a Spartě, řecko-perských válkách, Peloponéské válce, Alexandru Makedonském. Uvede příklady, v čem byl v oblasti kultury přínos Řecka pro civilizaci. Dokáže uvádět i konkrétní jména.
Antika Řím	Na mapě prokáže základní orientaci Popíše přírodní podmínky Itálie. Vypráví o jednotlivých etapách římských dějin, především o začátku republiky, válkách s Kartágem, Spartakově povstání, Caesarovi a vzniku republiky, vzniku císařství, krizi císařství, zániku Západořímské říše. Uvede příklady přínosu římské kultury pro civilizaci, dovede uvést i konkrétní jména.

DĚJEPIS – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Zrod středověké Evropy: Stěhování národů	Objasní úlohu Hunů, na mapě ukáže pravlast Slovanů, vysvětlí jejich rozdělení.
Byzantská říše	Vysvětlí návaznost na východořímskou říši, uvede příklady byzantského kulturního slohu.
Franská říše	Uvede příklady kulturního přínosu. Podá důkazy o významu osobnosti Karla Velikého, zná rozdělení říše.
Arabská říše	Popíše okolnosti vzniku islámu, objasní jeho základní termíny, uvede příklady vyspělé arabské kultury.
Normané	Popíše životní styl Normanů, jejich výboje dá do souvislosti se vznikem sjednocené Francie a Anglie.
Sámova říše	Popíše život Slovanů v době jejich příchodu k nám, zná základní údaje o Sámově říši.
Velkomoravská říše	Dokáže zhodnotit význam říše politický a kulturní. Zná hlavní představitele, vysvětlí příčiny zániku říše.
Vznik českého státu	Rozliší počátky státu, vyjmenuje hlavní osobnosti a uvede přínos či událost spojenou s jejím jménem. Zná pojem románská kultura a dokáže podat její příklady, hlavně ve stavitelství.
Vztahy k sousedním zemím	Srovnáním časových údajů zjistí přibližnou souběžnost s počátky Českého státu (Svatá říše římská, Kyjevská Rus, Polsko, Uhry).
Český stát v 11. – 13. století	Dokáže vyjmenovat osobnosti přem. knížat a králů, hl. události. Objasní pokrok v zemědělství – kolonizace, trojpolní systém – a dá ho do souvislosti s rozvojem obchodu a vznikem měst. Vysvětlí pojmy spojené s městy.
Pohled do světa	Vypráví o příčinách a důsledcích křížových výprav.
Český stát za Lucemburků	Vyjmenuje a zhodnotí Lucemburky na českém trůnu, vyzvedne osobnost Karla IV., vysvětlí rozpory.
Gotická kultura	Uvede znaky a příklady gotických staveb (i v regionu).
Husitství	Objasní nepořádky v církvi, vysvětlí Husovy reformní myšlenky, popíše události spojené s Husem.
Český stát za Jiřího z Poděbrad a Jagellonců	Zhodnotí osobnost Jiřího z Poděbrad a jeho vládu. Popíše vnitřní spory mezi šlechtou a městy .
Objevné plavby	Popíše při práci s mapou objevné plavby, uvede příčiny a důsledky těchto objevů.
Renesance, humanismus	Objasní souvislost s antikou, popíše typickou renesanční stavbu, uvede hlavní osobnosti, vysvětlí podstatu humanismu.

DĚJEPIS – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Svět v 16. století	Doloží mocnou pozici Habsburků v Evropě. Objasní vliv tureckého nebezpečí na evropské dění. Orientuje se v nově vzniklé náboženské situaci v Evropě, vysvětlí pojmy reformace, protireformace.
Habsburkové na českém trůnu, vznik habsburské monarchie	Popíše okolnosti nástupu Habsburků na český trůn. Vysvětlí podstatu jejich sporu s českými stavy. Popíše průběh stav. povstání a vysvětlí obnovené zřízení zemské.
Třicetiletá válka	Vysvětlí příčiny tohoto mocenského sporu. Zhodnotí výsledek války (Vestfálský mír).
Svět ve 2. polovině 17. a v 18. stol. – nástup kapitalistických vztahů	Vysvětlí pojem vědecká revoluce 17. století. Rozumí pojmu osvícenství – hlavní znaky. Po porovnání feudálního a kapitalistického systému dokáže uvést přednosti kapitalistické společnosti.
České země po třicetileté válce a období osvícenského absolutismu	Vyjmenuje hlavní důsledky porážky českých stavů a třicetileté války. Popíše typickou barokní stavbu, uvede představitele tohoto kulturního směru. Vypráví o životě a díle J. Á. Komenského. Vysvětlí problém nástupu M. Terezie na trůn, zhodnotí přínos reforem, vysvětlí dvě základní reformy Josefa II.
Velká francouzská revoluce	Popíše francouzskou společnost před revolucí, označí problémy, sestaví základní osnovu průběhu revolučních událostí a podle ní vypráví. Zhodnotí výsledek revoluce. Vypráví o Napoleonovi a jeho taženích.
Svět v první polovině 19. století	Dokáže, že průmyslová revoluce znamenala změnu společnosti. Zhodnotí klady i zápory. Vysvětlí pojem kapitalismus volné soutěže, liberalismus, podá důkazy negativních stránek společnosti této doby. Vyvodí obecný význam termínu socialismus a rozliší jeho základní směry : utopický, vědecký.
Nástup průmyslové revoluce, národní obrození a revoluční rok 1848 v našich zemích	Zjistí průmyslová centra v Čechách, uvede hlavní osobnosti a jejich vynálezy. Vysvětlí pojem národní obrození.. Uvádí jména národních buditelů a jejich konkrétní přínos. Porovná příčiny a výsledky revoluce 1848, vypráví o průběhu revolučních událostí (především v Praze). Uvede hl. znaky bach. absolutismu a příčinu jeho pádu. Vypráví o vzniku Rakouska-Uherska.
Svět ve druhé polovině 19. století	Popíše pokrok, který přinesla technicko-vědecká revoluce. Objasní pojem monopolní období kapitalismu.

DĚJEPIS – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Příčiny a průběh první světové války	Rozliší skutečné příčiny války. Vysvětlí charakter války. Popíše události v Rusku vrcholící Říjnovou revolucí.
První světová válka a naše země	Vypráví o vzniku ČSR a TGM. Uvede další představitele odboje, vypráví o legiích. Zná jistě datum 28. 10. 1918.
Svět po první světové válce	Objasní charakter versailleského systému. Vyvodí odlišnost demokracie a totality, uvede shody a rozdíly dvou podob totality.
ČSR – nový stát v Evropě	Dokáže popsat a vysvětlit fungování plur. demokracie.
Světová hospodářská krize	Uvede příčiny a důsledky hospodářské krize. Najde souvislost mezi hosp. vývojem a nástupem extrém. politických sil. Vysvětlí pojem nacismus a uvede jeho znaky.
ČSR – boj o záchranu demokracie a samostatnosti státu	Z popisu 30. let vyvodí zásadní závěry: krize a vývoj v Německu vedou k nárůstu extrém. sil, demokracie a samostatnost se hroutí, až když se ČSR stává předmětem mezinárodních zájmů – Mnichov 1938.Vymezí období druhé republiky a uvede změny politického systému.
Druhá světová válka	Přehledně popíše vývoj válečných operací, uvede základní časové mezníky a místa nejvýznamnějších válečných operací. Vyjmenuje představitele tzv. silné trojky, vysvětlí pojem protihitlerovská koalice, její hlavní zásady a cíle – diplomatická jednání.
Ztráta samostatnosti	Vysvětlí pojem Protektorát Čechy a Morava a vztah Čechů k novému útvaru.
Rozpory mezi velmocemi (1945 – 1949)	Vysvětlí, proč dochází po roce 1945 k rozporu mezi bývalými spojenci – konkrét. příklady.
SR po osvobození – omezená demokracie	Vyjmenuje změny, které nastaly v obnovené ČSR. Popisuje průběh vnitropolitického zápasu (až Únor 1948).
Studená válka	Shromáždí znaky charakterizující pojem studená válka. Rozumí pojmům „ochlazování a oteplování“, příklady rozpadu koloniálního systému, zhodnotí význam Gorbačovovy politiky pro konec studené války.
ČSR pod vládou KSČ	Shromáždí konkrétní důkazy pro označení vlády KSČ jako totalitní.. Zhodnotí význam roku 1968 jako pokusu o reformu. Popíše období normalizace.

5.2.11. VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

5.2.11.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět výchova k občanství má časovou dotaci 1 hodinu týdně. Je vyučován od 6. do 9. ročníku. Předmět se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání jiných v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, s činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití, přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost, motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.
Do předmětu jsou začleněny tematické okruhy průřezových témat:
1/ **Výchova demokratického občana:**

- **Občanská společnost a škola** – 6. ročník
- **Občan, občanská společnost a stát** – 9. ročník
- **Formy participace občanů v politickém životě** – 7. ročník
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – 8.ročník

2/ **Multikulturní výchova:**

- **Princip sociálního smíru a solidarity** – 8. ročník

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu výchova k občanství vedou k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- utvořit ucelenou představu o mravních a právních předpokladech mezilidského a společenského soužití, o hospodářském životě společnosti a o demokratických postupech při rozhodování o veřejných záležitostech a při řízení státu

Kompetence k řešení problému:

- naučit posuzovat a srovnávat společenské jevy ve vlastní zemi s obdobnými či odlišnými jevy v evropském a celosvětovém měřítku

Kompetence komunikativní :

- osvojit si dovednost přiměřené mezilidské komunikace a společenského styku, schopnost vyjadřovat a zdůvodňovat vlastní názory, respektovat práva a názory druhých

Kompetence sociální a personální:

- vést žáky kriticky vnímat a hodnotit veřejné záležitosti, jednání druhých lidí i své vlastní projevy, řešit rozmanité životní situace v souladu s vlastním svědomím
- naučit žáky orientovat se v situacích osobního, citového a rodinného života a v základních životních hodnotách

Kompetence občanské:

- získat použitelné poznatky z oblasti práva, aby poznali cestu, jak se projevovat jako odpovědný a aktivní občan demokratické společnosti a jak utvářet vlastní mravní profil v souladu obecně uznávanými mravními hodnotami

Kompetence pracovní:

- naučit žáky orientovat se v rozmanitých situacích pracovního života
- doplňovat výuku o besedy, exkurze a praktické ukázky
- vést žák k objektivnímu sebehodnocení a přispívat tak k správné profesní orientaci

5.2.11.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Člověk ve společnosti	Vysvětlí, co pro něj znamená domov a v jakých souvislostech se dá pojem domov interpretovat.
Místo, kde žijeme – domov, rodina **Naše země – symboly, svátky, tradice, osobnosti**	Objasní funkci rodiny. Popíše způsoby náhrad. od.péče. Vyjmenuje alespoň 4 významné osobnosti svého regionu. Objasní účel státních symbolů a způsoby jejich používání. Vypráví o významných státních svátcích a výročích.
Člověk jako jedinec **Lidská setkání, mezilidská komunikace** **Podobnost a odlišnost lidí** **Poznávání sebe sama**	Využívá vhodných prostředků komunikace k vyjadřování svých myšlenek, postojů a pocitů. Respektuje odlišné názory, zájmy a myšlení lidí. Rozpozná vlastní silné a slabé stránky a projevy záp. char. vlastností. Objasní význam vůle při překonávání překážek.
Činnost lidí, práce, hospodaření **Hospodaření s penězi a majetkem** **Rozpočet**	Chápe odpovědnost za práci. Popíše dělbu práce v rodině. Vysvětlí výhody spolupráce. Sestaví rozpočet vlastních financí, dodržuje zásady hospodárnosti s penězi i se svěřeným majetkem, vysvětlí hlavní zdroje příjmů a výdajů průměrné rodiny. Vyjmenuje různé formy vlastnictví.
Stát a právo **Základní znaky státu** **Protiprávní jednání** **Obrana státu**	Uvede hlavní znaky státu. Vysvětlí nutnost existence řádu – normy. Vyjmenuje hlavní úkoly státních správních organizací. Uvede druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost. Uvede příklady porušování předpisů v silničním provozu. Pojmenuje základní lidská práva. Popíše situace, kdy je třeba bránit stát. Uvede vlastní možnosti, jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu. Vymezí práva i povinnosti dítěte – doma, ve škole, ve společnosti. Rozpozná protiprávní jednání – vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka.
Kultura **Oblasti a význam** **Region : kult. instituce, možnosti vzdělávání, zájmová aktivita**	Vyjmenuje hlavní oblasti kultury. Shromáždí informace o kulturních institucích ve svém regionu. Seznámí ostatní s činností vybraných kulturních institucí dle vlastního zájmu. Uvede příklady aktivního využití volného času – ve škole, mimo školu.
Výchova ke zdraví **Rodina a zdraví** **Chování v situaci ohrožení** **Návykové látky** **Základy sexuální výchovy** **Osobní bezpečí : sociální dovednosti**	Popíše svůj denní režim. Uplatňuje osob., intim.a dušev. hygienu v den. životě. Vyjmenuje vývoj. stádia jedince. Prokáže zákl. znalosti v problematice biolog. a psychosomat. změn v dospívání. Dovede poskytnout první pomoc při běžných úrazech. Zná signály CO a telefonní čísla tísňového volání. Rozpozná návykové látky (alkohol, kouření, drogy). Vyjmenuje nejbližší krizová centra a možnosti vyhledání

Krizová centra	pomoci v krizových situacích.

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Člověk ve společnosti **Životní prostředí kolem nás** **Vztahy mezi lidmi**	Vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi. Rozpozná netolerantní chování lidí. Uplatňuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými.
Činnost lidí, práce, hospodářství **Majetek, vlastnictví a jeho formy a ochrana.** **Hospodaření s penězi, majetkem**	Objasní formy vlastnictví a uvede jejich příklady. Popíše způsob tvorby státního rozpočtu, zdroje příjmů, výdaje. Vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví. Uvede příklady porušování práv k duševnímu vlastnictví.
Lidská činnost, povolání	Uvede příklady dávek a příspěvků, které získávají občané. Objasní význam daní. Posoudí možnosti vzdělávání a přípravy na povolání v našem regionu. Shromažďuje informace o problémech nezaměstnanosti a možnostech jejich řešení.
Stát a právo **Státní správa a státní moc, principy demokracie** **Právní řád ČR** **Obrana vlasti** **Právo v každodenním životě** **Protiprávní jednání.** **Právní instituce v našem regionu**	Objasní hlavní úkoly složek státní moci, jejich orgánů a institucí. Vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech. Vyjmenuje výhody demokratického řízení státu. Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. Navrhne, jak může pomoci v konkrétním případě ohrožení a obrany státu. Rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu. Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele. Dodržuje právní řád a respektuje normy, které se ho týkají (předpisy silničního provozu apod.). Uvede příklady protiprávního jednání včetně korupce.
Návykové látky	Posoudí sociální i zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových a dopingových látek, hazardních her. Uplatňuje osvojené znalosti při komunikaci se službami odborné pomoci.
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**

Člověk a dospívání **Člověk hledající svůj svět** **Hledání blízkého člověka** **Hledání nového naplnění života**	Uvede příklady pozitivních hodnot a smyslu života. Rozliší sociální úlohu kamarádství a přátelství od „part“. Konkretizuje potřebu solidarity mezi lidmi. Možnosti pomoci v situacích ohrožení a obrana státu. Dokáže v případě potřeby přiměřeně pomoci lidem v nouzi.
Činnost lidí, hospodaření **Práce, povolání, zaměstnání, úrok** **Odpovědnost za práci** **Volba povolání – potřeba celoživotního vzdělávání**	Přebírá odpovědnost za společnou činnost a práci ve skupině. Popíše své představy „o cestě“ k povolání. Objasní vztahy mezi vzděláním, povoláním, zaměstnáním. Vyhledá možnosti, kde lze získat informace o vzdělání a povolání.
Stát a právo **Obrana vlasti** **Právní základy státu – ústava ČR** **Lidská práva** **Právní ochrana člověka** **Protiprávní jednání**	Vysvětlí podstatu ústavy ČR jako základu demokracie. Definuje základní lidská práva. Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod. Na příkladech objasní národní i mezinárodní úkoly armády ČR. Popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích. Objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru. Uvede příklady zahraničních misí Armády ČR. Rozpozná netolerantní projevy v chování lidí. Zaujímá aktivní postoj k intoleranci. Konkretizuje možnosti právní ochrany občanů. Rozpozná protiprávní jednání. Uvede příklady trestní postižitelnosti. Diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání v konkrétních situacích. Přiměřeně uplatňuje svá práva a oprávněné zájmy druhých lidí.
Kultura	Posuzuje vliv masmédií na utváření masové kultury, na veřejné mínění a chování lidí. Diskutuje o projevech, kladech i záporech globalizace, uvede významné globální problémy včetně válek a terorizmu, uvede možnosti jejich řešení. Vyhledává v nabídce kulturních programů akce dle svých zájmů.
Péče o zdraví, osobní bezpečí **Bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení** **Návykové látky a zákon** **Rizika zneužívání**	Rozpozná v souvislosti s reklamou obchodní zájmy, které nejsou v souladu se zdravím. Projevuje v kolektivu a ve společnosti zdravotně vhodné a kultivované chování. Předvídá a rozpozná možná nebezpečí v konfliktních a krizových situacích. Zvládá bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení. Vysvětlí právní postižitelnost v souvislosti s návykovými látkami.
Základy sexuální výchovy **Volba partnera**	Vymezí hodnoty člověka, které hrají důležitou roli při navazování přátelských a partnerských vztahů. Vysvětlí rizika spojená s předčasnou sexuální zkušeností – zdravotní, právní, sociální. Uvědomuje si rizika související s předčasným ukončením těhotenství.

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Hospodářství **Svět práce - výroba, obchod, služby, finanční produkty, inflace** **Daně, podnikání – management** **Zákoník práce – pracovní smlouva** **Volba povolání**	Objasní principy trž. hospodářství a podstatu fungování trhu – nabídka, poptávka , zisk, cenová politika. Vysvětlí funkci peněz a uvede příklady různých forem placení. Vyjmenuje zákl. formy podnikání – jednot. druhy daní. Orientuje se v zákl. vztazích vyplývajících z prac. poměru. Vyhledá v ZP předpisy týkající se prac. poměru. Konkretizuje možnosti, jak získat informace o volbě povolání (problémy nezaměstnanosti).
Stát a právo **Principy demokracie** **Právní řád – význam a funkce** **Korupce** **Práva spotřebitele**	Objasní význam politického pluralismu. Vysvětlí funkci a význam právního řádu v každodenním životě lidí. Vysvětlí základní úkoly orgánů právní ochrany občanů. Respektuje povinnosti vyplývající z některých smluvních vztahů (koupě, pronájem, apod.). Uvede příklady trestní postižitelnosti v případech protiprávního jednání. Uvede příklady korupčního jednání. Diskutuje o příčinách, důsledcích a řešení korupčního jednání. Posoudí úlohu nezávislého tisku v demokratickém státě. Uvede příklady vzájemné komunikace.
Kultura a globální svět **Obrana vlasti**	Uvede příklady globálních problémů. Vysvětlí jejich příčiny a možné důsledky pro život lidstva i jedince. Vyjmenuje některé projevy globalizace, jejich klady a zápory. Posoudí vliv masmédií na utváření postojů lidí k těmto problémům. Uvede příklady mezinárodního terorizmu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.
Svět a Evropa – jednotící prvky **Obrana vlasti** **Mezinárodní organizace – spolupráce** **Evropská unie a ČR**	Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce. Popíše průběh a vývoj integračních procesů v Evropě. Vyjmenuje hlavní organizace, jejichž členem je ČR. Posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích, uvede příklady zahraničních misí Armády ČR. Průběžně sleduje informace o změnách vyplývajících pro ČR ze vstupu do EU.
Výchova ke zdraví **Zdravý životní styl** **První pomoc a zabezpečení ochrany člověka za mimořádných situací** **Etická stránka sexuality** **Návykové látky** **Komunikace se službami odborné pomoci**	Aktivně využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonávání psychické únavy a stresu. Je obeznámen s vhod. způsobem používání antikoncepce. Objasní etickou stránku sexuality. Posoudí vliv médií na sexuál. chování mládeže. Uplatňuje zásady tolerance k osobám s odlišnou sexuál. orientací. Ovládá základní zásady první pomoci, ošetření závažnějších poranění. Zvládá bezpečné chování v situacích hromadného ohrožení. Orientuje se v kompetencích složek integrov. Záchran. systému. Získá orientaci v základní péči o dítě. Osvojí si vhodné způsoby odmítání návykových látek.

5.2.12. VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

5.2.12.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové,časové a organizační vymezení předmětu</u>

Výchova ke zdraví je vyučovací předmět, který má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Je vyučován od 6. do 9. třídy.

Tento vyučovací předmět vytváří prostor pro široké formativní působení na dospívající žáky, a tím významně přispívá k jejich osobnostnímu a sociálnímu rozvoji.

Nejdůležitějšími obsahovými prvky jsou zdraví a rodina. Chování podporující zdraví je důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život, proto podpora a ochrana zdraví je jednou z priorit základního vzdělání. Stejně jako rodina, která je základním předpokladem utváření aktivního zdraví každého jedince a jeho sociálních vztahů.

Tato oblast přináší podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví a způsoby jeho ochrany jako i seznamování s různými riziky, která zdraví ohrožují.

Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví a učí je být za ně zodpovědný. Umožňuje také zabývat se jednotlivými tématy z různých úhlů pohledu a naplňovat je učivem podle vyspělosti a zájmu žáků. Seznamuje žáky se zdravotně preventivními návody pro život. Dále umožňuje učiteli navazovat potřebný kontakt se žáky, a tím přispívá k přiblížení rodiny a školy.

Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí**.** Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech**.** Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Zároveň umožňuje vypěstovat nezbytné dovednosti, návyky a potřebné životní postoje.

Obsah témat je pro dívky a chlapce společný.

Do předmětu jsou začleněny tematické okruhy těchto průřezových témat:

1/ **Osobnostní a sociální výchova**

tematický okruh: **Sebepoznání a sebepojetí** /6.-9. ročník/
Seberegulace a sebeorganizace /7.-9. ročník/
Psychohygiena /7.- 9. ročník/
Poznávání lidí /6. ročník/
Mezilidské vztahy /6.-9. ročník/

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti /6.-9. ročník/

Hodnoty, postoje, praktická etika /6.-9. ročník/

2/ **Multikulturní výchova**

tematický okruh: **Lidské vztahy** /6.-9. ročník/

Princip sociálního smíru a solidarity /7.-9. ročník/

3/ **Enviromentální výchova**

tematický okruh: **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** /7.-9. ročník/

Vztah člověka k prostředí /7.-9. ročník/

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v rodinné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- klást důraz na vyhledávání informací k daným tématům
- vést žáky k sebehodnocení
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady
- poznávat zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

Kompetence k řešení problému:

- zadávat úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů řešení
- motivovat žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života
- vést žáky úměrně věku k používání internetu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky k osvojení komunikačních dovedností navozujících příznivé klima v rodině
- učit žáky vhodným způsobem obhajovat svůj názor, ale i naslouchat
- názoru druhého
- podporovat přátelské vztahy ve třídě i mezi třídami

Kompetence sociální a personální:

- rozvíjet kladné partnerské vztahy
- ve vyučování zařazovat skupinovou práci
- vést k respektování společně dohodnutých pravidel

Kompetence občanské:

- klást důraz na environmentální výchovu
- dbát, aby žáci dodržovali pravidla chování navazující na školní řád

- chránit zdraví a životy při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- výuku doplňovat o praktické činnosti

5.2.12.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Rodina a širší sociální prostředí Rodina Typy rodin Postavení muže a ženy Vztahy v rodině Komunikace v rodině Vliv rodinného prostředí na rozvoj osobnosti	Chápe pojem rodina, rozvíjí kladné partnerské vztahy, uvědomuje si pozitivní hodnoty partnera pro trvalé soužití.
Rozvoj osobnosti Osobnost člověka Duševní a tělesné zdraví Dědičné faktory Vyrovnávání se s problémy	Chápe pojem osobnost, orientuje se ve zvláštnostech vývoje osobnosti, získává dovednosti asertivního chování a jednání. Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů
Péče o zdraví Zdraví Denní režim Osobní hygiena Odpovědnost za zdraví vlastní i ostatních	Uplatňuje zásady zdravého způsobu života, chrání své tělo před chorobami, přebírá odpovědnost za zdraví své i ostatních.
Podpora zdravého životního stylu Zdravá výživa Vliv výživy a způsobu stravování na zdravotní stav lidí Pitný režim Výživová hodnota potravin Sestavování jídelníčku Úprava potravin	Posoudí stravovací návyky u nás, chrání se vhodnou výživou své zdraví. Dodržuje zásady správného stravování.
Pohybová aktivita Rozdíly mezi pohybovými činnostmi chlapců a dívek, dětí, dospělých, seniorů, zdravých a handicapovaných	Uvědomuje si základní rozdíly v pohybové úrovni a výkonnosti různých skupin lidí, rozumí jim, respektuje je.
Sexuální výchova Lidské tělo Zvláštnosti rozdílného pohlaví Zamilovanost, láska	Chápe změny v pubertě, rozdíl mezi pouhou zamilovaností, krátkodobou známostí a rozvinutou zralou láskou. Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví.

Rozmnožování Intimní hygiena	
Návykových látek Pozitivní životní cíle a hodnoty Nejčastěji zneužívané návykové látky (alkohol, kouření)	Uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek. Orientuje se v účincích těchto látek a uvědomuje si pojem závislost.
Osobní bezpečí Bezpečné chování a komunikace s vrstevníky Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Způsoby chování v různých prostředích Odpovědnost za bezpečí své i ostatních Dětská krizová centra a linky důvěry	Rozpozná situace ohrožující jeho bezpečnost, používá v situacích ohrožení účinné způsoby chování. Uplatňuje pravidlo bezpečnosti při různých činnostech.
Dopravní výchova Rizika silniční a železniční dopravy Vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity Postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Na chodníku Cyklista a chodec Volný čas a sportovní aktivity Přecházení křižovatky Cesta dopravními prostředky Dopravní značky	Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. Ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování chodce v silničním provozu a řídí se jimi. Chová se bezpečně v dopravních prostředcích a na zastávkách (v modelových situacích a při akcích školy). Dodržuje povinnosti spolujezdce v autě – zejména poutání. Rozlišuje další dopravní značky a jejich význam. Posoudí situaci i z pohledu ostatních účastníků silničního provozu. Vysvětlí bezpečné chování, zejména z pohledu chodce.
Mimořádné události Klasifikace mimořádných událostí Varovný signál „Všeobecná výstraha“ a jiné způsoby varování Evakuace	Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. Charakterizuje rizika vzniku mimořádných událostí a jejich možné dopady na zdraví a životy lidí, životní prostředí a majetek, způsoby sebeochrany a vzájemné pomoci. Rozpozná varovný signál „Všeobecná výstraha“, adekvátně reaguje na tento

Ukrytí, nouzové přežití (pojmy ukrytí, nouzové přežití, humanitární pomoc) Povodně a zátopové oblasti Péče o zdraví a poskytování první pomoci Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému Prevence úrazů a nemocí spojených s běžnými činnostmi (práce/hry s PC, používání chemických látek v domácnosti, používání elektrického nářadí a přístrojů v domácnosti)	signál, zná a prakticky uplatní postupy v případě nařízení evakuace, včetně zásad opuštění bytu. Ovládá základní zásady a postupy spojené s povodněmi, atmosférickými poruchami, haváriemi a dalšími mimořádnými událostmi; osvojené dovednosti a způsoby jednání aplikuje v simulovaných situacích hromadného ohrožení. Poskytne první pomoc, včetně život zachraňujících úkonů, dbá na bezpečnost svoji i svého okolí.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Rodina a širší sociální prostředí Funkce rodiny Práva a povinnosti členů rodiny Změny v rodině Narození dítěte, adopce, nemoc, rozvod, úmrtí Potřeby rodiny vzhledem k bydlení Ekonomika domácnosti Hygiena provozu domácnosti	Chápe základní funkce rodiny. Rozlišuje práva a povinnosti jednotlivých členů rodiny. Vysvětlí, že v souvislosti s narozením dítěte, adopcí, rozvodem apod. se mění struktura rodiny a její vnitřní život. Uplatňuje některé hygienické a bezpečnostní požadavky na bydlení. Uvědomuje si cenu peněz a jejich potřebu vzhledem k fungování rodiny.
Rozvoj osobnosti Typy osobnosti Formování osobnosti Regenerace sil Utváření vědomí vlastní identity Sebepoznání, sebevýchova Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích	Orientuje se v pojmech spjatých s tématem osobnosti. Popíše základní způsoby ovlivňování negativních tělesných a duševních stavů – regenerační a relaxační postupy.
Volba povolání Formování pracovních návyků Volba vzdělání Profesní příprava	Učí se novým pracovním návykům – být pečlivý, zodpovědný, spolupracovat s ostatními, střídat práci s odpočinkem apod. Popíše povolání všech členů své rodiny.
Péče o zdraví Infekční nemoci Základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence Nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty Základy první pomoci Integrace zdravotně postižených	Orientuje se v základních příčinách nemocí. Uvědomuje si hrozbu infekčních chorob a popíše způsoby ochrany před nimi. Uplatňuje hygienické zásady. Je schopen účelně a účinně poskytnout první pomoc. Charakterizuje potřeby a pocity zdravotně postižených lidí.
Podpora zdravého životního stylu Zdravá výživa Látky tvořící naše tělo	Uplatňuje zdravé stravovací návyky. Usiluje o aktivní podporu zdraví v rámci svých možností a zkušeností. Orientuje se v problematice alternativních výživových směrů.

Abeceda zdravé výživy Alternativní výživové směry	
Pohybová aktivita Základní fyziologické parametry při pohybových činnostech Bezpečnost při pohybových činnostech	Uvědomuje si rozdíly v pohybové výkonnosti různých skupin lidí, dokáže změřit tepovou frekvenci. Při pohybových činnostech dodržuje základní pravidla bezpečnosti.
Sexuální výchova Dospívání - změny Partnerské vztahy Hodnoty partnerského vztahu Rozhodování v oblasti sexuální chování	Rozlišuje charakteristické změny typické pro období dospívání. Chápe, že probuzení touhy po sexuálním sblížení neznamená připravenost pro zahájení sexuálního života. Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli a chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.
Návykové látky Drogy Dělení drog Drogy a jejich účinky Vznik závislosti Záludnosti drogy Odborná pomoc	Orientuje se v účincích nejznámějších návykových látek. Popíše mechanismy vzniku závislosti. Orientuje se v možnostech odborné pomoci – linky důvěry, krizová centra aj.
Osobní bezpečí Bezpečné chování a komunikace s neznámými lidmi Sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Násilné chování Těžké životní situace a jejich zvládání	Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt. Uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.
Dopravní výchova Chodec v silničním provozu První pomoc Bezpečný pohyb v rizikovém prostředí Výbava jízdního kola a cyklisty Bezpečná jízda Cyklista na silnici Cyklista na křižovatce Krizové situace Dopravní značky	Uplatňuje pravidla bezpečnosti v podmínkách silničního provozu. Dokáže poskytnout 1. pomoc. Ovládá pravidla bezpečného a ohleduplného chování cyklisty v silničním provozu a uplatňuje je v praktických situacích školních akcí. Chová se bezpečně a ohleduplně v roli cyklisty, používá správnou výbavu jízdního kola; orientuje se ve vztazích cyklisty k ostatním účastníkům silničního provozu. Odhadne nebezpečí konkrétní situace a vyvodí správné řešení, zachová se adekvátně situaci; předchází nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu (prokazuje v modelových situacích). Poskytne první předlékařskou pomoc (v modelových situacích. Rozlišuje další dopravní značky a jejich význam. Vysvětlí

	bezpečné chování zejména z pohledu cyklisty.
Mimořádné události Základní úkoly ochrany obyvatelstva Požáry a jejich rizika Ochrana před úrazem elektrickým proudem Péče o zdraví a poskytování první pomoci Podpora a ochrana fyzického a duševního zdraví, prevence psychického onemocnění a násilí namířenému proti sobě samému	Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. Vysvětlí rizika a příčiny vzniku požárů, popíše princip hoření a klasifikuje požáry podle tříd. Charakterizuje zásady protipožární prevence, v případě vzniku požáru adekvátně reaguje a v modelových situacích použije vhodné metody hašení požáru. Rozdělí hasicí přístroje vzhledem k třídám požáru a v případě potřeby je správně použije. Bezpečně opustí požárem ohrožený prostor a vyhledá bezpečí. Poskytne první pomoc v případě popálení a otravy zplodinami hoření. Aktivně předchází rizikům běžných úrazů, otrav, tonutí, popálenin, která hrozí v různém období, prostředí a při různých činnostech, včetně jejich příznaků, projevů a dopadů, poskytne první pomoc. Vhodně reaguje a jedná v případě ohrožení a nebezpečí, adekvátně pomůže sobě i blízkému v nouzi.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Rodina Hledání ideálu Manželství Faktory ovlivňující stabilitu rodiny Manželství nezletilých Neshody v manželství Náhradní rodinná péče	Uvědomí si odpovědnost při vstupu do manželství. Vysvětlí hlavní důvody častějšího rozpadu nezralých manželství. Charakterizuje jednotlivé druhy náhradní rodinné péče a vysvětlí jejich význam pro děti vyrůstající mimo rodinu.
Rozvoj osobnosti Situace ohrožující zdravý vývoj osobnosti Psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému Zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích Pomáhající a prosociální chování	Uvědomuje si, že některé stránky osobnosti lze ovlivnit. Orientuje se v možnostech předcházení a řešení situací ohrožujících zdravý vývoj osobnosti.
Volba povolání Sebepoznání Sebehodnocení Informativní rozhovor na pracovním úřadě Volba vzdělání Profesní příprava k nástupu do zaměstnání	Orientuje se v nabídce středních škol, gymnázií a učilišť a rozhoduje se, jakou školu v budoucnosti zvolí. Orientuje se také v nabídce nejrůznějších povolání a rozhoduje se o své vlastní profesní orientaci.
Péče o zdraví Člověk ve zdraví a nemoci Péče o nemocné Civilizační choroby	Uvědomuje si důležitost zdraví. Získává potřebné informace o péči o nemocné. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s civilizačními a jinými chorobami. Svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.
Podpora zdravého životního stylu Vliv výživy na zdraví člověka Zpracování a využití potravy složek potravy Poruchy příjmu potravy Výběr a příprava pokrmů	Orientuje se problematice vlivu výživy na zdraví člověka. Posoudí současné stravovací zvyklosti naší společnosti vzhledem k zásadám zdravé výživy. Vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé druhy poruch příjmu potravy – bulimie, mentální anorexie aj.
Pohybová aktivita Zásady fair play jednání Bezpečnost při hře	Při pohybových činnostech a hře aplikuje pravidla bezpečnosti. Popíše, jak má vypadat vhodné oblečení a obutí při pohybových činnostech.

Hygiena pohybové činnosti	
Sexuální výchova Metody antikoncepce Umělé přerušení těhotenství Nemoci přenosné pohlavním stykem Manželské a předmanželské poradny Předčasná těhotenství Zdraví reprodukční soustavy Sexualita jako součást formování osobnosti Zdrženlivost Promiskuita Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	Vysvětlí význam i rizika antikoncepce. Vyjmenuje jednotlivé druhy a metody antikoncepce, posoudí jejich vhodnost či nevhodnost vzhledem k účinnosti, věku člověka apod. Uvědomuje si zdravotní rizika pohlavních přenosných chorob a vysvětlí, jak se před nimi nejlépe chránit. Stanoví rizika umělého přerušení těhotenství. Chápe, že předpokladem souladu v manželství je vzájemná láska, věrnost, tolerance aj. Zdůvodní důležitost existence předmanželských a manželských poraden. Chápe, že probuzení touhy po sexuálním sblížení neznamená připravenost pro zahájení sexuálního života.
Návykové látky Drogy kolem nás možnosti léčení Nebezpečná závislost Prevence závislostí Možné způsoby pomoci při otravě alkoholem nebo jinými návykovými látkami	Uvědomuje si rizika zneužívání návykových látek. Popíše účinky nejznámějších návykových látek a mechanismus vzniku závislosti. Dokáže pomoci vrstevníkovi při problému s návykovými látkami – orientuje se v nabídce specializované pomoci. Vysvětlí, jak může pomoci při otravě alkoholem nebo jinou návykovou látkou. Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka.
Osobní bezpečí Nebezpečí kolem nás Šikana, agresivita Způsoby chování v krizových situacích	Uplatňuje pravidla bezpečnosti při pohybových aktivitách, v podmínkách silničního provozu, při pobytu v přírodě apod. Uvědomuje si hrozbu šikany. Uvědomuje si, že setkání s lidmi agresivními nebo pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek, může být velmi nebezpečné.
Dopravní výchova Chodec Cyklista jako účastník silničního provozu Dopravní značky	Dle svých možností ovládá pravidla silničního provozu. Dbá na svou bezpečnost a na bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu. Zvládá základních techniky první pomoci. Vysvětlí souvislosti celkového chováním člověka, sounáležitosti a spolupráce v dopravních situacích pro uchování zdraví a života svojí osoby i druhých. Aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti v dopravě. Charakterizuje souvislost mezi jednáním a charakterovými vlastnostmi osobnosti. Vymezí propojení mezi daným tématem a dalšími oblastmi života.
Mimořádné události Integrovaný záchranný systém Mimořádná událost a krizové řízení, krizová situace, krizový stav	Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. Dokáže poskytnout první pomoc při úrazech. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě. Charakterizuje havárie a antropogenní události. Aktivně se

Individuální ochrana Improvizovaná ochrana (prostředky, jejich využití doma, nácvik jejich používání) Havárie, antropogenní (viz základní pojmy) události Havárie s únikem nebezpečných látek Radiační havárie jaderných energetických zařízení Terorismus, extremismus Péče o zdraví a poskytování první pomoci Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému	v případě těchto mimořádných událostí chrání. Charakterizuje základní pravidla dekontaminace, jodové profylaxe. Rozpozná rizika fyzického a duševního násilí, jeho příznaky, projevy a dopady na vlastní osobu či jiné, předchází, rizikům, v případě nebezpečí adekvátně reaguje. Rozliší právní a protiprávní jednání nebo chování, které ohrožuje duševní a fyzické zdraví jeho osoby nebo druhých.

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Rodina Rodina a její význam Rodičovské předpoklady Rodinné vztahy Rodinné krize Rozpad rodiny	Vysvětlí, proč manželství a věrnost vyžaduje od obou partnerů vzájemné pochopení, toleranci, podporu, sexuální přitažlivost aj. Vyjmenuje hlavní důvody rozpadu manželství. Objasní rozdíly komunikace v rodině, ve škole, s kamarády, ve společnosti dospělých.
Rozvoj osobnosti Vyrovnání se s problémem Únik do uzavřenosti, agrese, toxikomanie	Orientuje se ve zvláštnostech vývoje osobnosti. Uvědomuje si, že únik od problému do uzavřenosti, k agresi nebo hledání řešení v návykových látkách, problém nevyřeší, ale spíše jej zhorší.
Volba povolání Volba vzdělávací cesty Profesní příprava Informativní rozhovor na pracovním úřadě Kvalita pracovního prostředí a mezilidských vztahů na pracovišti	Orientuje se v nabídce středních škol, gymnázií a učilišť, vybírá vhodnou školu pro sebe. Objasní důležitost kvality pracovního prostředí a pozitivních mezilidských vztahů na pracovišti.
Péče o zdraví Únava, stres Civilizační choroby a jejich prevence Režim dne dospívajících Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota) Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy Prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění Preventivní a léčebná péče Programy podpory zdraví	Uplatňuje zásady duševní hygieny, objasní pojem relaxace, regenerace, kompenzace. Uvede příčiny vzniku civilizačních chorob a způsoby prevence. Optimálně rozvrhne svůj denní režim, správně do něj zařadí formy odpočinku a relaxační cvičení k překonání stresu a únavy.
Podpora zdravého životního stylu Význam zdravé výživy pro aktivní život Výživové potřeby různých věkových kategorií Orientace v odborné literatuře	Uvědomí si důležitost správných stravovacích návyků. Rozliší potřeby jednotlivých věkových kategorií. Je schopen vyhledat informace týkající se výživy v odborné literatuře.
Pohybová aktivita Sportovní instituce, pohybová studia, fitness	Orientuje se v nabídce institucí, kde je možné se věnovat zdravotně zaměřené a rekreační pohybové činnosti. Vysvětlí význam pravidelné kontroly zdravotního stavu.

centra Prevence a pravidelné zdravotní prohlídky	
Sexuální výchova Plánované rodičovství Pohlavní nemoci Sexuální orientace Pornografie Předsudky a diskriminace Deviantní chování Sexuální zneužívání a způsoby ochrany před ním Zdraví reprodukční soustavy Sexualita jako součást formování osobnosti Zdrženlivost**,** předčasná sexuální zkušenost Promiskuita Problémy těhotenství a rodičovství mladistvých Poruchy pohlavní identity	Vyjmenuje zdravotní rizika pohlavně přenosných chorob a způsoby ochrany před nimi. Chápe, že v případě sexuálního zneužití, je dobré vyhledat pomoc, svěřit se rodičům nebo se obrátit na dětské krizové centrum, linku důvěry aj. Uvědomuje si zdravotní rizika pohlavních přenosných chorob a vysvětlí, jak se před nimi nejlépe chránit. Stanoví rizika umělého přerušení těhotenství. Chápe, že předpokladem souladu v manželství je vzájemná láska, věrnost, tolerance aj. Zdůvodní důležitost existence předmanželských a manželských poraden. Chápe, že probuzení touhy po sexuálním sblížení neznamená připravenost pro zahájení sexuálního života.
Návykové látky Důvody vzniku závislostí Prevence vzniku závislosti Rizika zneužívání návykových látek Legislativa ve vztahu k nákupu, držení a výrobě drog a opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým Gambling	Popíše mechanismy vzniku závislosti na návykových látkách, objasní rizika spojená s užíváním návykových látek. Orientuje se v nabídce specializované pomoci. Vyjmenuje základní zákony a opatření, týkající se drog, alkoholu a kouření.
Osobní bezpečí Společnost a násilí Kriminalita mládeže (chuligáni, vandalové, zloději) Primární prevence	Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích a aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí. Účastní se programů primární prevence mládeže.
Dopravní výchova Cyklista Chodec Motocyklista jako účastník silničního provozu První pomoc při úraze Můj první řidičák	Dle svých možností ovládá pravidla silničního provozu. Dbá na svou bezpečnost a na bezpečnost ostatních účastníků silničního provozu. Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví. Používá své znalosti a dovednosti v praxi. Orientuje se v základní legislativě související s tématem doprava. Interpretuje význam pojmů a problematiky bezpečnosti a ohleduplnosti v silničním provozu. Chová se tak, aby v silničním provozu chránil zdraví a život svůj i jiných

	osob – uvědomuje si dopad svého chování a koriguje jej podle situace. Analyzuje konkrétní situaci a vyvozuje bezpečné chování. Aplikuje znalosti z dané oblasti i do jiných oblastí život orientuje se v souvislostech chování všech účastníků silničního provozu. Aktivně se zapojuje do činností podporujících snižování rizik a nehodovosti. Vyřeší testy "řidičský průkaz nanečisto".
Mimořádné události Základní charakteristika mimořádných událostí způsobených přírodními vlivy Přežití v přírodě Prevence úrazů a nemocí souvisejících s prací, zásady bezpečného chování - návaznost na učivo osvojované v předchozích ročnících Péče o zdraví a poskytování první pomoci Prevence fyzického a duševního násilí, psychického onemocnění a násilí namířeného proti sobě samému	Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí. Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování a jednání v každodenním životě. Charakterizuje mimořádné události způsobené přírodními vlivy. Prokazuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích mimořádných událostí. Prakticky zvládá základní způsoby přežití v přírodě, uplatňuje je v modelových situacích. Vhodně reaguje v situacích, kdy hrozí riziko násilí, není lhostejný a ví kde a jak zajistit pomoc. Chová se adekvátně v různých životních situacích tak, aby nedošlo k ohrožení fyzického i duševního zdraví. Rozpozná rizikové prostředí a činnosti a vyhýbá se jim.

5.2.13. HUDEBNÍ VÝCHOVA

5.2.13.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Je vyučován ve všech ročnících. Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy nebo ve kmenové třídě.

Hudební výchova se uskutečňuje prostřednictvím pěveckých, instrumentálních, poslechových a hudebně pohybových činností, které jsou vzájemně provázány. Jejich obsahem je hlasová výchova, rozvoj rytmických a intonačních dovedností, jednohlasý i vícehlasý zpěv s doprovodem i bez doprovodu, osvojování hry na orffovské nástroje.

Prostřednictvím těchto činností žák rozvíjí svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby. Žáci se seznamují s hudebními formami a výrazovými prostředky hudby, dále pak se životy a díly významných hudebních skladatelů a s různými hudebními žánry. V každém ročníku žák pracuje nejméně s 10 písněmi a 10 poslechovými skladbami (dle výběru učitele).

Na 2. stupni základního vzdělávání se navazuje a prohlubuje se učivo 1. stupně, zároveň se tak otevírá cesta širšímu pohledu na hudbu. Připomínají se historické souvislosti ovlivňující hudební umění. Inspirací k činnostem se také stávají divadlo, film a multimediální tvorba. Hudba je osvojována také při návštěvách výchovných koncertů.

Do předmětu jsou začleněny dva tematické okruhy průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova: Rozvoj schopností poznávání** a **Kreativita**. Obě tato témata jsou realizována průběžně ve všech ročnících při praktických činnostech – vnímání a poslechu hudby, rozboru notových zápisů, cvičení paměti, tvoření skladbiček či zhudebňování textů. Důraz je kladen na nápaditost, originalitu a citlivost. Zvláštní pojednání o kreativitě je zařazeno v 7. ročníku (téma: Skladatelské techniky).

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v hudební výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na práci s hudebním materiálem – texty, notové zápisy, hudební formy, seznamovat žáky se životy a díly předních představitelů hudby
- posilovat správné pěvecké návyky, klást důraz na hlasovou hygienu

- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a podněcovat tak jejich tvořivost a zvídavost, vybízet ke kladení otázek a k účasti v pěveckých soutěžích
- vést žáky k poznávání různých kultur
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace ve výuce v podobě referátu
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné a účinné komunikaci, ke správnému používání hudebních pojmů a termínů
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- vést žáky k oceňování kvalitního hudebního projevu spolužáka nebo jiné osoby
- učit žáky respektovat své spolužáky, jejich individuální pěvecké, pohybové, instrumentální a poslechové dovednosti

Kompetence občanské:

- povzbuzovat zájem o naše tradice a posilovat vztah k našemu kulturnímu dědictví
- projevovat postoj k uměleckým dílům, různým hudebním žánrům, písním, textům, skladbám
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků
- klást důraz na správné zacházení a používání hudebních nástrojů, nahrávací techniky, hudebních nosičů a dalšího vybavení odborné učebny hudební výchovy

5.2.13.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 6. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Píseň a její forma, vývoj písně **Lidová píseň** **Lidové hudební nástroje** **Lidový dvojhlas**	Vysvětlí pojem píseň, odliší předvětí a závětí. Orientuje se v dějinách písně, uvede nejznámější tvůrce. Seznámí se s životem a dílem F. Schuberta. Objasní pojem lidová píseň, rozliší lidovou a umělou píseň, uvede příklady. Vyjmenuje lidové hudební nástroje a určí, pro kterou oblast jsou typické. Vysvětlí pojem lidový dvojhlas, dle svých dispozic zvládne zazpívat píseň v lidovém dvojhlase.
Interval **Partitura** **Variace**	Objasní termín interval, vyjmenuje základní intervaly, zvládne je zapsat v tónině C dur, vysvětlí pojmy partitura a variace.
Hudební výrazové prostředky - melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva, kontrast, gradace	Vysvětlí jednotlivé pojmy, pracuje s nimi při poslechových aktivitách a zpěvu. Dokáže dodržet rytmus, reaguje na dynamiku a změnu rytmu, pozná kontrast a gradaci v hudebních ukázkách a při zpěvu.
Posuvky – křížek, bé, odrážka **Předznamenání**	Vysvětlí pojmy, objasní jejich funkci v hudbě, dokáže zapisovat noty s posuvkami. Vysvětlí pojem, v notovém zápisu písně rozpozná předznamenání.
Mollové stupnice - aiolská, melodická, harmonická	Rozpozná mollovou tóninu, dokáže vyjmenovat stupnici A moll, zapíše ji v notách. Vysvětlí rozdíl mezi aiolskou, melodickou a harmonickou stupnicí, objasní pojem hiát.
Akord a jeho obraty, septakord	Objasní pojem akord, pracuje s pojmy kvintakord, sextakord, kvartsextakord. Dokáže zapsat obraty daného kvintakordu. Vysvětlí pojem septakord, rozpozná v notovém zápisu.
Komorní hudba	Dokáže vysvětlit rozdíl mezi symfonickou a komorní hudbou, vyjmenuje komorní hudební tělesa a určí, kolik nástrojů v nich hraje.
Hudba na jevišti –opera, opereta, hudební revue, muzikál, melodram, scénická hudba	Charakterizuje pojmy, vysvětlí rozdíl, uvádí konkrétní příklady, vyjmenuje nejznámější české a světové představitele.

Národní divadlo	Vypráví o založení divadla, uvede letopočty založení a otevření, poslechne si fanfáry ze Smetanovy Libuše.
	Žák se aktivně zapojuje do hudebních aktivit, využívá při nich svůj hlasový potenciál, zdokonaluje své pěvecké návyky. Dodržuje pravidla hlasové hygieny. Zpívá na základě svých hlasových dispozic intonačně čistě a rytmicky správně. Využívá získané vědomosti a dovednosti z předchozího ročníku. Zdokonaluje se ve hře na orffovy nástroje, rozšiřuje si svůj hlasový rozsah, zdokonaluje se v orientaci v notovém zápisu. Spolupracuje s ostatními.

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 7. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Lidské hlasy v hudbě **Hlasová hygiena v období mutace**	Rozdělí hlasy na mužské a ženské, vyjmenuje vzestupně či sestupně mužské a ženské hlasy. Seznámí se s pravidly hlasové hygieny a snaží se je dodržovat.
Polyfonie	Vysvětlí pojem, zná protiklad (homofonie), uvede tvůrce polyfonní hudby.
Hudební formy –fuga, kánon, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň	Vysvětlí pojmy, uvede tvůrce a příklady. Dovede zazpívat kánon. Dokáže vysvětlit dvojí pojetí termínu koncert – dřívější a dnešní. Poslechne si ukázky z jednotlivých částí cyklu symf. básní Má vlast Bedřicha Smetany.
Lidské nešvary a hudba	Uvědomuje si, s čím vším může být hudba spojena – uvede kladné a záporné příklady.
Tanec – pantomima, balet, lidový tanec, výrazový a společenský	Vysvětlí pojmy, chápe rozdíly, předvede taneční krok polky a valčíku. Uvede jména známých mimů, baletních umělců, lidových souborů.
Duchovní a světská hudba **Kantáta a oratorium**	Objasní pojmy, uvede rozdíly, příklady a představitele. Definuje pojmy pomocí termínů duchovní a světská hudba, uvede konkrétní příklad kantáty a oratoria.
Skladatelské techniky, interpret	Vyjmenuje a charakterizuje některé skladatelské techniky – epigonství, inspirace, originálnost. Rozlišuje umění a kýč. Seznámí se s pojmem kreativita. Objasní pojem interpret.
Hudební přehrávače a nosiče – fonograf, gramofon,magnetofon, CD, MD, DVD, MP3	Orientuje se v historii vývoje hudebních přehrávačů a nosičů od nejstarších po nejmodernější. Uvede známá jména vynálezců.
	Žák se zdokonaluje v orientaci v notovém zápisu, rozšiřuje si svůj hlasový rozsah. Dokáže získat z různých zdrojů další informace k probíranému učivu. Rozvíjí vnímání poslechových skladeb. Uplatňuje pravidla hlasové hygieny.

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 8. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Artificiální a nonartificiální hudba	Vysvětlí pojmy, uvede rozdíly a příklady.
Modální stupnice	Vysvětlí pojem, vyjmenuje modální stupnice, objasní jejich použití a význam.
Akordové značky	Seznámí se s základními akordovými značkami, vyhledá příklad ve zpěvníku.
Moderní hudební nástroje, elektronická a grafická hudba	Uvede příklady moderních hudebních nástrojů (el. kytara, baskytara, akustické nástroje, keyboardy). Vysvětlí pojmy, poslechne si ukázky.
Původ hudby, pravěká a starověká hudba	Seznámí se s původem hudby, uvede domněnky o vzniku hudby, vyjmenuje primitivní hudební nástroje.
Světová hudba v období **- gotiky** **- renesance** **- baroka** **- klasicismu** **- romantismu**	Časově zařadí jednotlivá období, uvede charakteristické hudební formy a nejznámější představitele. Pracuje s hudebními ukázkami.
Světová vážná hudba 20. století	Seznámí se s jednotlivými styly moderní vážné hudby (pozdní romantismus, impresionismus, expresionismus, novoklasicismus), stručně je charakterizuje a uvede nejvýznamnější představitele.
Světová jazzová hudba	Časově zařadí, porovná jazz s vážnou hudbou, vypráví o vzniku jazzu, o hudbě černochů a životě v otroctví. Vysvětlí pojmy: spirituál, blues, riff, dixieland. Uvede představitele (L. Armstrong, G. Gershwin).
Swing ve světové hudbě	Vysvětlí pojem jako vývojové stadium jazzu, časově zařadí, uvede představitele, objasní pojem big band.
Rock and roll	Vysvětlí pojem, časově zařadí, uvede znaky rokenrolu, vyjmenuje nejznámější představitele (E. Presley), poslechne si ukázky.
Country and western	Hudbu charakterizuje, časově zařadí, uvede představitele.
Moderní světová populární hudba 60. let 20. století	Charakterizuje hudbu, uvede znaky, vyjmenuje představitele. Skupina Beatles – časově zařadí, vyjmenuje členy,uvede názvy písní a filmů. Poslechne si nahrávky v originále. Zazpívá píseň Yesterday – Včera – v české verzi.
Folková hudba	Vysvětlí pojem, časově zařadí, uvede známé představitele.
70. a 80. léta v moderní populární a rockové hudbě	Charakterizuje rockovou hudbu, vyjmenuje slavné rockové skupiny (Rolling Stones, Pink Floyd), uvede znaky hudby hard rockové, disco, punkové, rapové, heavy metalové, uvede slavné kapely.Vyjádří vl. názor na jednotlivé žánry.

HUDEBNÍ VÝCHOVA – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Počátky hudebních dějin v Čechách	Časově zařadí, vysvětlí pojmy chorál, kancionál, vyjmenuje nejstarší české písně.
Česká hudba období: renesance, baroka, Klasicismu, romantismu	Jednotl. období ča. zařadí, připomene si typické hud. formy, uvádí význ.české hud.skladatele. Srovnává hudbu světovou a českou.
Česká vážná hudba 20. století	Char. toto období, uvede hudební formy a nejvýzn. předst., poslechne si ukázky z jejich děl a vyjádří svůj názor.
Jazz a swing v české hudbě Osvobozené divadlo	Čas. zařadí, čerpá z poznatků získaných v 8. roč., vysvětlí pojem big band, uvede předst. Časově zařadí činnost divadla, uvede hlavní předst.(J. Werich, J. Voskovec, J. Ježek), nejznámější divadelní hry a filmy.
Tramping, trampská píseň	Časově zařadí, vysvětlí pojmy, uvede charakteristické znaky, vyjmenuje představitele.
50. a 60. léta 20. století – divadla malých forem Semafor	Char.hudbu 50. a 60. let, uvede hud.žánry, vysvětlí pojem divadla malých forem a uvede příklad. Uvede hlavní předsta. divadla Semafor (J. Šlitr, uchý), vysvětlí název divadla, uvede dobu vzniku, naučí se alespoň jednu píseň z repertoáru divadla.
Big beat	Časově zařadí, charakterizuje big beat, uvede nejznámější české interprety a skupiny (např. Olympic).
Česká moderní populární hudba 70., 80. a 90. let 20. století	Uvede nové trendy a styly v hudbě, vyjmenuje typické hud .nástroje, charakterizuje jedn. styly (big beat, folk, country, pop music, hard rock, art rock, disco, punk, heavy metal, techno, house music, hip hop) a uvede představitele a skupiny. Vyjmenuje některé hudební festivaly.
Harmonizace, transpozice	Objasní pojmy harmonie, harmonická kadence, harmonizace, vyjmenuje základní stupně stupnice (tónika, subdominanta, dominanta). Vysvětlí pojem transpozice, objasní, jak vypadá transpozice v praxi.
Nahrávací technika v hudbě	Popíše nahrávací studio, vysvětlí pojmy stopa a sampler. Vyjmenuje záznam. zařízení – hudební nosiče.
	Akt. se zapojuje do hud.aktivit, využívá při nich svůj hlas. potenciál a získané pěv.návyky. Rozšiřuje si hlas. rozsah. Dále využívá dříve získané poznatky.Vytvoří si komplexní pohled na čes. pop. a váž. hudbu.Rozpozná ukázky z nejznámějších děl. Vnímání hudby dokáže vyjádřit pohybem. Připraví si referát dle vlast.výběru – shromáždí z nich zajímavý text. zápis a pustí hud. ukázku.

5.2.14. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

5.2.14.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Je vyučován ve všech ročnících. Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět a svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností.

Výtvarná výchova směřuje k tomu, aby se žáci učili rozumět výtvarnému umění, aby se učili chápat výtvarnou kulturu. Schopnost žáků vnímat svět kolem sebe, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Výtvarná výchova umožňuje, aby si v činnostech prakticky osvojovali fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz, čímž významně napomáhá utváření kreativní stránky jejich osobnosti.

Výtvarná výchova usiluje o to, aby žáci získali praktické i teoretické poznatky o malbě, kresbě, grafických technikách, o práci s různými materiály, aby se prakticky i teoreticky seznámili s různými výtvarnými technikami a prostředky, aby byli schopni nalézt a vnímat krásu a estetické hodnoty v přírodě a ve světě vytvořeném lidmi, aby byli schopni získaných poznatků a dovedností využívat ve svém životě.

Na 2. stupni základního vzdělávání se navazuje a prohlubuje se učivo 1. stupně, zároveň se tak otevírá cesta širšímu pohledu na výtvarné umění. Do předmětu je začleněno průřezové téma: **Osobnostní a sociální výchova** – téma: **Hodnoty, postoje, praktická etika a kreativita.**

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které ve výtvarné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- během výuky klást důraz na práci s výtvarnými materiály
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady a rozvíjet jejich tvořivost a zvídavost
- klást důraz na nápaditost a originalitu
- vést žáky k účasti na výtvarných soutěžích
- vést žáky ke kreativitě

Kompetence k řešení problému:

- vést žáky k plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- učit žáky vhodné komunikaci, správnému používání výtvarných pojmů
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel chování
- učit žáky respektovat tvorbu svých spolužáků, vhodnou formou hodnotit své práce a práce svých spolužáků

Kompetence občanské:

- projevovat postoj k uměleckým dílům, různým výtvarných technikám
- rozvíjet u žáků smysl pro kreativitu
- zvyšovat sebedůvěru žáků

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vhodnými úkoly podněcovat a rozvíjet tvořivost a zvídavost žáků

5.2.14.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝTVARNÁ VÝCHOVA 6. - 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Výtvarné osvojování skutečnosti **Tématické práce**	rozvíjí tvořivost, představivost a fantazii, vyjádří dějové a prostorové vztahy, základní proporce a pohyb postavy
Zobrazování přírodních a umělých forem	využívá jejich poznání k rozvoji představivosti, vyjádří krajinné motivy
Užité práce dekorativní a prostorové **Dekorativní práce**	poznává barvy a písma v grafice
Výtvarné práce v materiálu a prostorové vyjádření	rozvíjí estetické cítění, vyjádří materiál, chápe životní styl
Výtvarné umění a životní prostředí	rozvíjí estetický vztah, chápe a hodnotí význam hmotné kultury, poznává regionálních památek a krásy v přírodě, návštěvy galerií, výstav a ateliérů
Rozvíjení smyslové citlivosti **Prvky vizuál. obraz. vyjádření (linie, tvary, objemy, textury, vztahy a uspoř. prvků v ploše, objemu, prostoru a v čas. průběhu, dyn. proměny**	Pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává na základné vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy, užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, vybírá, vytváří co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů
Uspořádání objektů do celků, reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	Užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích, vnímá okolní skutečnost uměleckou, projevuje estetický vztah k životnímu prostředí, osvojí si základy dobrého vkusu a uplatňuje je v prak. životě, seznámí se s různými výtvarnými technikami a prostředky. Učí se vnímat podněty sluchové, hmatové, pohybové.

5.2.15. Člověk a svět práce

5.2.15.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně. Je vyučován ve všech ročnících. Výuka probíhá v odborných učebnách dílny, cvičná kuchyň nebo

na pozemku, v okolí školy, ve kmenové třídě.

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Prostřednictvím těchto činností se žák učí poznávat vybrané materiály, suroviny, plodiny, naučí se pracovat s vhodnou technikou, včetně techniky výpočetní a osvojit si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace a plánování práce. Učí se organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření Žák si vytváří pozitivní vztah k ochraně životního prostředí a pozitivní postoj k řešení ekologických problémů.

Tematické celky postihují široké spektrum tohoto předmětu. V průběhu tematického celku Svět práce, který je určen pro 7. až 9. ročník, má žákům poskytnout nezbytné informace pro jejich profesionální orientaci.

Na 2. stupni základního vzdělávání se navazuje a prohlubuje se učivo 1. stupně. Z průřezového tématu **Osobnostní a sociální výchova** se ve všech předmětech realizují tři tematické okruhy ***Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena*** a ***Kreativita.*** Žáci se učí sebeovládat, kontrolovat své jednání a chování, komunikovat s dospělými i s vrstevníky. Žáci rozvíjejí své schopnosti, učí se realizovat své nápady.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu Člověk a svět práce směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence pracovní:

- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí
- využívat znalosti i zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- činit podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientovat se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění záměrů

Kompetence k řešení problému:

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné i odlišné znaky
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- formulovat a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci
- využívat získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální:

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu
- pozitivně ovlivňovat na základně poznání nebo přijetí role v pracovních činnostech kvalitu společné práce
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápat potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské:

- respektovat přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- rozhodovat zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích
- respektovat, chránit a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

5.2.15.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 6. – 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Práce s počítačem **Zákl. informace o PC** **Ovládání klávesnice** **Disketa, tiskárna**	Orientuje se ve struktuře a využití počítače, zachází s počítačem uživatelským způsobem, osvojí si základy uživatelských dovedností
Práce s techn. materiály **Technické kreslení, jedn. techn. výkres** **Práce se dřevem** **Práce s plasty** **Materiál - různé druhy materiálů**	Rozeznává různé druhy materiálů, určuje zákl. vlastnosti materiálů, čte jedn techn. výkres, učí se pracovat s vhod. nástroji a nářadím. Vypracuje jedn. techn. výkres. Učí se pracovat se dřevem (měření, rýsování, řezání, pilování, broušení, vrtání, dlabání, hoblování**).** Učí se pracovat s plasty (měření, orýsování, řezání, pilování, vrtání, tvarování teplem).
Příprava pokrmů **Úprava pokrmu za studena, studená kuchyně** **Zákl. způsoby tepelné úpravy pokrmů, zákl. postupy při přípravě**	Používá základní kuchyňský inventář, provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí, ovládá základní postupy při přípravě pokrmů a připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy, kulturně stoluje a společně se při stolování umí chovat.
Svět práce **(pro 7. a 9. ročník)** **Trh práce** **Profesní orientace** **Možnosti vzdělávání** **Zaměstnání** **Učební obory** **Druhy středních škol a návaznost dalšího vzdělání** **Technologie a systémy**	Utváří a rozvíjí zájmy žáků o rozmanité pracovní činnosti. Objevuje a rozvíjí dispozice žáků pro různé druhy činnosti. Utváří prak. dovednosti a prac. návyky z různých oblastí. Vychovává k volbě povolání (povolání lidí, druhy pracovišť, prac. prostředků, charakter a druhy prac. činností). Informuje se o uč. oborech, středních školách prostřednictvím Internetu, médií a exkurzí. Vyhotoví model z vybrané oblasti (strojírenství, stavebnictví), posuzuje finální výrobek z hlediska ekologických a estetických náročnosti. Vyhotovení makety, objektu, stroje, přístroje).
Pěstitelství (aranžování a vazba květin, práce s přír. materiály) **Sběr odpadků**	Zvládne jednoduché pracovní postupy na zahradě, pečuje o zeleň v okolí školy, organizuje, plánuje svou pracovní činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci, využívá květiny v interiéru i přírodní materiály k výzdobě, aranžování a vazbě, v okolí školy a obce 1x ročně se podílí na sběru odpadků.

5.2.16. TĚLESNÁ VÝCHOVA

5.2.16.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahově, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Předmět je vyučován ve všech ročnících v časové dotaci 2 hodiny týdně, převažující formou realizace je vyučovací hodina, obsah předmětu je realizován v blocích, výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, na ledové ploše atd.

Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu a uvědoměle utužovat zdraví, dodržovat sportovní etiku, pravidla a jednání fair-play.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Mezipředmětové vztahy se uplatní v dramatické výchově (vyjadřovat se pohybem), v hudební výchově (rytmizace, cvičení na hudbu).

Používané formy a metody: ukázka, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinová a individuální výuka.

Z průřezových témat jsou začleněna: **Osobnostní a sociální výchova** (Seberegulace a sebeorganizace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti), **Multikulturní výchova** (Lidské vztahy) a **Mediální výchova** (Práce v realizačním týmu).

Znalosti a dovednosti vedou k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám.

Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům je nabízeno zapojení do kroužků nebo sportovních her.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v tělesné výchově směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- aplikace řešení v různých situacích
- porozumění informací
- sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů:

- tvořivost

Kompetence komunikativní:

- komunikace
- porozumění informacím
- práce s mapou
- symbolika

Kompetence sociální:

- spolupráce

Kompetence občanské:

- ekologie
- etika
- ochrana zdraví
- přírodní zákonitosti

Kompetence pracovní:

- bezpečnost
- vztah k pohybu

5.2.16.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

TĚLESNÁ VÝCHOVA 6. - 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Úvodem	Uplatňuje správné držení těla v různých polohách a pracovních činnostech. Zaujímá správné cvičební polohy. Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence.
Činnosti ovlivňující zdraví: **-význam pohybu pro zdraví** **-zdravotně orientovaná zdatnost** **-prevence, hygiena a bezpečnost**	Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti. Odmítá drogy a jiné škodliviny. Předvídá možné nebezpečí úrazu a uplatňuje pravidla bezpečného chování ve sportovním prostředí.
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností	Zvládá v souladu s individuálními předpoklady provedení osvojených pohybových dovedností. Uplatňuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních činnostech. Chápe význam přípravy organismu před cvičením. V hodinách předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví. Plní zodpovědně pokyny učitele.
Gymnastika: **-akrobacie** **-přeskoky (koza, švédská bedna)** **-cvičení s náčiním a na nářadí (lana, tyče, hrazda, kruhy, kladina- převážně děvčata)**	Předvede kotoul vpřed, vzad, letmo a přemet stranou, také ve vazbách. Dovede stoj na rukou, na hlavě, na lopatkách, na gymnastickém pásu. Předvede roznožku a skrčku přes kozu našíř a švédskou bednu. Dovede šplhat na tyči a na laně. Předvede náskok do vzporu, zákmihem seskok, sešin, přešvih únožmo ve vzporu a výmyk na hrazdě. Předvede svis vznesmo, svis střemhlav a shyb na kruzích. Předvede základní obraty a rovnovážné postoje, různé druhy chůze a rovnovážné polohy na kladině (D více). Ve spolupráci s učitelem zvládá záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích.
Rytmické a kondiční činnosti	Zvládá základní estetické držení těla, základní druhy cvičení a pohybu s hudbou. Zvládá základní aerobní cvičení s hudbou (D). Používá krátké a dlouhé švihadlo, plný míč. Vysvětlí pojem kruhový trénink a aktivně se zapojuje při provádění.
Úpoly	Dodržuje zásady bezpečnosti. Chová se v duchu fair play.

	Zvládá základní přetlaky, úchopy, odpory a pády.
Atletika: **-běh** **-skok** **-hod**	Používá aktivně základní osvojované pojmy. Uběhne 60m, 800m, 1500m, zvládne vytrvalý běh na dráze a v terénu do 20 minut. Předvede základní techniku hodu míčkem, vrhu koulí, skoku dalekého, skoku vysokého (flop). Používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností.
Sportovní hry: **-fotbal** **-basketbal** **-volejbal** **-florbal**	Vysvětlí význam a uplatňuje základní pravidla sportovních her a základní role ve hře. Rozpozná základní pojmy označující používané náčiní a část hřiště. Zvolí a dodržuje taktiku hry a dovednosti aplikuje ve hře. FOTBAL – zvládá základní herní činnosti jednotlivce (vhazování, zpracování míče, přihrávku, střelbu, vedení míče, uvolňování, obcházení hráče, odebírání míče). BASKETBAL – zvládá základní herní činnosti jednotlivce (vedení míče, zpracování míče, uvolňování bez míče a s míčem přihrávka jednoruč a obouruč, střelbu, rozskok, používání osobní obrany a základních herních kombinací). VOLEJBAL – zvládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem, nahrávku, podání a také hru na zmenšeném hřišti – 2 proti 2, 3 proti 3). FLORBAL – zvládá základní herní činnosti jednotlivce (držení hole, vedení míčku, přihrávka, střelba).
Lyžování: **-běžecké lyžování** **-lyžařská turistika** **-sjezdové lyžování** **Bruslení**	Uvědomuje si význam a zásady pobytu v zimní krajině. Zvládne poskytování první pomoci. Zvládá základní dovednosti na běžeckých a sjezdových lyžích a jízdu na vleku. Zvládá základní dovednosti na bruslích.
Turistika a pobyt v přírodě	Zvládá přípravu turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce. Uvědomuje si význam přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla.

5.3. Volitelné předměty

5.3.1. KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

5.3.1.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Volitelný předmět Konverzace v anglickém jazyce je nabízen žákům 8. a 9. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. Vyučování je realizováno v odborné jazykové učebně.

Výuka je zaměřena především na procvičování probraného učiva v hodinách Anglického jazyka, základních gramatických struktur a slovní zásoby. Důraz je kladen zejména na komunikační schopnosti žáků a zdokonalování všech jazykových dovedností – psaní, čtení, poslechu, konverzace.

Metody práce jsou založeny na konverzační a gramatické hře, imitaci a tvořivých činnostech.

Z průřezových témat jsou realizována témata jako v Anglickém jazyce (str. 93).

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Konverzaci v anglickém jazyce směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení:

- klást důraz na správnou výslovnost, intonaci, podporovat rozvíjení tematické slovní zásoby, zodpovědný přístup k plnění zadaných úkolů
- vést k práci s cizojazyčnou literaturou
- umožňovat žákům realizovat vlastní nápady, vhodnými úkoly podněcovat jejich tvořivost a zvídavost
- vést žáky ke kritickému hodnocení výsledků svého učení

Kompetence k řešení problému:

- zdokonalovat kompetenci práce s informacemi, učit vyhledávat, třídit a prezentovat získané informace
- vést žáky k promýšlení a plánování způsobu řešení daného úkolu

Kompetence komunikativní:

- vést žáky ke vhodné a účinné komunikaci, ke správné výslovnosti, využívání osvojené slovní zásoby v konverzaci a diskusi
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci, učit žáky naslouchat svým spolužákům a vhodným způsobem se hlásit o slovo

Kompetence sociální a personální:

- během výuky zařazovat skupinovou práci žáků
- usilovat o respektování společně dohodnutých pravidel
- učit žáky respektovat své spolužáky

Kompetence občanské:

- posilovat vztah k našemu kulturnímu dědictví, podrobněji seznamovat s kulturou a životním stylem anglicky mluvících zemí
- zaujímat postoj k různým textů, tématům a problémům
- rozvíjet u žáků smysl pro tvořivost a zvyšovat jejich sebedůvěru

Kompetence pracovní:

- vést žáky k objektivnímu sebehodnocení
- vyžadovat dokončení každé práce v předem stanovené kvalitě a čase

5.3.1.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

KONVERZAVE V ANGLICKÉM JAZYCE 8. - 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Let me introduce myself, personal information	Klade otázky týkající se věku a je schopen na ně také odpovídat. Ovládá slovní zásobu tématu Osobní údaje, udá jméno, příjmení, adresu, věk, zemi původu, národnost, zaměstnání, údaje o své rodině.
<u>Tematické okruhy:</u> **At the hotel** **Celebrations** **City life, country life** **Describing people** **Dress and fashion** **Entertainment, culture** **Food and drink** **Health and sickness** **Housing** **Jobs, career plans** **Leisure-time activities** **My Family** **My typical day, weekend** **Nature, animals** **Shopping** **School and school things** **Sports** **The young generation and their problems** **Travelling, transport** **Weather**	Aktivně pracuje se slovní zásobou jednotlivých tematických okruhů a využívá ji v konverzaci a diskusi. Imituje a tvoří dialogy.
Festivals in English speaking countries: **- Christmas** **- Easter** **- Halloween** **- Mother´s Day** **- St. Patrick´s Day** **- St. Valentine´s Day** **- Thanksgiving Day**	Popíše oslavu svátků, používá osvojenou slovní zásobu.
Upevňování gramatického učiva: **- člen určitý a neurčitý** **- osobní a nesamostatná přivlastňovací zájmena** **- ukazovací zájmena „this, that“**	Správně používá člen určitý a neurčitý. Vyjmenuje a používá osobní a nesamostatná přivlastňovací zájmena. Používá a rozlišuje ukazovací zájmena tento/tamten. Časuje slovesa býti a míti v přítomném čase, tvoří jejich záporné tvary a používá je v otázce. Pracuje se způsobovými slovesy a jejich opisy. Správně tvoří řadové číslovky 1-100, slovně je zapisuje a

- sloveso „to be“ **- sloveso „have got“** **- způsobová slovesa „can, must“** **- řadové číslovky 1-100** **- formulace krátké odpovědi** **- přivlastňovací pád** **- pořádek slov ve větě** **- přítomný čas průběhový** **- přítomný čas prostý** **- minulý čas prostý** **- budoucí čas (will, be going to)** **- předpřítomný čas**	používá. Formuluje krátké odpovědi. Tvoří přivlastňovací pád v jednotném čísle. Seznamuje se s pořádkem slov anglické věty. Tvoří kladné i záporné věty a otázky v přítomných časech (průběhovém a prostém), minulých časech (průběhovém a prostém), budoucím čase prostém a předpřítomném čase prostém. Budoucnost vyjadřuje dvojím způsobem (pomocí „will“ a vazby „be going to“). Zdůvodňuje použití jednotlivých časů a správně je aplikuje.

5.3.2. Počítačová grafika

5.3.2.1. Charakteristika vyučovacího předmětu

1. <u>Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu</u>

Vyučovací předmět má časovou dotaci jednu hodinu týdně jako volitelný předmět. Výuka probíhá ve speciální učebně Informatiky. Volitelný předmět je díky svému zaměření primárně určen žákům 2. stupně ZŠ.

Zvládnutí základů grafiky na počítači je nutnou podmínkou pro využívání digitální fotografie, tvorbu webu, zpracování prezentací i pokročilou práci s textem. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Smyslem volitelného předmětu je umožnit žákům zaměřit se dle vlastní jejich volby na prohlubování teoretických znalostí výpočetní techniky a specializovat se na počítačovou grafiku.

Prostřednictvím tohoto volitelného předmětu se žák naučí teorii, technologii, postupům a dovednostem v oblasti počítačové grafiky a multimédií - upravovat své dokumenty a prezentovat obrázky v elektronické podobě. Žáci také získají znalosti a dovednosti z oblasti získávat digitální obrázky, upravovat je, prezentovat, tisknout a publikovat, včetně znalostí pro používání fotostylizačních nástrojů.

2. <u>Výchovné a vzdělávací strategie</u>

Výchovné a vzdělávací postupy, které v Počítačové grafice směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetenci pracovní:

- poznávat úlohy informací a informačních činností
- využívat výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti učení a racionálnější organizaci práce
- tvořivě využívat softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

Kompetence k řešení problému:

- umožňovat žákům vyhledávání nových informací, jejich třídění i propojování s učivem podle jejich schopností podporovat účast žáků v různých soutěžích, zvláště tvořivých
- hledat nové způsoby řešení úloh nebo zpracovávání údajů

- žáky vést k tomu, aby se nedali odradit případným nezdarem, došli ve své činnosti k závěru, našli řešení

Kompetence komunikativní:

- dávat žákům prostor k vyjádření vlastního názoru
- učit žáky vhodnou formou prezentovat svůj názor, nápad, myšlenku
- vést žáky ke vzájemné spolupráci

Kompetence sociální a personální:

- učit žáky vzájemné tolerance a zodpovědnosti za plnění dílčích částí společného úkolu
- poznávat úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Kompetence občanské:

- učit žáky navzájem si pomáhat, uznávat se a oceňovat nápady druhých
- zaujmout odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích

5.3.2.2. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

POČÍTAČOVÁ GRAFIKA 8. - 9. ROČNÍK	
Učivo	**Očekávané výstupy**
Počítačová grafika, druhy počítačové grafiky	Seznámí se s pojmy body, křivky, rastry, rozlišení, formáty souborů, rastrová a vektorová grafika.
Program Malování – malujeme rastrové obrázky	Vytvoří složitější obrázky v programu Malování, přidá textu do obrázku, stínování obrázku, překlopení, otočení, zkosení a změní velikosti obrázku.
Program Zoner Callisto – vektorová grafika	Vytvoří základní tvary (obdélník, čtverec, trojúhelník). Složí vektorové kresby, nakreslí jednoduché i složené křivky, jednoduché i složené úsečky. Vloží k obrázku odstavcový nebo umělecký text.Vybarví obrázek pomocí barevné výplně, bitmapové výplně nebo fraktálu. Vytvoří závěrečnou práci v programu Zoner Callisto.
Multimediální prezentace	Vytvoří multimediální prezentaci v programu PowerPoint. Naučí se přidat do prezentace vhodné efekty, zvuk a časování.
Program Zoner Photo Studio	Seznámí se s programem Zoner Photo Studio, upraví fotografii, vytvoří jednoduchý kalendář, vloží text do fotografie, rámeček.

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

6.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

1. Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.

2. Za první pololetí se vydává škola žákovi výpis z vysvědčení; za druhé pololetí vysvědčení.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni :

a) prospěl(a) s vyznamenáním - není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré.
V případě slovního hodnocení - postup podle § 14 odst.2,

b) prospěl(a) - není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a) - je - li v některém z povinných předmětů hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a) - není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů na konci prvního pololetí.

4. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

5. Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

6. Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

7. Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

8. Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

9. Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

10. Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

11. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

12. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

13. V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

14. Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

15. Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

16. Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

17. Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.

18. Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

19. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

20. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

21. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

22. Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "nehodnocen(a)".

23. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

24. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

25. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

26. Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo ve druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo "uvolněn"(a).

6.1.2. Zásady pro hodnocení chování ve škole

1. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

2. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

3. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

4. Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

5. Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

6. Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informování třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
- průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- okamžitě v případně mimořádného porušení školního řádu.

6.2. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

2. Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
- co se mu daří,
- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.

5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

6. Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.3. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

6.3.1. Stupně hodnocení prospěchu

1. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
1 – výborný,
2 – chvalitebný,
3 – dobrý,
4 – dostatečný,
5 – nedostatečný.

2. Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

6.3.1.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.
Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti.
Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani

s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

6.3.1.2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:
- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb.

Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti.
V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci
učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

6.3.1.3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.
Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:
- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)
Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti

a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

6.3.2. Stupně hodnocení chování

(1) Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
a) 1 – velmi dobré,
b) 2 – uspokojivé,
c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.4. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

6.5. Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení:

Kritéria pro hodnocení prospěchu:

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné

3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Kritéria pro hodnocení chování:

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

6.6. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :
- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,

- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
- analýzou různých činností žáka,
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.

2. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

3. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.

4. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

5. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

6. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

7. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

8. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.

9. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

10. Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6.7. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

6.7.1. Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

6.7.2. Opravná zkouška

1. Opravné zkoušky konají:
- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
- žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitel školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

4. Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.

5. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)
Žák vykonal dne …… opravnou zkoušku z předmětu ……s prospěchem …… .

Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)
Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu ……. zůstává nedostatečný

6.8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.